

Biblické úkoly 2006

STVOŘENÍ A VYKOUPENÍ

4

STVOŘENÍ A VYKOUPENÍ

Arthur J. Ferch

Biblické úkoly – 4. čtvrtletí 2006

Foto: Photodisc

Technická redakce:

Vydalo nakladatelství Advent-Orion, spol. s r. o.

pro Církev adventistů sedmého dne

Vytiskla tiskárna AlfaPRINT, SR

Vydání první, Praha 2006

ISBN 80-7172-914-0

ISSN 0409-3208

ÚVOD

Kniha Genesis – Stvoření a vykoupení

Fyzik, který v roce 1997 získal Nobelovu cenu míru, pobouřil veřejnost, když napsal: „Čím víc pronikáme do tajů vesmíru, tím víc se nám zdá nesmyslný.“ Jistý astronom zareagoval na tento výrok slovy: „A proč by měl mít vesmír smysl? Je to jen určitý fyzikální systém; v něm se neptáme po smyslu, ale po příčinách.“ Další vědec k tomu dodal: „Jsem ochotný uvěřit, že jsme na této Zemi ztroskotanci bez cíle a smysluplné budoucnosti.“

Ztroskotanci? Ale k jakému jinému závěru bychom mohli dojít vzhledem k předpokladu vědy, že jsme se tady ocitli náhodou? Jednoho dne jsme se narodili. Postupně jsme si začali uvědomovat sami sebe – bolest, strach a hlad jsou často první příznaky tohoto sebeuvědomění. Život jsme dostali, aniž by se nás na to někdo ptal. Přesto je pro nás těžké vrátit jej zpět. Nejsme si jisti, co to znamená a proč tomu tak je. To, co se životem bezprostředně souvisí – bolest, žal, smrt a strach – zůstává nevysvětleno.

Nemůžeme se proto divit, že mnozí to všechno považují za nesmyslné a zbytečné, jen za jakýsi fyzikální systém, nic víc.

Jak vděční bychom měli být za to, že nás Bůh nenechal odkázané na pouhé dohady o vzniku života i nás samých. Genesis, První kniha Mojžíšova, je Božím zjevením o našem původu. Představuje zcela odlišný názor, než je ten, který zastává většina vědců. Už sám závěr, ke kterému věda dospěla, totiž že jsme stvořeni z jakýchsi nesmyslných a bezvýznamných sil, je víc než dostatečným důkazem toho, že bez zjevení Stvořitele se ve svých hypotézách mýlíme.

V protikladu k názoru moderní vědy, který říká, že existujeme jen čistou náhodou, zaznívá poselství knihy Genesis: Jsme tady, protože nás Bůh stvořil. Naše existence je výsledkem cílevědomého činu milujícího a starostlivého Boha, který vytvořil člověka, „aby byl obrazem Božím, jako muž a ženu je stvořil“ (Gn 1,27). Sotva si umíme představit dva rozporuplnější pohledy na život lidských bytostí.

Stvoření je však jen počátkem knihy Genesis. Tato kniha nás dále učí o pádu do hříchu, celosvětové potopě, stavbě Babylonské věže; tyto události nám pomáhají lépe pochopit charakter světa, ve kterém jsme se všichni ocitli bez možnosti o tom jakkoli rozhodnout.

V knize Genesis je však poprvé vyjádřena i veliká naděje. Je v ní představen Abraham a patriarchové, kteří jej následovali, neboť „v něm dojdou pozhnání všechny národy“ (Ga 3,8).

Kniha Genesis se nesoustředí jen na pád do hříchu a jeho následky. Na jejich stránkách jsou roztroušeny symboly a náznaky velké naděje spasení, již Bůh prostřednictvím Ježíše Krista nabízí padlému světu, naděje, kterou získává každý, kdo se jí – podobně jako Abraham – domáhá vírou. Apoštol Pavel se při studiu této knihy nad Abrahamem hluboce zamýšlel. Proto věřícím v Galacii napsal: „Jak to bylo s Abrahamem? Uvěřil Božímu slibu a Bůh ho zahrnul svou přízní. K Abrahamovi se však může rovnat jen ten, kdo je ochoten věřit Bohu stejně, jako věřil on. A Bůh už tehdy vlastně Abrahamovi oznámil, co vy dnes prožíváte: že zachrání i jiné národy, jestliže mu uvěří tak, jak uvěřil on, Abraham.“ (Gn 3,6–9 – SNC) „Tak se stal Abraham nejen praotcem Židů, nýbrž i duchovním předchůdcem všech, kdo se vydali cestou víry...“ (Ř 4,11 – SNC)

V tomto čtvrtletí budeme studovat inspirovanou zprávu o zázraku, který nás stvořil; ale také – být jen v náznamech a symbolech – první zjevení o zázraku, který nás spasí. Je jím život, smrt a vzkříšení Ježíše Krista.

To všechno najdete v Genesis, knize o stvoření a vykoupení, ne o ztroskotancích.

Autor J. Ferch se narodil v Německu, později se přestěhoval do Austrálie, kde mnoho let pracoval jako kazatel, učitel a administrátor.

ZÁKLADY

**Čtení z Bible na tento týden: Mt 19,3–8; L 17,26–30;
Sk 7,1–15; Ř 1,17; 4,3; 5,14; Žd 11,1–22**

Základní verš

„Když se všechno od základů hroučí, co dokáže spravedlivý?“ (Ž 11,3)

Na stole v obývacím pokoji jihoafričana Laurence Van der Posta leží zvláštní kámen vytažený z hloubky téměř 4600 m pod povrchem Afriky. Poslal mu jej přítel, který v průvodním listu napsal: „Přijmi tento dar jako symbol toho, na čem se snažíme ty i já postavit celý svůj život.“

Každý z nás staví svůj život na nějakém základu. Ateisté i náboženští fanatici, skeptici, vědci – ti všichni se řídí určitými základními principy, ať už to přiznávají nebo ne.

Jako křesťané stavíme na Ježíši Kristu. Svě principy nalézáme v tom, „v němž žijeme, pohybujeme se, jsme“ (Sk 17,28). Ježíše poznáváme prostřednictvím Bible, která tvoří základ našeho života i naší víry. Kniha Genesis slouží jako „základ“ Bible. Je to „kámen“ vytažený z dávné historie naší země.

V tomto úkolu se poprvé podíváme na tuto knihu, „základ“ samotné Bible.

Cíl úkolu:

1. Uvědomit si silné pouto a spojení mezi Genesis a Novým zákonem. Ubezpečit se, že není možné změnit poselství knihy Genesis bez toho, aby se následně nezměnilo i poselství Nového zákona.
2. Rozpoznat v knize Genesis dvě tváře stejného Boha a společně chválit Boha za jeho všemohoucnost a lásku.

Tento týden se modlíme za seminář „Cernica“ v Rumunské unii.

GENESIS A NOVÝ ZÁKON

„Odpověděl jim: ‚Nečetli jste, že Stvořitel od počátku »muže a ženu učinil je«?‘“
(Mt 19,4)

Slovo Pentateuch pochází z řeckého výrazu pro numerické slovo „pět“. Pět knih Mojžíšových (Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri a Deuteronomium) vytváří základ pro naši víru v Boha. Bez nich by naše náboženství sotva mělo nějaký smysl.

První z těchto pěti knih – Genesis – začíná vznikem našeho světa. Vždyť kdybychom nepoznali svůj pravý původ, velmi snadno bychom se mohli zmýlit i v dalších základních otázkách našeho bytí: tedy kým jsme a kam směřujeme. Když se stavitel domu v základu bytí jen o několik centimetrů odchýlí od projektu stavby, odchylka, která se zdála při stavění zdí zcela nepatrná, v konečném výsledku způsobí, že stavba je natolik křivá, že není možné ji dokončit k bezpečnému obývání. Proto kniha Genesis začíná jasným poselstvím o našem původu.

Nepřítel člověka se ze všech svých sil snaží odvést tento svět od pravého Boha. Jednou z jeho metod je zasít do našich myslí pochybnosti o věrohodnosti Bible. Samotná kniha Genesis se stala terčem silných útoků. Když se nepříteli podaří zviklat naši víru v poselství této knihy, snadno pak dosáhne toho, že zpochybní i víru ve všechno ostatní.

Jaký názor měl Ježíš a novozákonní pisatelé na věrohodnost knihy Genesis? Mt 19,3–8; Ga 3,6

Zpochybňovat věrohodnost První knihy Mojžíšovy znamená zpochybnit věrohodnost Nového zákona, který se na několika místech na tuto knihu odvolává. Mohl by být Nový zákon spolehlivý, kdyby se odvolával na knihu, která by nebyla pravdivá? Když začneme zpochybňovat historickou věrohodnost záznamů této knihy, hroutí se celá stavba víry. Toho chce satan dosáhnout.

Proč bychom měli být velmi opatrní, pokud jde o naši důvěru v Bibli jako Boží slovo? Jaká jistota vám zůstane, když začnete pochybovat o Bibli?

Přehled dne: Genesis je základ celé Bible
Buď Genesis, nebo Darwin
Nový zákon bere Genesis jako důvěryhodnou knihu

MOCNÝ A MILOSRDNÝ BŮH

„Požehnán buď sám Bůh Nejvyšší, jenž ti vydal do rukou tvé protivníky.“ (Gn 14,20)
Kniha Genesis je především zjevením Boha. V ní člověk dostává první písemné zjevení o našem Stvořiteli a Vykupiteli.

Jak následující verše představují Boha?

Gn 1,1 _____

Gn 14,19.22 _____

První kniha Bible hovoří o moci a síle Boha. Představuje jej jako Stvořitele, Soudce, náš vzor, udržovatele, Nejvyššího, jako všemocného a věčného Hospodina. Je svrchovaným vládcem, původcem všeho, jenž existoval před vším, jemuž se nic nevyrovná.

Genesis však odkrývá něco víc než jen Boží majestát. V některých záznamech o soudu spatřujeme jeho milosrdenství, jeho bolest způsobenou pádem člověka do hříchu, jeho nesmírnou trpělivost. Dřív než přišla potopa, Noe se dlouhá léta usilovně snažil, aby každý člověk dostal příležitost zachránit se. Dokonce i v případě Sodomy a Gomory – a to i přes jejich velkou bezbožnost – byl ochotný je ušetřit, kdyby to jen bylo možné. V celé této knize vidíme moc a sílu laskavého, milostivého Boha, který – ač nenávidí hřích a zlo – miluje padlé stvoření a chce je zachránit.

Jak si představuješ Boha? Do jaké míry souvisí tvoje představa s tím, jak jsi jej ve svém životě poznal?

Přehled dne: Genesis představuje Boha jako Stvořitele
Bůh v Genesis je Bůh milující

BLÍZKÉ SETKÁNÍ

„Ale Hospodin byl s ním, rozprostřel nad ním své milosrdenství a zjednal mu přízeň u velitele pevnosti.“ (Gn 39,21)

Včera jsme si ukázali, že kniha Genesis představuje Boha jako Všemocného, který svým slovem stvořil tento svět, uvedl potopu na celou zem a seslal ohnivý déšť na odbojná a krutá města. Když pozorujeme proces stvoření, jak bychom neměli žasnout nad touto neuvěřitelnou mocí Boha, který to všechno stvořil?

Bible nám však představuje Boha také jako velmi blízkou a osobní bytost. Na rozdíl od učením teismu, v němž Bůh sice stvořil tento svět, ale pak jej ponechal svému osudu, Bůh, kterého zjevuje Bible, je ve velmi úzkém spojení s padlými bytostmi. To se nejsilněji projevilo v životě a smrti Ježíše Krista. (Fm 2,5–8) Už od První knihy Mojžíšovy můžeme pozorovat blízkost, jaká se projevuje mezi Bohem a jeho padlým stvořením. Mělo by nás to povzbudit a posílnit naši víru v laskavého a soucitného Boha.

Nalézáš v uvedených verších příklad úzkého spojení Boha s člověkem? Jak se v nich projevuje Boží charakter?

Gn 2,7 _____

Gn 3,8 _____

Gn 39,21 _____

Zakusil jsi už ve svém životě Boží přítomnost? Podělte se navzájem o své zkušenosti, abyste povzbudili ty, kdo ještě neprožili, jak blízko je Bůh člověku.

Přehled dne: Genesis představuje Boha jako bytost člověku blízkou a k člověku laskavou

Bůh v Genesis je všeho schopný pro záchranu člověka

„Ale nedal mu z ní do vlastnictví ani píd', slíbil však, že ji dá natrvalo jemu i jeho potomkům, ačkoliv tehdy ještě Abraham neměl syna.“ (Sk 7,5)

V Sk 6 čteme o věřícím Židu Štěpánovi, muži, který byl „obdařen Boží milostí a činil mezi lidem veliké divy a znamení“ a kterého odvěkli před veleradu kvůli tomu, že zvěstoval Ježíše. Sk 7 začíná Štěpánovou řečí, po které – když domluvil – byl ukamenován k smrti.

V Sk 7,2–17 si přečti Štěpánovu řeč a potom odpověz na následující otázky:

1. Má Štěpán nějaké pochybnosti o věrohodnosti příběhů, které vypráví? Jaké ponaučení z toho vyplývá pro nás?
2. Odkud čerpá tyto příběhy?
3. Co tím sledoval, když tyto příběhy použil jako součást obrany své víry v Ježíše?

Z širšího kontextu vyplývá, že Štěpána napadli za jeho kázání o tom, že Ježíš je Mešias. Svoji obranu začíná tím, že se vrací do knihy Genesis. Odvolává se na Abrahama, prostřednictvím rodokmenu se dostává k příběhu o Josefovi v Egyptě, hovoří o vzniku izraelského národa a pak přechází přímo k stavbě chrámu. Celá tato historická výpověď vrcholí příchodem „Spravedlivého“ (Sk 7,52), Ježíše Nazaretského.

Štěpán používá knihu Genesis jako výchozí bod pro objasnění velkých pravd, jejichž středem je Ježíš Kristus, jenž je sám „pravda“ (J 14,6). Židé, kteří tvořili jádro církve, měli pevný základ pro svoji víru v Ježíše – Písma svatá, začínající právě knihou Genesis. Byli také výbornými znalci těchto Písem. Z toho vidíme, jak důležitou úlohu by První kniha Mojžíšova měla sehrát i v našem chápání toho, čemu věříme.

Na jakých základech stavíš svůj život? Jsou dost pevné, aby tě podržely i v těch nejtěžších zkouškách?

Přehled dne: Základ, který tvoří Genesis v Bibli, nás chrání před plytkými představami o Bohu
Základem Genesis jsou spásné Boží činy

SPRAVEDLIVÝ BUDE ŽÍT Z VÍRY

„Vždyť se v něm zjevuje Boží spravedlnost, která je přijímána vírou a vede k víře; stojí přece psáno: „Spravedlivý z víry bude živ.“ (Ř 1,17)

Jak rozumíš uvedenému verši?

Často slýcháme, že ve starozákonní době byli věřící spaseni skutky zákona, zatímco po Ježíšově smrti a na začátku éry křesťanské církve už byli spaseni jedině vírou. Bible to však takto neučí ani ve Starém, ani v Novém zákoně. Podle Nového zákona žil Boží lid už od počátku vírou.

Přečti si Žd 11,1–22, inspirovaný záznam o životě lidí, o kterých čteme i v knize Genesis. Jak tato pasáž Bible souhlasí s Ř 1,17? Jak tito lidé museli projevit svoji víru? V čem se potřebovali spolehnout na Boha? Můžeš se z jejich příkladu naučit něco, co ti pomůže v tom, co právě prožíváš?

Přečti si Žd 11,13–16. O čem hovoří tyto verše? Do jaké míry se tě to týká? Zamysli se nad svým životem a odpověz: Co prozrazuje moje chování o tom, jakou vlast hledám? Jaké změny bys měl na své cestě udělat?

Přehled dne: V celé Bibli – všichni žijí z víry
V celé Bibli – bez víry nežije nikdo
V celé Bibli – nikdo bez víry nepřežije

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Vyšší kriticismus, který podrobuje věci rozboru, dohaduje se a domýšlí, maří víru v Bibli jako božské zjevení. Olupuje slovo Boží o moc řídit, povznášet a podněcovat lidské životy. Spiritualismus učí lidi věřit, že nejvyšším zákonem je chtíč, že člověk může svobodně ukájet své choutky a že je odpovědný jen sám sobě ... Síla vyššího, čistšího, ušlechtilějšího života je právě to, čeho je nám velmi zapotřebí.“ (SA 310.312; AA 473.478)

„Noc a zlověsná tma obklopuje křesťanský svět. Důkazem této hluboké temnoty a neproniknutelné tmy je odpadnutí od Božích přikázání. V oblíbě jsou systémy, které zbavují Boží pravdu její účinnosti. Lidé se učí nauky přikázané lidmi a jejich tvrzení jsou považována za pravdu. Přijímají teorie, které vymyslel člověk. Evangelium je tak zneužíváno a Písmo nesprávně vykládáno. Podobně jako za Ježíšových dní je světlo pravdy zatlačeno do pozadí. Lidské teorie a úsudky jsou považovány za víc než slovo Hospodina zástupů. Pravda je mařená omylem. Boží slovo se překrucuje, podrobuje rozboru a přetváří vyšší kritikou. Ježíš je všeobecně uznávaný jen jako ten, který byl zrazen polibkem. Toto odpadnutí bude trvat až do konce. Jeho úděsný a zatemňující charakter vidíme ve zhoubném vlivu šířícím se z Babylonu.“ (Ellen Whiteová, Bible Echo, 1. únor 1897)

Náměty k přemýšlení

- 1. Uvažujte o uvedeném citátu od Ellen Whiteové. Jaké vlivy v naší společnosti působí proti autoritě Písma? Jak můžeme sebe i druhé chránit před takovými názory?**
- 2. Přečtěte si ve třídě vaše odpovědi na poslední otázku v části na pondělí (jak si představujete Pána Boha). V čem se můžete navzájem obohatit?**
- 3. Zamyslete se spolu nad poslední otázkou v části na středu. Co se můžeš naučit ze zkušenosti druhých o Boží blízkosti? Jak bys vysvětlil nevěřícímu, co to znamená, když říkáme, že „Bůh je nám blízko“?**

„NA POČÁTKU...“

Čtení z Bible na tento týden: Gn 1

Základní verš

*„On pouhým slovem stvořil nebesa, na jeho rozkaz zazářily hvězdy ...
Co on řekl, stalo se, na jeho rozkaz všechno vzniklo.“ (Ž 33,6.9 – PBS)*

Jistý známý vědec o původu člověka řekl: „Jsme tady díky jednomu neobyčejnému druhu ryb, jehož anatomie ploutví byla tak zvláštní, že se tyto ploutve mohly přetransformovat na nohy suchozemských tvorů.“

Bible však – zvláště první dvě kapitoly knihy Genesis – o původu člověka podává zcela jinou zprávu: Jsme tady jen díky milujícímu a shovívavému Bohu Stvořiteli, který zcela záměrně stvořil život na zemi, a to v procesu, který trval šest skutečných, po sobě následujících 24hodinových dnů.

Jasně vidíme, že moderní vývojová teorie je v přímém protikladu k biblické zprávě o stvoření. Jestliže je jedna z nich správná, druhá musí být nepravdivá. Ba co víc, Bible neposkytuje žádný prostor pro teistickou evoluci ani pro žádnou jinou teorii, která se pokouší spojit dlouhý proces s Božím stvořením života na zemi, zvláště života člověka. Jak budeme studovat v tomto úkolu, při stvoření světa – a zvlášť lidí se věru nezdá, že by Bůh ponechal něco náhodě.

Podívejme se, co Bible říká o původu života, a zjistíme, že důvod naší existence nemá nic společného s rybími ploutvemi, které se náhodou změnily na nohy, ale všechno souvisí s Bohem, který svým slovem stvořil tento svět.

Cíl úkolu:

1. Najít v úkolu těchto pět charakteristik biblického stvoření:
 - Stvoření není žádná náhoda.
 - Bůh tvoří z ničeho.
 - Proces tvoření trval šest doslovných 24hodinových dnů.
 - Tvoření mělo svůj počátek – světlo a svůj konec – člověka.
 - Člověk je jedinečná a zároveň výjimečná bytost.
2. Porovnat tyto pravdy s převažujícím názorovým proudem o vzniku světa a vyjádřit Bohu vděčnost za jedinečné a výjimečné stvoření Země a člověka.

Tento týden se modlíme za nemocní „Waldfriede“ v Evro-Africké divizi.

„BRĚŠIT BÁRÁ ELOHÍM“

„Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi.“ (Gn 1,1)

Gn 1,1 je nejdůležitějším veršem Bible. Z něj vychází všechno ostatní, čemu jako křesťané věříme. Ani jedna z našich základních pravd nedává smysl, když bychom ji oddělili od myšlenky vyjádřené v tomto verši. Gn 1,1 k nám promlouvá zvláště v dnešní době, kdy se mnozí nechávají strhnout falešnou vědou vysvětlující stvoření jako výsledek působení přírodních sil. Bible náhodné působení sil při vzniku člověka a země rázně popírá.

Jaké společné poselství mají verše Jb 38,4 a J 1,1–3?

Spíše než na stvoření se první kapitola Genesis soustřeďuje na Stvořitele celé přírody. Slovo Bůh se v 31 verších této kapitoly vyskytuje 32krát. Nelze si tedy představit stvoření bez jeho Původce. Celá první kapitola knihy Genesis jakoby zahání sebemenší nejistotu a pochybnost: Není myslitelné domnívat se, že stvoření se dělo na základě náhody. Není přijatelný ani náhled starověkých polyteistických náboženství, která dávají stvoření do souvislosti s boji mezi starověkými božstvy. První kniha Mojžíšova představuje jediného Boha, svrchovaného Stvořitele.

Sloveso v prvním verši přeložené jako „stvořil“ (bárá) se v Bibli vyskytuje jen ve spojení s Boží činností. Pokud něco tvoří lidé nebo něco působí Bůh (mimo stvořitelský akt), Bible používá k vyjádření této činnosti sloveso „asah“. Jedině Bůh může tvořit způsobem, který si vyžadovalo stvoření nebe a země. Jako lidé můžeme se stvořením pracovat a dělat (asah) určité věci, ale jen Bůh může stvořit (bárá).

Bůh vesmír, který stvořil, nekonečně přesahuje. Uvědomuješ si dostatečně velkou Boží moc? Dokážeme vůbec docenit obět Boha, který se nekonečně ponižil a stal se člověkem, jen aby zemřel na místo nás smrtí, kterou jsme si zasloužili?

Přehled dne: Za vším je stvoření, ne náhoda
 Za stvořením je Stvořitel
 Bez stvoření svět přestane dávat smysl. Bez Stvořitele nic nemá smysl

STVOŘENÍ

„Země byla pustá a prázdná (tóhu va bóhu) a nad propastnou tůní byla tma. Ale nad vodami vznášel se duch Boží.“ (Gn 1,2)

Někteří se domnívají, že „nebem“, o kterém je psáno v Gn 1,1, že je Bůh stvořil spolu se zemí, se myslí celý vesmír. Když se však podíváme na výskyt slova „nebe“ v další části této kapitoly, zjistíme, že tomu tak není.

Podívej se, jak je slovo „nebe“ použito v dalších verších této kapitoly (zvláště ve verši 20). Jaký je – podle celé první kapitoly knihy Genesis – význam slova „nebe“?

Jaké byly podmínky na zemi na počátku stvoření? Gn 1,2

Výraz „pustá a prázdná“ („beztvará a pustá“ – PBS) znamená, že neměla pevnou formu, bylo to prostředí bez tvaru, podoby, světla, bez rostlin a zvířat, bez podmínek vhodných pro život. Bůh tvořil slovním příkazem (v. 3.6.9.11.14.20.24; por. Ž 33,6–9) nebo použil hmotu, kterou vytvořil ještě před stvořením života na zemi. Přestože při čtení těchto veršů nemáme dojem, že muselo jít nutně o stvoření z ničeho, Bůh při stvoření země rozhodně nebyl závislý na hmotě, která existovala už předtím. Ať už použil jakoukoli hmotu, i tu v určitém okamžiku stvořil právě z ničeho, protože – podle Bible – Bůh stvořil všechno.

„Bez něho nepovstalo nic. Co vzniklo, v tom byl život, a život byl světlo lidí.“ (J 1,4 – pozn. a) Jiný překlad říká: „Je zdrojem všeho života a pro lidi světlem na cestě k Bohu.“ (SNC)

Co zdůrazňuje verš J 1,4 a jak nám pomáhá pochopit úvodní verše z první kapitoly Genesis?

Ve dvou krátkých verších je zachycena podstata našeho původu: Bůh Stvořitel nás ztvárnil z beztvaré a pusté země. My lidé nikdy nemůžeme cele pochopit, jak Bůh svět stvořil. Vždyť už to, že existujeme, je samo o sobě nevysvětlitelným zázrakem. Jsou tu nebesa, je tu země a jsme tu my. A na samém počátku historie naší země stojí Bůh.

Přemýšlej o naší existenci a zázraku stvoření. Dá se vůbec dostatečně vyjádřit vděčnost za život a nádherný svět? O své myšlenky se poděl v třídě sobotní školy.

Přehled dne: Creatio ex nihilo. Z ničeho všechno
Tóhu va bóhu. Zkrocení nicoty

STVOŘITELSKÉ DNY

„Světlo nazval Bůh dnem a tmu nazval nocí. Byl večer a bylo jitro, den první.“ (Gn 1,5)

Snad žádná jiná část záznamu o stvoření není terčem takových útoků jako časový rámec tohoto procesu, jenž vrcholí Adamem a Evou. Na délku dnů stvoření existují dva základní pohledy: 1) každý den bylo čtyřadvacet hodin dlouhé období; 2) každý den představuje neurčité časové období. V křesťanském světě je jen málo těch, kteří doslovně uznávají časový rámec, jak jej představuje Gn 1,1, kde se jasně a jednoznačně mluví o šesti 24hodinových dnech. Do mnohých křesťanských společenství se vkradla evoluční teorie – která svojí podstatou popírá všechno, co Bible učí – a hluboce zakořenila v jejich výkladu a chápání stvoření. Když Ježíš hovořil o svém druhém příchodu, otázal se: „Ale nalezne Syn člověka víru na zemi, až přijde?“ (L 18,8) Pokud nedojde k nějaké radikální změně, určitě nenajde mnoho víry, pokud jde o biblickou zprávu o stvoření.

Co v Bibli dokazuje, že v Gn 1 jde o doslovný, nikoli obrazný časový úsek? (Např. Ex 20,8–11)

Pozorně si přečti Gn 1,4.5 Z těchto dvou veršů jasně vyplývá, že mluví o jednom dni, jak jej chápeme my – v němž je zahrnuto napůl světlo a napůl tma, „den“ a „noc“. Tyto dva úseky vytvořily „den první“, a dosud podle těchto dvou částí (světla a tmy) rozlišujeme a oddělujeme den ode dne. Zpráva o vzniku dne končí zvláštní hebrejskou frází: „Byl večer a bylo jitro, den první.“ Stejná formule, poprvé použitá k oddělení prvního dne, 24hodinového úseku, se potom opakuje v celé kapitole, aby vymezila další stvořitelské dny. „Byl večer a bylo jitro, den druhý ... den třetí“ atd. Tím nám Pán jasně ukazuje, že když Bible říká např. v Ex 20,11, že „v šesti dnech učinil Hospodin nebe i zemi“, myslí tím šest dní; nic míň, ale ani nic víc.

Přehled dne: 24 hodin v Genesis = od večera do rána a od rána do večera
 Tam, kde nemají hodinky, to není problém pochopit
 Tam, kde mají uhlíkovou metodu C14, se to chápe mnohem obtížněji

SLEPICE NEBO VAJÍČKO?

„I řekl Bůh: ‚... létavci létejte nad zemí pod nebeskou klenbou!‘ I stvořil Bůh ... rozmanité druhy všelijakých okřídlených létavců ... ‚Létavci necht' se rozmnožit na zemi.‘ Byl večer a bylo jitro, den pátý.“ (Gn 1,20–23)

Zpráva z První knihy Mojžíšovy není prostým vysvětlením, v němž není prostor k údivu. Naopak, žasneme nad ní, stejně jako nad touto zemí a tajemstvím života. Dostali jsme asi 56 veršů k objasnění něčeho tak úžasného, jako je stvoření. Tento popis je jistě prost mnoha detailů; přesto nabízí dostatek informací, o kterých bychom měli přemýšlet.

Znovu si přečti Gn 1. kapitolu a soustřeď se na sled událostí. Bůh pokračoval tím, že dal naší zemi tvar, takže už nebyla „beztvará“ (PBS). Sledujte pořadí těchto událostí: nejprve byla tma a potom světlo; to vedlo k vymezení dne a noci. Pak se setkáváme s jakýmsi druhem atmosféry – „klenbou“, nazvanou „nebe“. Zdá se, že voda, která je nevyhnutelná pro život (přínejmenším v té formě, jak jej známe dnes), v době stvoření už existovala. Potom Bůh tvoří souš a na ní vegetaci: trávu, byliny, stromy (to všechno potřebovalo ke své existenci nejprve suchou půdu), „které na zemi ponese plody se semeny“ (v. 11.12). Po nich následuje slunce, měsíc a hvězdy. Nakonec, když už to všechno bylo na svém místě, Bůh stvořil zvířata, zemská i mořská, která se měla plodit a množit. Bůh sledoval velmi logický sled a řád, jehož výsledkem bylo stvoření života na této zemi.

Na základě zprávy z Gn 1 odpovez na otázku: Co bylo dřív, slepice nebo vejce? Jak je tato odpověď důležitá pro správné pochopení toho, kým jsme a proč tady jsme?

Přehled dne: Ve zprávě Gn 1 je to nejdůležitější z procesu stvoření
 Ve zprávě Gn 1 je to nejdůležitější o Stvořiteli
 To nejdůležitější v Gn 1 je stvoření člověka samotným Stvořitelem

STVOŘENÍ ČLOVĚKA

„Nato Bůh řekl: ‚Nyní stvoříme člověka, bytost, která bude odrážet osobnost samotného Boha a bude žít se svým tvůrcem ve vzájemném vztahu. Tento člověk bude vládnout celé planetě se všemi jejími tvory ve vodě, na zemi i ve vzduchu.‘ Bůh tedy stvořil člověka ke svému obrazu jako muže a ženu.“ (Gn 1,26.27 – PBS)

Porovnej stvoření zvířat se stvořením Adama. V čem jsou si podobná?

Gn 1,24; 2,7.19

Čím se liší? Gn 1,26.27; 2,7

Jak byla – v protikladu ke stvoření zvířat a Adama – stvořena Eva?

Gn 2,21–24

Už jsme měli možnost si uvědomit, že toho není mnoho, co Písmo zjevuje o stvoření. Je toho však dost na to, aby nám ukázalo, jak mimořádné místo má člověk v příběhu o stvoření. Výraz „člověk“ zahrnuje muže i ženu; člověk – to jsou dvě odlišná pohlaví. Když všechno ostatní bylo na svém místě, Bůh stvořil Adama – jeho jméno (Adám) v hebrejštině úzce souvisí se slovem „zem“ (adamá) – a až po něm stvořil Evu. Přestože najdeme i některé podobnosti mezi stvořením zvířat a člověka, Bible mezi nimi dělá zásadní rozdíl. I stvoření člověka podléhalo přesnému řádu; opět se při něm setkáváme se systematickým modelem stvoření – opakují se formule („Bůh viděl...“, „I řekl Bůh“) i časový rámeček („Byl večer a bylo jitro...“) – které vrcholí v činu osobního stvoření muže (Gn 2,7) a ženy (v. 21–24). To všechno dokazuje, že Bůh nic neponechal náhodě.

Přečti si Gn 1,26.27. Co to znamená, že člověk byl stvořený, „aby byl obrazem Božím“? Čím se liší lidé od zvířat? Pomohou nám tyto rozdíly pochopit naše výjimečné místo při stvoření země? Jak by to mělo ovlivnit způsob, jakým se díváme na druhé i na sebe?

Přehled dne: Člověk se od zvířat zásadně liší
Vrcholem stvoření není muž, ale žena
Člověk je muž a žena. Jiná kombinace je nemožná

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Patriarchové a proroci si přečti text na stranách 21 a 22 (PP 44.45) a v knize Výchova na stranách 11–13 (Ed 15–18).

„Když Adam vyšel ze Stvořitelovy ruky, nesl ve své tělesné, duševní a duchovní přirozenosti podobu svého Tvůrce. „I stvořil Bůh člověka k obrazu svému“ (Gn 1.27) a bylo jeho úmyslem, aby člověk, čím déle byl živ, tím plněji zjevoval tuto podobu a tím plněji zrcadlil slávu Tvůrce. Všechny jeho vlastnosti byly schopny dalšího rozvoje a jejich moudrost a síla měly neustále vzrůstat. Oblast věnovaná jejich výchově byla rozsáhlá a jejich bádání otvíralo nádherné pole poznání. Tajemství viditelného vesmíru, „divy Dokonalého v uměních“ (Jb 37,15) člověka přímo vybízely ke studiu. Měl také velikou přednost, že mohl mít osobní obecenství se svým Stvořitelem: od srdce k srdci a tvář v tvář. Všecko to by bývalo jeho pro vždy, kdyby byl zůstal věrný Bohu. Po celé věky by byl pokračoval v získávání nových pokladů poznání, svěžích zdrojů blaha a dostávalo by se mu stále jasnějšího pojetí moudrosti, moci a lásky Boží. Byl by více a dokonaleji splnil účel svého stvoření a čím dále, tím plněji by byl zjevoval slávu Stvořitelovu.“ (VYCH 11; Ed 15)

Náměty k přemýšlení

1. **Většina z nás se učila, že atomy, vytvořené z malých částic – protonů, neutronů a elektronů – jsou nejmenšími stavebními jednotkami vesmíru. Jedna nová teorie však tvrdí, že tyto drobné částice jsou ve skutečnosti vytvořeny z kmitajících vláken (toto vlákno je v porovnání s velikostí protonu tak velké jako proton v porovnání se slunečním systémem!). I když jde zatím jen o teorii, zamysleme se nad myšlenkou těchto kmitajících vláken (různorodou vibrací vznikají různé částice) v kontextu s tím, že Bůh slovem stvořil tento svět.**
2. **Uvažujte o Gn 1,28 a o skutečnosti, že Bůh nechal člověka „podmanit si“ zemi. Co to znamená? Jaká zodpovědnost z této vlády vyplývá? Jak se můžeme jako církve i jednotlivci lépe zhostit tohoto úkolu?**
3. **Bible mluví o nadpřirozeném původu našeho světa. Jak nám tato myšlenka pomáhá lépe pochopit skutečnost nadpřirozeného konce tohoto světa?**
4. **Naplánujte si výlet do přírody, kde budete obdivovat zázraky stvoření. Pokud to je možné, pozvěte na tento výlet i přátele, kteří ještě neznají Ježíše a plán spasení. Budete překvapeni, co všechno se můžete o Bohu dozvědět prostřednictvím jeho díla stvoření!**

ZEM BEZ HŘÍCHU

Čtení z Bible na tento týden: Gn 2

Základní verš

„Tak byla dokončena nebesa i země se všemi svými zástupy.“ (Gn 2,1)

Po popisu toho, jak bylo všechno stvořeno, se Mojžíš soustředí na lidské bytosti a prostředí, které je obklopovalo. Zatímco první kapitola odpovídá na otázku „Jak to všechno vzniklo?“, druhá kapitola vysvětluje, proč jsme tím, čím jsme. Bez znalostí, jež nám poskytuje druhá kapitola, by zkouška věrnosti Bohu a následný pád popsany v třetí kapitole byly pro nás nepochopitelné.

Velkolepou zprávu o stvoření vhodně doplňuje dokonalý svět Adama a Evy, kteří žili v zahradě obklopení stromy a zvířaty. Tato druhá kapitola představuje čtenáři Bible společenský rozměr lidstva a umožňuje mu nahlédnout do pravěku a původní geografie světa.

Druhá kapitola se dále zabývá Božím ustanovením soboty, práce, domova a manželství. Člověk je dostal před pádem do hříchu, proto až dodnes zůstávají základem lidské existence, chování a štěstí. Od pobytu člověka v Edenu uplynula tisíciletí, a přesto jsou tyto zásady modelem a vzorem pro nás, kteří žijeme za jeho branami. Jaké poselství je v tomto Božím záznamu o nepadlém světě pro nás, kteří známe jen hříchem poznamenanou existenci?

V tomto úkolu budeme mluvit o skutečném ráji, jednom z mála, který je až dodnes k vidění.

Cíl úkolu:

1. Vnímat ráj jako skutečné místo na zemi a uvědomit si, že jen v reálných podmínkách mohl člověk prožívat reálné vztahy.
2. Najít v tomto úkolu nejdůležitější vztahy pro život člověka:
 - vztah k Bohu (sobota)
 - vztah k majetku (zahrada)
 - vztah k lidem (žena)
3. Představit si ideální podmínky ráje, v jakých žili Adam a Eva, a zatoužit prožívat stejně blízký vztah s Bohem jako tyto první lidé.

Tento týden se modlíme za nakladatelství „Nov Život“ v Bulharské unii.

SOBOTA

Gn 2,1–3

„A Bůh požehnal a posvětil sedmý den, neboť v něm přestal konat veškeré své stvořitelské dílo.“ (Gn 2,3)

V předešlém úkolu jsme viděli určitý postup ve zprávě o stvoření – od tmy ke světlu, od samotné vody k souši a vodě, k obloze, vegetaci atd. Vyvrcholením bylo stvoření lidských bytostí, nejprve muže, potom ženy. Až když to všechno bylo stvořeno, dostáváme se ke sloům v Gn 2,1: „Tak byla dokončena nebesa i země se všemi svými zástupy.“ Boží dílo stvoření bylo dokončeno. Tuto myšlenku naznačují také verše Gn 2,2,3, které říkají, že Bůh „přestal konat veškeré své dílo“.

Přečti si Gn 2,2,3 a odpověz na následující otázky:

- 1. Naznačuje něco z těchto veršů, že stvoření byl proces, který pokračoval i po šestém dni?**
- 2. Jak tyto verše potvrzují všeobecnou platnost soboty; tedy její význam pro celé lidstvo?**

V Bibli kralické čteme, že „Bůh odpočinul...“ Přestože se v této části Bible nevyskytuje přímo slovo „sobota“, výraz pro „odpočinul“, z kterého je slovo „sobota“ odvozeno, dokazuje, že jde skutečně o sobotu. (Ex 20,8–11) Tak jako šest předešlých dnů byly doslovné dny, tak i sobota je jedním doslovným dnem.

To první, co Bůh vyhlásil za posvěcené, byl čas – sedmý den. První speciálně oddělenou věcí v novém stvoření nebyl nějaký kopec, řeka nebo svatyně, ale určitý časový úsek. Sobota je něco výjimečného, univerzálního, něco, co není omezeno geografickými hranicemi, a proto je na dosah každému bez ohledu na to, kde žije.

Svěcením soboty zachováváme den, který nám tolik připomíná Eden a první týden existence člověka. Jak na tebe působí vědomí, že je zde tak hmatatelné pouto, které nám připomíná náš původ?

Přehled dne: V sedmém dni Bůh nic netvoří, jen se dívá a sdílí se Bůh si odpočinul, aby měl výjimečný vztah k tomu, co stvořil První svatá věc na zemi je čas soboty, který je oddělený pro vytváření kvalitních vztahů

NEFEŠ CHAJÁH

„I vytvořil Hospodin Bůh člověka, prach ze země, a vdechl mu v chřípí dech života. Tak se stal člověk živým tvorem.“ (Gn 2,7)

V Gn 2 se děj přesouvá od stvoření světa do zahrady. Dřív než se podává druhá a odlišná zpráva o stvoření, doplňuje druhá kapitola kapitolu první. Na vrcholu pomyslné pyramidy první kapitoly jsou lidé. V druhé kapitole se stávají středobodem pozornosti. V popředí stojí lidské pokolení a všechno ostatní ustupuje do pozadí.

V první kapitole se už od páteho dne setkáváme s tím, že Bůh stvořil „živého tvora“, „duši živou“ – PBK (z hebr. „nefeš chajáh“). Chajáh znamená život a nefeš znamená duše, bytost. Je zajímavé, že stejný výraz se objevuje v Gn 2,7.

Která slova ve verši Gn 2,7 jsou nejpravděpodobnějším překladem výrazu „nefeš chajáh“?

Většinu z nás překvapí zjištění, že výraz přeložený jako „živý tvor“ (Gn 2,7) při stvoření člověka je použit i při stvoření ryb, ptáků a plazů. I když na rozdíl od těchto zvířat člověk byl stvořený, „aby byl obrazem Božím“ (Gn 1,27), v čistě fyzickém smyslu je člověk spjat se životem na zemi.

Jak nám výskyt slova „nefeš“ v Gn 2,7 (přeloženo jako duše, tvor, bytost) pomáhá pochopit, proč duše není nesmrtelná? (Ez 18,4; Mt 10,28)

Bible používá výraz „nefeš“, aby naznačila rozmanitost myšlenek (člověk, osobnost, život, bytost). Ve Starém zákoně však nikde nečteme, že by šlo o nějaké samostatné vědomí nesmrtelné podstaty, které může existovat mimo tělo. Tento názor má původ v řeckých představách, jež pronikly téměř do všech současných monoteistických náboženství.

Jaké důsledky přináší víra v nesmrtelnou duši? Proč by měl člověk, který přijímá pravdu o duši, být za ni vděčný? Před čím nás biblické učení o duši chrání?

Přehled dne: Vědecké studium hebrejského výrazu, jenž znamená „živá bytost“
Živé bytosti v Gn 1 jsou jak lidé, tak i zvířata
Zvířata ani lidé nejsou nesmrtelní

RAJSKÝ OSTROV

Gn 2,8–17

„A Hospodin Bůh vysadil zahradu v Edenu na východě a postavil tam člověka, kterého vytvořil.“ (Gn 2,8)

Konkrétní zeměpisné údaje ve verších 10–14 naznačují, že podle pisatele byl Eden konkrétním místem, a ne jen jakousi metaforou. Názvy ve verších 11–14 se vykladači nejprve snažili vztáhnout na popotopní oblasti a řeky. Potopa však změnila zemský povrch naší planety tak radikálně, že ztotožnit předpotopní zeměpisné údaje s nám známými městy a řekami není možné.

Co vytvářelo podle veršů 8–17 z rajského domova ideální místo pro život lidí? (Všimni si zvláště prostředí a pozornosti, jaká byla tehdy věnována tělesným, duševním, estetickým a morálním potřebám člověka.)

Dokonce i dnes můžeme ve světě poznamenaném šestitisíciletým trváním hříchu najít známky toho, jak nesmírně nádherné muselo být původní stvoření. Stopy, které zůstaly, mluví o Boží úžasné stvořitelské moci. Proto si sotva dokážeme představit, jak Eden vypadal a jak nádherný musel být.

Viděl jsi v životě něco, co ti připomínalo Eden nebo zem hned po stvoření?

Přečti si Gn 2,15. Je zajímavé, že Adam – i když žil v ráji a měl všechno, co potřeboval – dostal za úkol pracovat v zahradě. Hebrejské slovo přeložené jako „obdělávat“ se často používá ve významu „pracovat“ nebo „sloužit“. Již před pádem do hříchu člověk neměl nečinně sedět, ale pracovat. Už to by nám mělo pomoci zbavit se názoru, že samotná práce je něco špatného.

Víme, že od doby, kdy žil první člověk v Edenu, uplynulo mnoho času. Je však něco, co bys mohl udělat, aby se prostředí, v kterém žiješ ty i lidé okolo tebe, připodobnilo ráji? Co bys rád změnil?

Přehled dne: Ráj bylo konkrétní území na naší zemi
Ráj bylo místo, které by uspokojilo i nejnáročnějšího estéta
Ráj neznámá polehávání. Ráj znamená pracovat a starat se o svěřen

ŽENA V ŽIVOTĚ ADAMA

Gn 2,18–25

„I uvedl Hospodin Bůh na člověka mrákotu, až usnul. Vzal jedno z jeho žeber a uzavřel to místo masem. A Hospodin Bůh utvořil z žebra, které vzal z člověka, ženu a přivedl ji k němu.“ (Gn 2,21.22)

Adam je v rajské zahradě. Bůh mu svěřil vládu nad zvířaty. Všechno má k dispozici – s výjimkou jednoho stromu. A přesto má Bůh pro něj ještě něco.

S jakým záměrem dal Bůh muži ženu? Gn 2,18.20

Žena měla být muži „pomoc jemu rovná“ (hebrejšтина naznačuje, že jde o jeho „protějšek“, a možná správněji by bylo vykládat to jako „jej doplňující“). První kniha Mojžíšova mluví o postavení ženy jako o někom, kdo je rovnocenný muži, jako o jeho „protějšku“, partnerovi nebo doplňku. V její společnosti muž nachází nejpříněší uspokojení a s ní se dělí o Boží obraz a podobu.

Jaký důležitý úkol má žena podle veršů Gn 1,27.28 v životě na této zemi?

Vzhledem k fyzické stavbě těla Adam nemohl splnit příkaz z Gn 1,28 bez ženy. Žena nejenže měla být jeho rozkošnou společnicí, manželkou a spolupracovnicí v podmaňování si země a ve vládě nad přírodou, ale byl jí svěřen ještě jeden úkol. (por. Gn 2,24)

Jak byla Eva stvořená? Gn 2,21.22 V čem se její stvoření odlišuje od stvoření všech ostatních živých bytostí?

Všechno ostatní, včetně muže, vzešlo z prachu země; Eva vzešla z muže. I když Bible nevysvětluje, co tento rozdíl znamená, určitě to nesevřdí o tom, že by se k ní měl chovat jako k jemu podřízené. Je smutné, že v mnohých společnostech se se ženami zachází skoro jako s otrokyněmi, prokazuje se jim málo úcty a mají nemnoho práv, což je mocným příkladem toho, jak hřích poznamenal lidské pokolení.

Je ve vaší společnosti patrný nějaký špatný postoj vůči ženám? Jak je možné tyto postoje podle Gn 2 změnit?

Přehled dne: Žena je Boží dáreček pro muže
 V ráji byla úplná rovnocennost, rovnoprávnost a rovnost šancí muže a ženy
 Žena není z prachu. Je z muže a potřebuje mužovu oporu

EVA SE STÁVÁ ADAMOVOU MANŽELKOU

Gn 2,23.24

„Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem.“
(Gn 2,24)

V Gn 2,23 se dovídáme, že Adam byl tak nadšený, že svoji manželku radostně přivítal poezí (verš 23 je prvním básnickým dvojverším v Bibli). Stvoření Evy a následně uzavření jejich manželství mělo být velkým požehnáním. Jeden muž a jedna žena měli vytvořit základ domova; základní celek, z kterého pochází každý lidský život. Byl to model, kterým měli naplnit Boží příkaz: „Plodte a množte se a naplňte zemi...“

Jak narušil hřích tento ideál? Jaké to přináší důsledky?

Jaký postup vidíme v Božích slovech v Gn 2,24?

V tomto verši je představen Boží ideál pro manželství. Až přijde čas, aby muž opustil své nejbližší – rodiče, z pozemských závazků má být v první řadě věrný své manželce. Ona má zaujímat nejpřednější místo, které jí zajišťuje jeho náklonnost. Tím, že se manžel a manželka stanou jedním tělem, Bůh sledoval jejich vzájemnou oddanost a odevzdání v manželství. Biblické pořadí – „opustit... přilnout... stát se jedním tělem“ – lidé běžně převrací, což má tragické a bolestivé následky.

Jaký druh intimního vztahu mezi manželem a manželkou potvrzuje Písmo i tisíciletí po pádu do hříchu? Žd 13,4 Co svědčí o tom, že manželství má zůstat takové, jaké bylo před pádem do hříchu? A to nejdůležitější, pokud jsi ženatý/vdaná: Jak můžeš znázorněné principy uvádět v život ve své rodině?

Přehled dne: První svatební obřad se odehrál v zahradě Eden
Boží pořadí ve vztahu muže a ženy: opustit rodiče, přilnout k sobě, stát se jedním tělem
Lidské pořadí ve vztahu muže a ženy: stát se jedním tělem, přilnout k sobě, opustit jeden druhého

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Patriarchové a proroci si přečti kapitolu „Stvoření“. (PP 21–26; PP 46–51)

„Domov našich prvních rodičů měl být vzorem pro další domovy, až jejich děti začnou osidlovat zemi. Tento domov zkrášlený rukou samého Boha nebyl nádherným palácem ... Bůh umístil Adama do zahrady. Ta byla jeho příbytkem. Modrá obloha byla jeho kopulí, země se svými nádhernými květinami a kobercem živé zeleně jeho podlahou, větve krásných stromů jeho baldachýnem. Jeho stěny byly ověšeny nejkrásnější výzdobou, dílem rukou velkého Umělce. Vše to, co obklopovalo svatý pár, je poučením pro všechny časy, že pravé štěstí není v rozmařilosti, nýbrž ve spojení s Bohem prostřednictvím věcí jím stvořených. Kdyby lidé věnovali méně pozornosti věcem vyumělkovaným a žili ve větší prostotě, přiblížili by se více záměru, který měl Bůh při jejich stvoření. Pýcha a ctižádost nikdy neuspokojí; ti, kteří jsou opravdu moudří, najdou pravou a povznášející radost v tom, co Bůh přichystal na dosah všem.“ (PP 25; PP 49.50)

„Eva byla stvořena ze žebra, vyřatého z boku Adamova, což značí, že ho nemá ovládat jako hlava ani být jemu podřízena jako méněcennější, nýbrž že mu má stát po boku jako rovný s rovným, být jím milována a chráněna. Jako část muže, kost z jeho kosti, maso z jeho masa byla jeho druhým já; v tomto spojení je naznačena tělesná jednota a citový vztah obou.“ (PP 22; PP 46)

Náměty k přemýšlení

- 1. Jak dnes rozumíme slovům v Gn 1,27.28 o tom, že člověk si má podmanit zemi a panovat nad ní? Co to mohlo znamenat tehdy – před pádem do hříchu – a nyní – po pádu do hříchu? Jaký vztah máme mít k prostředí, ve kterém žijeme?**
- 2. Jaký postoj zaujímá naše společnost k ženám? Jak můžeme pomoci ženám, se kterými se špatně zachází? Může váš sbor v této věci nějak zasáhnout?**
- 3. Jsou ve vašem sboru manželství, která mají problémy či prožívají krizi? Může jim sbor nějakým praktickým způsobem pomoci překonat toto těžké období?**

„Satan namlouval svatému páru, že porušením zákona Božího získají prospěch. Což neslyšíme dnes podobné dotazování? Mnozí vytykají úzkoprsost těm, kteří jsou poslušni Božích přikázání, a sami o sobě tvrdí, že mají širší ideje a těší se větší svobodě. Není to než ozvěna hlasů z ráje: ‚V kterýkoli den z něho jíte budete‘ – přestoupíte-li přikázání Boží – a ‚budete jako bohové.‘“ (PP 29; PP 55)

ZTRACENÝ RÁJ

Čtení z Bible na tento týden: Gn 3,1–4; 4

Základní verš

„Mezi tebou a ženou vzbudím nepřátelství a mezi tvými i jejími potomky zažehnu nenávisť. Její potomek ti však nakonec rozdrtí hlavu, kdežto ty jemu poraníš jen patu.“ (Gn 3,15 – PBS)

V 17. století napsal anglický spisovatel John Milton svoji slavnou báseň Ztracený ráj. Básník v ní vzpomíná pád našich prarodičů v Edenu a pokouší se „ospravedlnit Boží jednání před člověkem“. Působivými obrazy v ní popisuje nejen dokonalé štěstí Edenu („květy všech barev a růže bez trnů“), ale i satanovu lest, která přinesla smrt Adamovi a Evě, a satanův zuřivý boj proti Bohu („lépe vládnout v pekle ... než sloužit v nebi,“ říká satan).

My z Bible víme, co se stalo. Svůdná slova hada způsobila, že Evina „ruka unáhleně sáhla v té osudné chvíli po zakázaném plodu, a touha v ní jen sílí, kurážně hledí na hada, trhá plod a jí...“ A dál, jak se v básni říká, to jsou už jen dějiny.

Je velkým štěstím a předností, že známe nejen minulost, ale i budoucnost, Boží zaslíbení o vykoupení z hříchu. Podle Miltonovy básně „Syn člověka, proklán za naši nepravost, se z lásky obětoval a spasil nás na věčnost“, a to je vyjádřením učení Bible. (1 Tm 2,5.6) Je tady naděje pro všechny, kteří vírou přijmou, že za ně bylo zapláceno výkupné.

V tomto úkolu nebudeme studovat Miltonovu báseň, ale původní zprávu o pádu do hříchu, zapsanou v knize Genesis, která byla inspirací nejen k napsání této slavné básně, ale i mnoha jiným ztvárněním lidského osudu. Dozvíme se nejen o nešťastném pádu do hříchu, ale také o naději vykoupení.

Cíl úkolu:

1. Uvidět satana v pravém světle jako zkušeného lháře a odhalit, že všechno dobré chce použít nebo obrátit ve zlé.
2. Přiznat si, že bez Boží pomoci a vlivu neumíme rozlišovat mezi dobrem a zlem, a uznat, že bez Boží pomoci nedokážeme konat ani dobro, které rozlišit umíme.
3. Nemluvit o odchodu Adama a Evy z ráje jako o vyhnání a Božím trestu, spíše to chápat jako cestu, na které se učíme přijmout a nést důsledky svého chování a tím se stáváme zodpovědnými lidmi.

Tento týden se modlíme za kliniku „La Lignière“ v Evro-Africké divizi.

„Nejzchytralejší ze vsí polní zvěře, kterou Hospodin Bůh učinil, byl had. Řekl ženě: „Jakže, Bůh vám zakázal jíst ze všech stromů v zahradě?““ (Gn 3,1)

V Gn 3,1 se objevuje něco nového a nečekaného. Přestože zemští plazi zmiňovaní v Gn 1,25 nebyli konkrétně vyjmenováni, had jistě patřil mezi ně. Nebylo to asi nic nezvyklého, že se objevovali v zahradě. Ale skutečnost, že tento had mluvil a naváděl Evu ke zlému, je novým prvkem, který se nedá vysvětlit ničím z předešlých dvou kapitol, v nichž všechno stvořené bylo „velmi dobré“.

Kým had ve skutečnosti byl a proč se objevil v zahradě? Jb 1,6–11; Zj 12,9

Kdyby měl někdo přečteny jen první dvě kapitoly knihy Genesis, nedokázal by na tuto otázku odpovědět. Jak to, že had uměl mluvit? Proč chtěl oklamat Adama a Evu? Jak se mu to podařilo?

Zmínky o tomto hadu nalézáme na více místech Bible. Je proto důležité znát celou Bibli, abychom správně odpověděli na tyto otázky a odhalili podstatu hada. Aby lidé lépe pochopili závažnost prvního provinění, potřebovali další zjevení. Ve vhodný čas nám je Bůh dal.

Jedním z nešťastných důsledků života v moderní době je tendence zlehčovat existenci satana, udělat z něj jen symbol zla, vhodný pro hlavní roli v hollywoodském filmu jako protipól Batmana, Spidermana či Supermana. Považuje se za nerozumné skutečně věřit v doslovnou, osobní, nadpřirozenou a zlou bytost. Jistě, satanovou taktikou vždy bylo se skrývat. V zahradě se skryl za hada. Dnes má mnohem rafinovanější metody. Ale výsledek je pořád stejný: lidé jsou podvedeni a jejich věčný život je ohrožen.

Pochyboval jsi někdy o existenci satana? Jak se uchránit před tímto klamem?

Přehled dne: Na scénu Země přichází velký iluzionista
Satan se vždy za něco nebo někoho skrývá
Satan nepřichází ani z Hollywoodu, ani z pekla, ale z nebe

PÁD

Gn 3,1–6

„Had ženu ujišťoval: ‚Nikoli, nepropadnete smrti.‘“ (Gn 3,4)

Byl Boží příkaz Adamovi dostatečně jasný? Jak se jej snažil pokušitel zmást a zastříť tak přesný význam Boží podmínky? Gn 2,16.17; 3,1

Satan nejprve zpochybnil Bohem danou podmínku. K čemu se uchýlil potom? Gn 3,4 (por. J 8,44)

Satan začal velmi přesvědčivě. A stejně suverénně také pokračoval. Byla to promyšlená lest, lež smíchaná s pravdou. Buďme ostražití, když je někdo příliš přesvědčivý!

Gn 3,6 říká (PBS): „Žena znejistěla, zadívala se tázavě na zakázaný strom a přemýšlela: ‚To ovoce je napohled skutečně krásné. Jak lahodnou asi musí mít chuť. A ke všemu se po něm stanu vševědoucí, vždyť mi to ten had řekl!‘“ Tady máme všechny důvody Evina hříchu. Ovoce bylo lákavé pro její tělo (jako chutná potrava), pro její estetické cítění (svůdné na pohled) a pro její intelektuální oblast (slibovalo zmoudření) – tedy pro celou Bohem jí danou podstatu. Satan vzal v úvahu dary, které dal Bůh Evě, a použil je proti ní. Pokud to tak dobře zabralo v případech nepadlých bytostí, oč účinnější je tato metoda na nás?

Jaké jsou sklony naší lidské přirozenosti? Fp 3,18.19; 1 J 2,16

První lidé svým hříchem uvedli do pohybu neustálou tendenci celého světa neposlušchat Boha. Život lidí je trvale proplétán pokušením, žádostí i hříchem. Každý z nás se setkává se svůdným pokušením; ačkoli se mu nemůžeme vyhnout, vždycky se mu můžeme vzepřít (1 K 10,13). Ježíš Kristus nám slibuje moc zvítězit.

Napiš seznam veršů, které by pomohly křesťanovi, jenž se trápí nad svým duchovním nebo morálním stavem. Jakou naději tyto verše poskytují?

Přehled dne: Satan nabízí tvrzení bez důkazů. Bůh nabízí činy jako důkazy
Satan je mediální mág, jehož pracovní metodou je lež
I když to víme, často mu rádi přitakáme a podléháme

Gn 3,7–24

„Někdy se člověku zdá cesta přímá, ale nakonec přivede k smrti.“ (Př 14,12)

První pár zbavený slávy svatosti, tížený pocitem viny a vědomý si toho, že jejich tělesná nahota zjevuje jejich vnitřní nahotu, se chce skrýt před Bohem a obstarat si vlastní oděv. Nic z toho, co had sliboval, se nesplnilo – oči Adama a Evy se sice otevřely, ale jejich sen o jakémsi osvícení se změnil v noční můru.

Ze své zkušenosti nebo zkušenosti jiných prozrad', které další „nádherné sliby“ se změnily v strašnou noční můru. Co můžeme vyvodit z těchto smutných příběhů? 1 Tm 6,10

Podívejme se na bezprostřední následky pádu. Mezi Adamem a Evou došlo k odcizení, stejně jako mezi nimi a Bohem; samotná příroda se stala nepřítelem lidí; změnil se i vztah mezi Adamem a Evou; stvoření se ocitlo v područí smrti; člověk se začal dít a lopotit a musel odejít z ráje. Kdyby si jen byli uvědomili dopředu následky svého jednání!

K pokušení Evy satan zřejmě zneužil její upřímný motiv: „Budete jako Bůh! Rozpoznáte dobro od zla!“ Jako vždy neměl pravdu. Podobnější Bohu se rozhodně nestáváme, když popřeme jeho autoritu, postavíme se na Boží místo a sami začneme rozhodovat, co je pro náš život nejlepší. Ze slov ve verši Gn 3,22 můžeme cítit Boží trpký úsměv nad lidskou naivitou. Bůh chtěl, aby lidé zůstali nevinní, aby mu důvěřovali jako děti důvěřují rodičům. Dal jim jen dobré (hebr. „tov“); vše, co stvořil, bylo jen dobré („tov“), a ne i zlé. Boží vůli pro lidi zjevně nebylo, aby poznali zlo.

Jak můžeš znovu získat nevinnost? Je něco, co ti brání dosáhnout tohoto cíle?

Přehled dne: Satan jako vždy lhal, když promlouval o novém poznání
Od té doby lidstvo nejenže nepozná, co je dobré a co zlé, ale nepozná ani Boha
Důsledek hříchu: odcizení člověka Bohu, lidem, sobě samému a přírodě

NADĚJE PRO HŘÍŠNÍKY

„Mezi tebou a ženou vzbudím nepřátelství a mezi tvými i jejími potomky zažehnu nenávisť. Její potomek ti však nakonec rozdrtí hlavu, kdežto ty jemu poraníš jen patu.“ (Gn 3,15 – PBS)

Když Bůh vešel do zahrady a našel Adama a Evu, vysvětlil jim důsledky jejich činu.

Co řekl člověku? Jaké to mělo bezprostřední i dlouhodobé následky?

Gn 3,14–19

Dříve než Adam a Eva vyslechli slova o dřině, bolesti, podřízení a trnech, Bůh jim dal naději a krásné zaslíbení. Ve verši 15 spatřujeme první záblesky evangelia, ale také stručné dějiny konfliktu mezi potomstvem hada a potomky ženy. Rodokmeny První knihy Mojžíšovy rozvíjejí linii těch, kteří si zvolili buď „synovství“ satana, nebo Boha. Celá Bible je pak pokračováním popisu zápasu mezi Božím lidem a jeho nepřáteli.

Porovnej Gn 3,15 a Zj 12,17. Jaké jsou společné znaky těchto veršů? Jak se tento konflikt z Edenu projeví na konci času?

I přes očividné přestoupení ze strany Adama a Evy a jejich žalostné pokusy ospravedlnit své jednání, Bůh jim dal naději. „Výraz ‚ty jemu jen poraníš patu‘ hovoří o satanových pokusech porazit Krista během jeho pozemského života. Výrok, že ‚potomek ženy ti nakonec rozdrtí hlavu‘, je předobrazem satanovy porážky, k níž došlo při Kristově vzkříšení z mrtvých. Bůh již tehdy zjevil, že porazí satana a že nabídne světu spasení skrze svého Syna Ježíše Krista.“ (Průvodce životem – Genesis, str. 28)

Přečti si Žd 2,14. Jakou naději ti tento verš dává uprostřed zápasů, kterým čelíš ve velkém sporu mezi potomstvem ženy a potomstvem hada?

Přehled dne: Důsledky jednání Adama a Evy:

- Gn 3,15 – rozdělení lidstva na lidi důvěřující Bohu a lidi odmítající Boha
- zaslíbení vyřešení problému a sjednocení lidstva
- Gn 3,16–19 – bolest a utrpení v důležitých vztazích
- námaha, těžkosti a překážky v práci a životě

Gn 4

„Ábel věřil, a proto přinesl Bohu lepší oběť než Kain a dostalo se mu svědectví, že je spravedlivý, když Bůh přijal jeho dary; protože věřil, „ještě mluví, ač zemřel.“ (Žd 11,4)

V Gn 4 velmi rychle přecházíme k příběhu o Kainu a Ábelovi. I když od pádu do hříchu uplynulo několik desítek let, Bible hned zmiňuje některé jeho tragické následky. Nepřátelství, které bylo předpověděno v Gn 3,15, a stopy, jež vidíme i v Kainově žárlivosti, se v plné míře projevují při vraždě Ábela. Tato vražda ukázala, že Kain následoval satana. (J 8,44)

Proč Bůh přijal Ábelovu oběť, ale odmítl dary jeho bratra? Gn 4,3–7 (por. Lv 17,11)

V Gn 4,6.7 si všimni, jak Bůh jedná s Kainem. Bůh mu dal šanci uvést věci do pořádku a začít znovu. Dokonce ho k tomu i povzbudil! Kain měl na vybranou – mohl změnit svůj postoj k obětem Bohu, nebo mohl namířit svůj hněv vůči bratrovi. Kain odmítl „konat dobro“, i když ani to nestačí k tomu, abychom byli spaseni. Podle oběti, kterou přinesl, je zřejmé, že tuto provázanost mezi zákonem a milostí nepřijal. Jeho rozhodnutí nám hlasitě připomíná, jak často jsme si vědomi protichůdných možností, a přece si jako Kain zvolíme tu nesprávnou. To, co nabízíme Bohu, musí pramenit ze srdce a musí to být podle Boží vůle.

Verše 14–24 odhalují obraz morálního úpadku a současně technického a kulturního pokroku. Pro Kainovu rodinu je charakteristické mnohoženství a vraždy. A přesto biblický pisatel nepřipisuje Kainovým potomkům jen zlo, ale uznává i jejich úspěchy. Všimá si, že Kainovými potomky jsou řemeslníci, umělci, pastýři a rolníci.

Tato kapitola končí odkazem na Seta, který nahradil Ábela. Set se stal praotcem předpotopní linie patriarchů, kteří přemostili období mezi Adamem a Noem.

Pocítil jsi už k někomu závist? Může se závist změnit i v něco horšího? Jak nám Kristův kříž pomáhá zvítězit nad těmito nebezpečnými vnitřními silami?

Přehled dne: Kain si nedal říct. Ani od Boha, i když chtěl slyšet jeho hlas jako Ábel. Kain odmítl udělat to, co mu řekl Bůh, i když toužil po uznání, jaké měl Ábel. Kain si dělá, co chce. Kain zabíjí Ábela. Kain je vrah.

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Patriarchové a proroci si přečti text na stranách 27–35 a 43–50 (PP 52–62; 71–81).

„Satan namlouval svatému páru, že porušením zákona Božího získají prospěch. Což neslyšíme dnes podobné dotazování? Mnozí vytýkají úzkoprsost těm, kteří jsou poslušni Božích příkázání, a sami o sobě tvrdí, že mají širší ideje a těší se větší svobodě. Není to než ozvěna hlasů z ráje: ‚V kterýkoli den z něho jísti budete‘ – přestoupíte-li příkázání Boží – a ‚budete jako bohové.‘“ (PP 29; PP 55)

„Výraz ‚símě‘ v Gn 3,15 je v jednotném čísle, což naznačuje, že nepůjde o velký počet potomků, kteří se spojí, aby rozdrtili hlavu hada, ale bude to jedinec, který to učiní. Tento postřeh dokazuje, že v těchto slovech je zachycen záznam o velkém sporu mezi Kristem a satanem, o boji, který začal v nebi (Zj 12,7–9), pokračoval na zemi, kde Kristus definitivně zvítězil (Žd 2,14), a ukončil se zničením satana na konci tisíciletí (Zj 20,10). Kristus nevyšel z tohoto boje bez zranění. Stopy po hřebech na jeho rukou a nohou a jizva na boku budou navěky připomínat nelítostný boj, v kterém had rozdrtil patu potomku ženy. (J 20,25; Za 13,6)“ (1BC 233)

Náměty k přemýšlení

1. Při četbě záznamu knihy Genesis o pádu do hříchu vyvstává mnoho nezodpovězených otázek. Až se setkáš s Bohem tváří v tvář, na co by ses jej chtěl nejvíce zeptat? Proč je důležité už nyní pevně důvěřovat Bohu, i když ne všemu rozumíme? Viz 1 K 4,5; 13,12.
2. Uveď důvody, proč jako adventisté věříme, že satan je reálná bytost, která má moc ovládat lidi. Před čím nás toto vědomí může ochránit?

ZNIČENÍ A OBNOVENÍ

Čtení z Bible na tento týden: Gn 5,32–9,29

Základní verš

„Ukáže-li se na oblaku duha, pohlédnu na ni a rozpomenu se na věčnou smlouvu mezi Bohem a veškerým živým tvorstvem, které je na zemi.“ (Gn 9,16)

„Už jsi slyšel o Noemovi, o tom náboženském fanatikovi?“

„Představ si, že ta pověstná Noemova zbožnost způsobila, že asi zešlel. Říká, že bude z nebe padat voda.“

„Voda z nebe?“

„Prý bude potopa a všechno živé na zemi zahyne, kromě těch, co vejdou do archy.“

„Do jaké archy?“

„Archa je věc, co plave na vodě jako loď. Říká, že jen ti, kdo budou v arše, přežijí ten déšť. Už s tou stavbou začal. Ta voda, to prý bude Boží soud na nás za všechny naše hříchy. Ale my přece nejsme všichni až tak zlí, mám pravdu?“

„Voda z nebe...? Proč by si takový slušný člověk jako on vymýšlel takovou bláznivost?“

„Protože je blázen. A k tomu zákoník. Copak neví, že jsme spaseni jedině vírou? Ale on pořád jen pravidla, zásady, zákon...“

„Noe to trochu přehání, ale v podstatě je to upřímný a čestný muž.“

„Dobrá, ale proč bychom měli věřit něčemu, co tu ještě nikdy nebylo? Vědci dokazují, že to není možné; filozofové říkají, že to překračuje přírodní zákony. Každé ráno voda stoupá ze země jako opar; nepadá z nebe, je to tak?“

„Ano... Asi máš pravdu.“

Cíl úkolu:

1. Uvědomit si, že hřích se nedá zničit žádnou katastrofou ani silou či zbraní hromadného ničení, a vyzdvihnout, že jediná zbraň, která přemůže hřích, je láska, jež se umí nesobecky obětovat.
2. Distancovat se od sobecky prožívaného křesťanství, které se stará jen o vlastní spásu, a začít chodit s Bohem jako Noe.
3. Činit pokání z neochoty nesobecky se obětovat pro záchranu druhých a chodit s Bohem, abych měl takový zájem o lidi a jejich záchranu jako Nebeský Otec.

Tento týden se modlíme za Severobavorské sdružení v Jihoněmecké unii.

KONEC VŠELIKÉHO TĚLA PŘICHÁZÍ PŘEDE MNE

„Když se lidé počali na zemi množit a rodily se jim dcery, viděli synové božští, jak půvabné jsou dcery lidské, a brali si za ženy všechny, jichž se jim zachtělo.“ (Gn 6,1.2)

Po Kainovi a Ábelovi měli Adam a Eva mnoho dalších dětí. Jedním z nich byl Set, jehož linie potomků vyjmenovává patriarchy věrné Bohu. Mezi ně patřil Noe.

Jak je popsán v Gn 6,1–13 stav neobrácených lidí? Do jaké míry je podobný naší době, či dokonce nám samotným?

„Boží synové“ (PBS) pravděpodobně nebyli nebeští andělé. Ti podle jiných textů Bible nemohou uzavírat sňatky a rozmnožovat se. Odborníci se domnívají, že jsou tím míněni Šétovi potomci (o nichž se v Gn 4,26 píše, že „vzývali jméno Hospodinovo“ – PBK). Podle nich tedy tyto verše hovoří o sňatcích mezi zbožnými potomky Šéta a bezbožnými potomky Kaina. To oslabilo zbožnou linii lidstva a prohloubil se morální úpadek světa. Následná populační exploze s sebou přinesla explozi zla.

„I viděl Hospodin, jak se na zemi rozmnožila zlovlůle člověka a že každý výtvar jeho myslí i srdce je v každé chvíli jen zlý.“ (Gn 6,5)

Jak popisuje Gn 6,6.7 Boží zármutek nad tím, co se dělo?

Po charakteristice lidského srdce pisatel přechází k zármutku srdce Božího. Mojžíš popisuje Boha výrazy, kterým každý člověk porozumí. Není zde představen jako abstraktní idea či chladný princip. Bůh má vůli, dotýká se jej tragédie hříchu, trápí se a rmoutí nad tím, co ze sebe lidé udělali. Litoval, že si místo vztahu s ním vybrali hřích a smrt. Z těchto slov cítíme, jak velice těžké je vysvětlit nebo dokonce pochopit vznik a nesmírný vzestup hříchu.

Porovnej Gn 6,6 s Mt 23,37. Jak hluboké pocity má Bůh k tomuto světu? Které další verše odkazují na toto pouto? (např. J 3,16) V jakém spojení je podle těchto veršů Bůh s tebou osobně?

Přehled dne: Lehčí je podlehnout okouzlení z lidských dcer než žít jako Boží syn
Ve světě bez Božích synů zlo nemá žádné hranice ani zábrany
Bůh cítí bolest nad světem, který stvořil a v kterém jej nikdo nechce

NOE A EVANGELIUM MILOSTI

Gn 6,8–22

„Ale Noe našel u Hospodina milost. Toto je rodopis Noeho: Noe byl muž spravedlivý, bezúhonný ve svém pokolení; Noe chodil s Bohem.“ (Gn 6,8.9)

„Noe našel u Hospodina milost...“ zde je první místo v Bibli, kde se vyskytuje slovo „milost“. Milost je nezasloužená přízeň prokázaná nedokonalým a hříšným lidem. (2 Tm 1,9)

Přečti si, co Písmo říká o Noeho charakteru a životě. Gn 6,9.22 Jak je to možné, že – vzhledem k tomu, jak spravedlivý to byl člověk – potřeboval Boží milost?

Noe, hříšník jako každý z nás, přece jen žil životem víry a poslušnosti. Nejlépe to vidíme v tom, že poslechl Boží příkaz postavit archu. I když zdaleka nejsme dokonalí, můžeme se řídit Noeho příkladem a uprostřed hříšného světa, který nás obklopuje, dělat Bohu čest.

V porušeném světě plném násilí má Bůh člověka – Noeho, jehož víra se nejzřetelněji projevila v jeho činech. Noe nestaví koráb, aby se zachránil. On už spasený je. Stavět si archu pro svoji vlastní záchranu by bylo sobecké. Noe staví koráb pro druhé. Touží zachránit ostatní před časnou katastrofou i před ztrátou věčného života.

Pokud naše víra v Boha končí sobeckým zájmem o vlastní spásu, počítejme s tím, že o spásu přijdeme. Noe je příkladem nesobecké víry, která toužila zachránit druhé, ne sebe. Skutečná víra není egoistická; projeví se zájmem o druhé lidi a konkrétními činy pro jejich záchranu.

Které tvé jednání v uplynulém týdnu vyplývalo z důvěry v Boha? Kdy jsi narazil na nedostatek víry? Jak bys měl budovat důvěru v Boha a zájem o druhé?

Přehled dne: Noe – jeden z posledních Božích synů na předpotopní Zemi
 Noe – Boží syn, který nedokáže žít bez Boží milosti
 Noe nekoná, aby se zachránil, ale aby zachránil

POTOPA

Gn 7,1–16

„Tak smetl Bůh vše, co povstalo, co bylo na povrchu země: od lidí až po zvířata, po plazy a nebeské ptactvo, všechno bylo smeteno ze země. Zachován byl pouze Noe a to, co s ním bylo v arše.“ (Gn 7,23)

Přečti si Gn 7,7–24. Nacházíme v těchto verších důkaz o tom, že potopa zničila téměř celý svět, ne jen nějakou jeho malou část?

Potopa pokryla celou zem; svět se vrátil do stavu, v jakém byl na počátku, když Bůh připravoval tuto planetu pro život (Gn 1,2) – s výjimkou Noeho a těch, co s ním byli v arše. Opakovaný biblický výrok „vody zmohutněly ... vody převelice zmohutněly ... do výšky patnácti loket vystoupily vody, když byly přikryty hory“ (7,18–20) naznačuje katastrofu celosvětových rozměrů. Stejně to dokládá i verš 22: „Všechno, co mělo v chřípích dech života, cokoli bylo na suché zemi, pomřelo.“ Univerzálnost potopy potvrzují i nálezy zkamenělin na všech místech zeměkoule, a také samotný příběh o potopě, který se v různých podobách zachoval ve všech starých kulturách a náboženstvích. Přesto se objevují otázky, zda potopa byla lokální katastrofou, nebo voda pokryla celou zemi. Na zeměkouli je bezpochyby dostatek vody na pokrytí veškeré suché země. Později Bůh slíbil, že zemi už nikdy potopou nezničí. Proto tato potopa musela buď pokrýt celou zemi, nebo zničit veškerou obydlenu část země.

Jak se asi Bůh cítil, když musel zničit všechno to „dobré“, které stvořil? Co „dobrého“ si musíš v životě střežit, aby se to nezměnilo na „zlé“ (Gn 6,5) a nemuselo být zničeno?

Přehled dne: Potopa zasáhla celou Zem, všechny lidi i zvířata
Potopa zničila všechno kromě hříchu
Hřích se nedá zničit ani vodou, ani ohněm

ZTRACENÁ GENERACE

„To je dobré a vítané u našeho Spasitele Boha, který chce, aby všichni lidé došli spásy a poznali pravdu.“ (1 Tm 2,3.4)

Ti, kteří neznají Bibli a přečetli by si jen zprávu o potopě, by se mohli podívat, že se nikde nemluví o tom, že by i někdo jiný měl možnost vejít do korábu. Víme však, že Bůh lidstvu dal poslední, sto dvacet let dlouhou šanci. Během této doby nechal Noeho budovat názornou ilustraci tohoto varovného poselství. Ellen Whiteová píše, že Noemova práce na stavbě lodě měla být svědectvím o tom, co přijde, a že Noe „je zapísal s vroucností, kterou slova nemohou vyjádřit, aby hledali útočiště, dokud je ještě mohou nalézt“ (PP 61; PP 97). My známe Boží touhu spasit celé lidstvo, která jej přivedla až na kříž; proto nás nepřekvapuje, že Bůh poskytl lidem šanci se zachránit.

To, že do archy vešla jen Noemova rodina a zvířata, nám mnoho prozrazuje o zvrhlosti této generace. Navíc – uvěřit Noemu a postavit se na jeho stranu by znamenalo pokorit se a být vystaven pohrdání většiny. Znamenalo by to věřit v něco, čemu bys dobře nerozuměl. Připustit, že jsi v situaci, ze které se nemůžeš zachránit sám. Začít spoléhat na Boha.

Co znamenalo postavit se na stranu Noeho za jeho dní a co přináší postavit se za Krista a všechna jeho přikázání dnes? Jaké v tom nalézáte podobnosti?

Bůh vždy nabízí lidem možnost uniknout, příležitost „vejít do archy“. Ježíš, o kterém čteme, že pláče nad Jeruzalémem, je tentýž, který skrze Noeho úpěnlivě prosil lidi, aby činili pokání. Je to tentýž Ježíš, který nás dnes naléhavě vyzývá, abychom s ním chodili stejně jako kdysi Noe.

Co se staví proti tomu, abys zůstal věrný Ježíši? Co je nejlepší obranou proti silám, jež se snaží odvrátit tě od něj a od poselství těchto dní? Jak se vyhnout těmto vlivům, nebo je alespoň co nejméně oslabit?

Přehled dne: Noemovi šlo o celou lidskou společnost
Noe měl stejný zájem o lidi jako Bůh, kterému důvěřoval

SMLOUVA A OBNOVA

„Noe pak vybudoval Hospodinu oltář a vzal ze všech čistých dobytčat i ze všeho čistého plectva a zapálil na tom oltáři oběti zápalné.“ (Gn 8,20)

Jakým způsobem Noe vyjádřil své odevzdání, poctu a vděčnost Bohu, když vyšel z archy? Gn 8,20

„V tom je poučení pro všechna další pokolení. Noe vstoupil na zpustlou zemi a dříve, než si vystavěl dům, zbudoval oltář Bohu. Dobytka měl málo a udržel je s vynaložením velkého úsilí. A přece s radostí obětoval Hospodinu část na důkaz, že vše patří Bohu. Právě tak má být naší první starostí přinést dobrovolnou oběť Bohu.“ (PP 68.69; PP 106)

Jak Bůh odpověděl na Noemovu oddanost a projev úcty? Gn 8,21.22

Bůh zničil svět, protože všechno, co lidé dělali, ba i jejich záměry a pohnutky byly jen zlé. (Gn 6,5). Stejná slova – o lidské zlobě – se opakují i tady, po potopě. Bůh vyjadřuje žalostnou skutečnost, že ani potopa nezměnila nic na lidském tíhnutí ke zlu. Z textu je zajímavé si povšimnout, že Boží rozhodnutí znovu nezničit zem přichází jako odpověď na Noemovu oběť. Není to dobrota člověka, co vede k novému zaslíbení, ale to, co je vyjádřeno touto krvavou obětí.

O jakém zaslíbení čteme v Gn 9,8–19? Koho Bůh zahrnul do této smlouvy? V čem se tato smlouva podobá novozákonním zaslíbením o spasení skrze Ježíše Krista?

Přehled dne: Noe Bohu obětuje oběť díky za záchranu
Noe byl zachráněn ne proto, že byl dobrý, ale proto, že to chtěl
Bůh nezachraňuje podle toho, jací jsme, ale podle toho, zda chceme být zachráněni

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Patriarchové a proroci si přečti kapitolu „Potopa“. (PP 57–67; PP 90–104)

„Z počátku se zdálo, že mnozí uposlechnou výstrahy; avšak neobrátili se k Bohu s opravdovým pokáním. Nebyli ochotni zanechat svých hříchů. V té době, než zasáhla zemi potopa, byla jejich víra podrobena zkoušce, oni však v ní neobstáli. Přemohla je panující nevěra a přidali se nakonec ke svým dřívějším druhům, zahrnujše svaté poselství. Někteří z nich byli hluboce přesvědčeni varovnými slovy a bývali by jich dbali, avšak většina se jim jen vysmívala a zesměšňovala je, takže se nakazili tímž duchem, odmítli nabídku milosti a záhy se sami stali jedněmi z nejdrzejších a nejodvážlivějších posměváčků, neboť nikdo není tak bezuzdný a nezachází tak daleko v hříchu jako ti, kteří byli jednou osvíceni, avšak odmítli přesvědčivého Ducha Božího.“

Lidé té generace nebyli všichni v pravém slova smyslu modloslužebníky. Mnozí se hlásili k tomu, že jsou vyznavači Boha. Tvrdili, že jejich modly jsou představiteli božství a že skrze ně může lid získat jasnější představu o božské bytosti. Tato skupina lidí jako první zavrhla Noemovo kázání. Usilovali o to, představovat Boha hmotnými předměty, a jejich smysly byly zaslepeny jeho majestátem a mocí; přestali chápat svatost jeho povahy a posvátný, neměnný ráz jeho požadavků. Jak se hřích šířil, zdálo se, že je stále méně a méně hříšný. Nakonec rozhlašovali, že božský zákon již neplatí, že trestat hříchy je v rozporu s povahou Boží, a popírali, že jeho soud postihne zemi. Kdyby lidé onoho pokolení byli poslušni zákona Božího, poznali by hlas Boží ve varování jeho služebníka. Jejich smysly však byly tak zaslepeny odmítáním světla, že opravdu uvěřili tomu, že Noemovo poselství je klam.“ (PP 59.60 ; PP 95.96)

Náměty k přemýšlení

- 1. Představte si, že žijete v Noemově době. Uvedte několik důvodů, proč se zdá nesmyslné věřit, že přijde potopa. Jak z toho můžete lépe pochopit myšlení těch, kteří neberou naše varování o době konce vážně? Co se z toho můžete naučit o sobě a své víře?**

ZEM PO POTOPE

Čtení Bible na tento týden: Gn 9–11

Základní verš

„Především vám chci říci, že ke konci dnů přijdou posměvači, kteří žijí, jak se jim zachce, a budou se posmívat: ‚Kde je ten jeho zaslíbený příchod? Od té doby, co zesnuli otcové, všechno zůstává tak, jak to bylo od počátku stvoření.‘“ (2 Pt 3,3.4)

Anglický filozof a silný stoupenec evoluce Bertrand Russel si před lety na účet vrcholného stupně vývojového procesu zažertoval takto: „Kdybych byl Všemohoucí a mohl s člověkem experimentovat miliony let, potom bych nebyl na konečný výsledek svého snažení příliš pyšný.“

Když odhlédneme od Russelova omylu v původu všeho na zemi, rozumíme jeho cynismu týkajícímu se lidstva. Už dávné příběhy, které zaznamenal Duchem inspirovaný Mojžíš, nepopisují nic hezkého. Lidstvo se očividně nepoučilo. Vše živé začalo degenerovat a upadat, a to hned po potopě.

V tomto úkolu budeme mluvit o prvních dnech po potopě, o změnách, které nastaly jejich důsledkem. Uprostřed krveprolévání a vzpour však vidíme Boha, který miluje své stvoření i přesto, že se odvrátilo od svého Tvůrce.

Cíl úkolu:

1. Na základě událostí po potopě si znovu připomenout, že vnější změny nikdy nezmění lidské srdce, a prosit o naši vnitřní proměnu.
2. Povšimnout si dvou důsledků různých komplexů: potřebu se vysmívat někomu slabšímu v případě Cháama a touhu po povýšenosti u stavitelů věže.
3. Promluvit si o svých komplexech a o tom, jak je Bůh vyléčil nebo jak je léčí v našich životech.

Tento týden se modlíme za Collonges Adventist University.

NOE A NOVÉ OSÍDLENÍ ZEMĚ

„Bůh Noemu a jeho synům požehnal a řekl jim: „Plodte se a množte se a naplňte zemi. Bázeň před vámi a děs z vás padnou na všechnu zemskou zvěř i na všechno nebeské ptactvo; se vším, co se hýbe na zemi, i se všemi mořskými rybami jsou vám vydáni do rukou. Každý pohybující se živočich vám bude za pokrm; jako zelenou bylinu vám dávám i toto všechno.“ (Gn 9,1–3)

Noe a jeho rodina vystoupili z archy do světa, který byl v mnohém odlišný od toho, který znali předtím. Sotva si umíme představit, na co v tu chvíli asi mysleli. Jistě se museli zhrozit, když uviděli zpusťšenou krajinu. Kdo ví, do jaké míry byla příroda schopna vyrovnat se a obnovit po tomto prvním zničení. Pro Noeho a ostatní to musela být těžká zkušenost.

Jakou naději a povzbuzení dostali Noe a jeho rodina od Boha? Gn 9,1–3

Porovnej verše Gn 9,1–3 s tím, co Bůh řekl Adamovi a Evě v Gn 1,28–30. Jaké jsou v těchto dvou záznamech rozdíly? Co je zapříčinilo? Jak velká změna nastala v jejich vztahu ke zvířatům?

Na začátku v ráji měli lidé a zvířata – i přes velký rozdíl, jaký mezi nimi je (Gn 1,26.27) – mnoho věcí společných: všechny stvořil Bůh, všichni měli život, jedli podobnou stravu. Možná i takovým způsobem chtěl Bůh lidem ukázat, že – ač jsou jiným tvorbám nadřazeni – mají je respektovat.

Co zničil hřích ve tvém životě? Jaké kroky k uzdravení a obnově můžeš podniknout?

Přehled dne: Noe konečně na pevné zemi
Noe na vlastní oči viděl Boží moc při obnově země

KREV A ŽIVOT

„Jen maso oživené krví nesmíte jíst. A krev, která vás oživuje, budu vyhledávat. Budu za ni volat k odpovědnosti každé zvíře i člověka; za život člověka budu volat k odpovědnosti každého jeho bratra. Kdo prolíje krev člověka, toho krev bude člověkem prolita, neboť člověka Bůh učinil, aby byl obrazem Božím.“ (Gn 9,4–6)

Jak tyto verše promlouvají dnes k nám, křesťanům?

Opět zde vidíme důsledky hříchu. Bůh otevřeně mluví o tom, jak vypadá život člověka v padlém světě. Příkaz nejíst krev prochází všemi židovskými a lévitskými nařízeními o čistotě a nečistotě. O staletí později, v knize Skutky apoštolů (15,20.29), byli obrácení pohané upozorněni i na to, aby se zdržovali krve, což je zřejmě připomínkou toho, co se stalo v knize Genesis.

Jaký důvod Bůh uvádí pro přísný zákaz sáhnout na život jiného člověka? Gn 9,4–6

O významu a praktikování těchto veršů se po staletí vedlo mnoho diskuzí. Měl by vrah být zabit bez ohledu na okolnosti svého činu? Mnohá starozákonní ustanovení se pokoušela vymezit různé okolnosti, na které je třeba brát ohled (viz např. Nu 35,11 – útočištná města). Jedno je však jisté: Lidský život je vzácný a za takový jej musíme pokládat. „Kdo zabije člověka, zabije někoho, koho Bůh stvořil ke svému obrazu. Všichni lidé byli učiněni k Božímu obrazu, a tak všichni lidé mají vlastnosti, které je odlišují od zvířat – morálku, rozum, tvořivost a sebeúctu. Když spolu jednáme, jednáme s bytostmi, které ... mají možnost žít věčně. Bůh si přeje, abychom ve všech lidech viděli tyto zvláštní vlastnosti.“ (Průvodce životem – Genesis, str. 37.38) Pán Bůh bude jednoho dne účtovat s těmi, kteří si nevážili posvátnosti lidského života. (2 K 5,10)

Přehled dne: Krev je vzácná. Krev je život. Život je vzácný
Bůh chrání to, co je vzácné, před zneužitím v rukou hříšného člověka

„Napil se pak vína, opil se a odkryl uprostřed svého stanu. Chám, otec Kenaanův, spatřil svého otce obnaženého a pověděl to venku oběma svým bratrům.“ (Gn 9,21.22)

Přečti si Gn 9. kapitolu. Po potopě Bůh uzavřel smlouvu s každou živou bytostí a slíbil, že už nikdy nezničí svět potopou. Dal jim dokonce duhu na znamení tohoto svého slibu.

Který příběh bezprostředně poté je v protikladu k této „věčné smlouvě“? Jak je možné, že právě spravedlivému Noemu (7,1) se stalo něco tak přízemního a hanebného?

Noe, velký hrdina víry, se opil. Tím dal svým synům špatný příklad zbožnosti. Ale i v postoji jeho synů se projevilo něco, co bylo v charakteru těchto synů už přítomno a co budou odevzdávat z jedné generace na druhou. Chámův posměvačný postoj odhalil nedostatek úcty k otci i Bohu. „Chámův hřích nebyl neúmyslným selháním. Možná uviděl nahotu svého otce náhodně, ale místo toho, aby jej nerozumné chování otce naplnilo zármutkem, těšil se z toho, co viděl, a dělalo mu radost roznášet to dál ... Chámovi dva starší bratři však neměli tyto zvrhlé pocity jako on. I Adam měl dva poslušné syny – Ábela a Seta, a jedno dítě hříchu – Kaina. I když všichni dostali stejný díl rodičovské lásky a výchovy, hřích se v jednom z nich vždy projevil mnohem zřetelněji. Stejná mravní zkaženost se projevila i v jednom z Noemových dětí, zatímco starší synové, vychovávaní v tomtéž domově a ve stejných podmínkách jako Chám, prokazují obdivuhodného ducha mravnosti a sebeovládání. Jako se špatné sklony Kaina zachovaly v jeho potomcích, tak i Chámova zvrhlá povaha se dále projevila v jeho potomstvu.“ (1 BC 266)

Často nám leží na srdci touha, aby nám byly naše hříchy odpuštěny. Jsme však ochotni snášet následky těchto činů? Zamysli se nad některými důležitými rozhodnutími, které jsi udělal nebo se je chystáš učinit. Jaký vliv měla či budou mít na ostatní?

Přehled dne: Chám – v každé rodině se najde černá ovce
Chám – oidipovský komplex si vyřešil výsměchem z otce
Komplexy se dřív či později projeví výsměchem z někoho slabšího

POSMĚVAČI – TEHDY A DNES

„Především vám chci říci, že ke konci dnů přijdou posměvači, kteří žijí, jak se jim zachce, a budou se posmívat: „Kde je ten jeho zaslíbený příchod? Od té doby, co zesnuli otcové, všechno zůstává tak, jak to bylo od počátku stvoření.““ (2 Pt 3,3.4)

V 2 Pt 2 apoštol píše o falešných učitelích, kteří byli kdysi věrní Bohu, ale potom se od něj odvrátili. Přečti si 2 Pt 3,1–11 a odpověz na následující otázky:

1. Na jaký zdroj a autoritu upozorňuje Petr falešné učitele a posměvače?

2. Co je skutečným motivem posměchu? Setkáváme se s ním i dnes?

Na Petrových slovech je překvapující jeho výrok, že posměvači budou říkat, že „všecko zůstává tak, jak to bylo od počátku stvoření“. Tyto verše ukazují na dramatické naplnění proroctví, které bylo odhaleno zvláště v polovině 19. století. Jako vysvětlení podmínek na povrchu země věda předložila geologický výklad, který upřednostňoval vývoj dlouhý miliony let, ne nějakou náhlou katastrofu, jakou byla potopa. Jinými slovy – všechno zůstává tak, jak to bylo předtím. Tvrdili, že obrovské kaňony a skalní útvary nevznikaly v důsledku nečekané katastrofy, ale jsou výsledkem procesu, který probíhá od počátku vzniku světa; jsou to tedy projevy dlouhého a nepřetržitého vývoje událostí.

Tento názor tvoří také základ evoluce, neustálého procesu pomalu se vyvíjejících věcí, oproti náhlému stvoření života na zemi v průběhu šesti doslovných dní, jak to učí Bible. Je pozoruhodné, že Petr už dávno upozornil na tyto dvě oblasti jako na předmět sporu v posledních dnech. Že se naplnilo to, co bylo předpovězeno, je mocným znamením toho, že žijeme v čase, kdy se budeme muset rozhodnout, na čí stranu se postavíme.

Znovu si přečti úvodní verše z 2 Pt. V čem se dotýkají i tebe? Jaké jsou tvé otázky a pochybnosti?

Přehled dne: Vztáhnutí Petrových slov o posměvačích na evoluci

Evoluce: „Všechno zůstává jako včera.“

Ironie osudu: Evoluce je tak pomalý proces, že v konečném důsledku se nic nemění

MĚSTO S VĚŽÍ

„Nuže, vybudujme si město a věž, jejíž vrchol bude v nebi. Tak si učiníme jméno a nebudeme rozptýleni po celé zemi.“ (Gn 11,4)

Gn 10 velmi stručně popisuje znovuosídlení země po potopě. Lidé se rodili a vytvářeli národy, jež se rozptýlily po zemi.

O jakém pokroku čteme v Gn 11,1–10? Jak lidé chtěli své vědomosti využít?

Když vzpomeneme nedávné události, proč chtěli postavit věž sahající až do nebe?

Proč je Bůh musel zastavit?

„Obyvatelé roviny Sinear nedůvěřovali smlouvě s Bohem, nevěřili, že Bůh nepošle opět potopu na zemi. Mnozí z nich popírali jsoucnost Boha a potopu připisovali účinku přirozených příčin. Jiní věřili v nejvyšší bytost a v to, že ona zničila předpotopní svět. Jejich srdce, jako srdce Kainovo, bouřila se proti ní. Jedním z cílů, které měli na mysli při stavbě věže, bylo zajištění jejich vlastní bezpečnosti v případě nové potopy. Domnívali se, že postaví-li věž tak vysokou, že značně přesáhne výši, kam dostoupily vody při potopě, uchrání se všeho možného ohrožení. A budou-li moci dostoupit až k oblakům, doufali, že zjistí příčiny potopy. Celý podnik měl ještě více zvýšit pýchu svých stavitelů a odvést myšlenky budoucích pokolení od Boha a svěst je k modloslužebnictví.“ (PP 79.80; PP 119)

Vědecko-technický pokrok po potopě přinesl lidem mnoho požehnání; vždyť i my s radostí využíváme množství techniky, která nám ulehčuje a zpřijemňuje život. A přece Bůh tomuto rozkvětu zabránil, zmátl jejich jazyk a rozptýlil je, čímž jim znemožnil hromadit si zásoby a uskutečnit své plány. Proč Bůh zasáhl? Pokud nás poznání a zručnost nevedou k oslavě Boží moci a moudrosti, ani nejmodernější technika nás nezachrání před morálním a duchovním chaosem.

O jaké poznání nám v životě jde? Jak ho využíváme? Jaké ponaučení nabízí tento příběh osobně každému z nás? Viz také 2 Tm 3,7.

Přehled dne: Babylonská věž je symbolem vědy a pokroku své doby
Babylonská věž je symbol lidstva, jež zachraňuje samo sebe
Babylonská věž je důkazem, že žádné lidské vymoženosti mne nedokáží zachránit po věčnost

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Patriarchové a proroci si přečti kapitolu „Po potopě“. (PP 68–72; PP 105–110)
 „Prorocství Noemovo nebylo nahodilým oznámením hněvu nebo vyslovením přízně. Neurčilo povahu a osud jeho synů. Ukázalo však, jak proběhne a jak skončí takový život, jaký si každý z nich vybral, a jak se bude vyvíjet povaha každého z nich. Bylo vyjádřením Božího úmyslu s nimi a jejich potomky, přihlížejícím k jejich vlastní povaze a vlastnímu chování. Děti zpravidla dědí náchylnosti a sklony svých rodičů, které jsou jim příkladem, jež napodobují. Tak i hříchy rodičů páchají pak jejich děti a další jejich pokolení. Také nízkost a neúctu Chámovu dědili jeho potomci, na něž se tím přenášela kletba z pokolení na pokolení. „Nemoudrý jeden kazí mnoho dobrého.“ (Kaz 9,19)“ (PP 78.79; PP 118)

„Jsou mnozí, kteří nesouhlasí s výklady prorocství, zvláště Danielova a Zjevení, a prohlašují o nich, že jsou tak nejasná, že jim nejde porozumět; navíc pak s dychtivostí přijímají domněnky geologů, odporující záznamům v knize Mojžíšově. . .

Bez biblické dějepavy však nemůže geologie dokázat nic. Ti, kteří se tak bezvýhradně opírají o své nálezy, nemají správnou představu o velikosti lidí, zvířat a stromů před potopou světa nebo o velkých změnách, které tehdy nastaly. Pozůstatky, nalezené v zemi, podávají svědectví o poměrech, které se v mnoha směrech liší od poměrů dnešních. O době, kdy tyto poměry existovaly, možno však nalézt poučení jen v Písmě svatém. V záznamu o potopě světa je vysvětleno to, co geologie sama nemůže nikdy vyzkoumat.“ (PP 74; PP 112)

Náměty k přemýšlení

1. **Jak se dnes věda pokouší postavit moderní Babylonskou věž? Proč je také odsouzena k zániku, podobně jako ve starověku?**
2. **Zamyslete se nad poslední otázkou v části na čtvrtek. O své poznatky se podělte ve třídě sobotní školy.**
3. **Své geny a vrozené charakterové vlastnosti nezměníme. Co však můžeme udělat, abychom co nejvíce oslabili negativní vliv těchto vlastností? Jak nám v tom pomáhá evangelium? Jak s tím souvisí nové narození?**

ČLOVĚK ABRAHAM

Čtení Bible na tento týden: Gn 11,27–15,21

Základní verš

***„Abram Hospodinovi uvěřil a on mu to připočetl jako spravedlnost.“
(Gn 15,6)***

Minulý úkol jsme končili trpkou poznámkou – Babylonská věž svědčí o neschopnosti lidstva poučit se z minulosti.

Tento úkol začneme docela slibně a optimisticky – potomky Semovými, rodokmenem, z kterého pochází patriarcha Abraham, jenž je – podle Pavla – „otcem nás všech“ (Ř 4,16). To znamená, že je otcem všech, kteří věří v Ježíše Krista; jeho prostřednictvím se totiž slib daný Abrahamovi stal skutečností. V Kristu jsme nyní potomky Abrahamovými a „dědicové toho, co Bůh zaslíbil“ (Ga 3,29). Je to zaslíbení o nebeském Kanánu, kde nebude existovat žádné zlo, hřích a smrt.

Po pádu do hříchu, potopě, Noemově slabé chvílce a fiasku Babylonské věže Bůh dává lidskému pokolení naději. Ta začíná Abrahamem, který – i když žil v rodině a kultuře zaplavené modloslužbou – byl věrným následovníkem pravého Boha a dostal od něj zaslíbení nejen pro sebe a svoji rodinu, ale i pro celé lidské pokolení.

Tento úkol začneme Abrahamem. Budeme hovořit o jeho životě, jeho prvním povolání, jeho odpovědi, jeho lidství a – což je ze všeho nejdůležitější – o jeho vztahu s Bohem. Je nám velkým příkladem v tom, co pro hříšného člověka znamená žít vírou, být ospravedlněný vírou a tuto víru projevit svým jednáním.

Cíl úkolu:

1. Na postavě Abrahama pochopit, že biblické postavy jsou pro nás málokdy příkladem a vzorem pro naši víru a naše jednání; často totiž jednají někdy dobře, a někdy špatně.
2. Vždy hledat za příběhy biblických postav nepoznané stránky a povahové rysy Boha, jenž je stejný včera, dnes i zítra.

Tento týden se modlíme za Teologický seminář v Sázavě.

ABRAHAMŮV PŮVOD

„I vzal Terach svého syna Abrama a vnuka Lota, syna Háranova, a snachu Sáráj, ženu svého syna Abrama, a vyšli spolu z Kaldejského Uru. Cestou do země kenaanské přišli do Cháranu a usadili se tam.“ (Gn 11,31)

Přečti si Gn 11,10–32 (viz také Sk 7,2). Který příběh bezprostředně předchází těmto veršům? Proč jsou tyto dvě zprávy uvedeny hned za sebou? Které detaily tady nacházíme o Abrahamově původu a jeho rodině?

Chronologie naznačuje, že Abram byl nejmladší z Terachových synů. První zmínka o něm je v Gn 11,26.27 a to pro význam, jaký má jako předchůdce vyvoleného rodu. Svoji pozornost zaměříme na patriarchy a jejich rodiny, kteří se snažili udržet živou pravdu a poznání o Bohu. Středem knihy Genesis jsou lidé, které Bůh pověřil zachovat poznání o něm ve světě naplněném modloslužbou, pohanstvím a všemi formami pověr.

Na kolik etap se podle Sk 7,2–4 uskutečnilo povolání Abrama? Gn 12,1; Sk 7,4 Proč probíhalo takovým způsobem? Proč Abram nešel přímo do Kenaanu?

Štěpán říká, že Bůh se nejprve zjevil Abramovi v Kaldejském Uru a povolal jej jít do země, kterou mu ukáže. Abram tam však nejde hned. Zastavil se v Cháranu, kde žil do smrti svého otce Teracha. Až po otcově smrti nakonec odešel do zaslíbené země.

I Abrahamova rodina měla účast na falešném uctívání a modloslužbě. Abram i přesto zůstal s nimi. Jaký vztah bychom měli mít podle tohoto příkladu k členům vlastní rodiny, kteří nechodí s Bohem?

Přehled dne: Abram – nová naděje lidstva
Abram zůstává v polovině cesty do Kenaanu, v Cháranu u svého otce
Abram měl zjevně problém s Ježíšovými slovy: „Nech mrtvé, ať pochovávají své mrtvé“ (Mt 8,22)

„I řekl Hospodin Abramovi: ‚Odejdi ze své země, ze svého rodiště a z domu svého otce do země, kterou ti ukážu. Učiním tě velkým národem, požehnám tě, velké učiním tvé jméno. Staň se požehnaním!“ (Gn 12,1,2)

Proč Bůh povolal Abrahama? Jaký důvod k opuštění Cháranu uvedl?

Gn 12,1–3

Všimněte si té zvláštní ironie. Mezi tím, co Bůh slibuje Abramovi, když odejde, je zaslíbení: „velké učiním tvé jméno“. A teď si vzpomeňte na zprávu o Babylonské věži. Jedním z důvodů, proč stavěli tuto věž, bylo, že si chtěli učinit jméno (Gn 11,4). Z lidského pohledu se zdá mnohem pravděpodobnější, že si „učiníme jméno“ úspěšným stavitelským projektem než tím, že opustíte rodinu, přátele, kulturu a úrodná pole a odejdete, ani nevíte sami kam.

A přece. Dnes už nikdo nezná jméno nikoho z těch, kdo stavěl či projektoval tuto věž; ale jméno Abrama zná téměř celý svět.

Jakým způsobem se snažíme „učinit si jméno“?

Kromě opětovného povolání jít do Kenaanu dostal Abram úžasné zaslíbení – Bůh jej učiní velkým národem. To však z lidského pohledu znamená mít děti, hodně dětí. I to musí Abram přijmout vírou, protože jeho manželka „byla neplodná, neměla dítě“ (Gn 11,30). Přes všechny tyto nereálné sliby ve verši 4 není ani stopy po nějakém Abramově zaváhání. Bůh jej povolal odejít, Bůh mu dal zaslíbení – a Abram šel vírou vpřed. (Ř 4,13)

Abram, jistý tím, že ho Bůh povolal, odešel ve víře. Z lidského pohledu se to zdá velmi nerozumné. Měli jste někdy dojem, že stěhování nebo změna zaměstnání, ke kterému vás vede život ve víře, se může zdát až „bláznovstvím“?
1 K 1,25; 2,14

Přehled dne: Logika víry: Architektury Babylonské věže dnes nikdo nezná. Abrahama dodnes zná celý svět

Paradox víry: Izraelců jsou dnes miliony. A přitom Sára byla neplodná a stará

ABRAMOVA VÍRA

„Faraó tedy Abrama předvolal a řekl: „Jak ses to ke mně zachoval? Proč jsi mi nepověděl, že je to tvá žena? Proč jsi říkal: To je má sestra? Vždyť já jsem si ji vzal za ženu. Tady ji máš, vezmi si ji a jdi!“ (Gn 12,18.19)

Přečti si Gn 12. Co jsi v této kapitole vyčetl o víře, zkouškách či charakteru? Co tě na této kapitole oslovilo a povzbudilo ve tvém chození s Bohem?

Možná bychom očekávali, že když už poslechl Boží volání, bude mít prošlapanou cestu k cíli. Bible však nikde nedokazuje, že když budeme Bohu věrní, žádné zkoušky nepřijdou. Právě naopak.

Zanedlouho po jeho příchodu do Kenaanu nastal v té zemi hlad. Abram se uchýlil do Egypta, který byl zavlažován na vodu bohatým Nilem. Písmo nás učí, že i ti, kdo zachovávají Boží nařízení, musí překonávat zkoušky víry. Jen si představ, jaký nápor musel tento hlad představovat pro jeho víru – vždyť Bůh ho do této země poslal! A podívejte, jak to dopadlo. Nebylo tam dostatek potravy. To mohlo pastevce Abrama připravit o veškeré jmění. Hlad a strach způsobily, že se z hrdiny víry stal křehkým člověkem, který neunesl obavy o svůj život a radši se vydával za bratra své krásné ženy. Chytrácky použil polovinu pravdy, aby jí zatajil skutečnost.

„Hospodin ve své prozíravosti uložil Abrahamovi tuto zkoušku, aby jej naučil pokoře, trpělivosti a víře, ctnostem, jež prospějí všem, kteří budou později vystaveni strádání. Bůh vede své dítky po cestách, jež jim nejsou známy, a nezapomíná a nezavrhne ty, kdož vkládají v něho svou důvěru.“ (PP 86; PP 129)

Kdy naposledy jsi selhal ve zkoušce víry? Naučil ses z této zkušenosti něco, co ti příště pomůže obstát?

Přehled dne: V životě se ocitáme v různých životních situacích – zkouškách, tak jako Abram
 V každé životní situaci můžeme projevit svoji víru anebo nedostatek víry, tak jako Abram
 Jedno i druhé slouží k růstu naší víry v Boha

ABRAM A LOT

„Zdalipak není před tebou celá země? Odděl se prosím ode mne. Dáš-li se nalevo, já se dám napravo. Dáš-li se ty napravo, já se dám nalevo.“ Lot se rozhlédl a spatřil celý okrsek Jordánu směrem k Sóaru, že je celý zavlažován, že je jako zahrada Hospodinova, jako země egyptská. To bylo předtím, než Hospodin zničil Sodomu a Gomoru.“ (Gn 13,9.10)

Přečti si Gn 13,1–13. Už víš, jaké měl Abram vlastnosti a proč je příkladem toho, co znamená žít vírou? Které biblické verše vybízejí k podobnému smýšlení? (např. Fm 2,4)

Po návratu z Egypta Abram vzýval Hospodina u druhého oltáře, který postavil v Kenaan. Posilněný obnovením svého vztahu s Bohem dokázal čelit další zkoušce.

Abramovo selhání v Egyptě bylo zřejmě vyváženo šlechetností jeho charakteru, kterou dokázal tím, jak se zachoval k Lotovi. Z vrcholů Bételu Lot spatřil zavlažované údolí Jordánu a úrodné nížiny Mezopotámie. Vybral si to, co se mu na první pohled zalíbilo. Neuvědomil si však, že zvrácený vliv Sodomy může znamenat silné pokušení, které nakonec může jeho rodinu zničit. Abramův blízký vztah k Bohu a odhodlání žít vírou mu pomohly vidět dál, za bezprostřední dočasnou výhodu – až k věčným hodnotám.

Jaké zaslíbení dal Bůh Abramovi? Gn 13,14–18 Proč mu je nedal už dříve? Kolik víry asi bylo zapotřebí, aby Abram uvěřil těmto zaslíbením?

Kdy naposledy ses setkal s tím, že někdo projevil podobnou laskavost a nesobeckost, jako v tomto případě Abram? Co je tajemstvím takového charakteru? Jak by vypadal tvůj sbor, kdyby každý s láskou a porozuměním upřednostňoval potřeby druhých?

Přehled dne: Lot se řídí tím, co vidí jeho oči
Abram se řídí tím, co vidí jeho srdce
Pohled víry je pronikavější než pohled očí

MALKÍSEDEK A ABRAM

„Abram však řekl: ‚Panovníku Hospodine, co mi chceš dát? Jsem stále bezdětný. Nárok na můj trůn bude mít damašský Elíezer.‘ Abram dále řekl: ‚Ach, nedopřálš mi potomka. To má být mým dědicem správce mého domu?‘“ (Gn 15,2,3)

Gn 14,1–16 zaznamenává dobytí Sodomy a Gomory a statečnost Abrama, jenž vysvobodil Lota a jeho lid ze zajetí. I když byl muž víry a ctitel pravého Boha, uměl být i mužem boje.

Jak setkání s Malkísedekem osvětluje Abramovu duchovní úroveň? Jak se jeho víra projevila v činech? Gn 14,17–24

Malkísedek (v překladu „král spravedlnosti“, „král pokoje“) byl král šálemský (jeruzalémský – Ž 76,2) a kněz Boha nejvyššího. Jako projev úcty vůči tomuto knězi a králi, jenž jej přivítal a požehnal patriarchu při návratu z boje, mu dal Abram desátek ze své kořisti. (Abram si však nevzal kořist od sodomského krále. I když by tak mohl dát Bohu mnohem víc, odmítl to: nechtěl, aby bezbožní lidé Sodomy říkali, že mají podíl na jeho slávě a bohatství. Chtěl, aby lidé při pohledu na jeho život viděli, co pro něho učinil Bůh.) Z toho je patrné, že systém dávání desátků se praktikoval dávno před Mojžíšem a židovským národem.

Po tomto velkém vítězství se Bůh zjevuje Abramovi a dává mu nádherné zaslíbení: „Nic se neboj, Abrame, já jsem tvůj štít, tvá přehojná odměna.“ (Gn 15,1) Ellen Whiteová podotýká, že Abram toto povzbuzení potřeboval, protože svým vítězstvím v boji podnítl hněv některých svých sousedů.

Přečti si Abramovu odpověď. Gn 15,2,3. Zdá se nám lidská a pochopitelná. Co jej tak tížilo, že to tolik potřeboval Bohu říct?

Bůh Abramovi neslíbil bohatství nebo slávu – to už měl. Slíbil mu tolik potomků, kolik je na zemi hvězd nebo kolik je mořského písku. Rozhlédni se po noční obloze – stejně hvězdy nespočítáš. Naber plnou hrst písku a zkus spočítat zrnka – nepodaří se ti to. I když s přibývajícími léty Abrama a Sáry se toto zaslíbení zdálo víc a víc nemožné, Abram Bohu uvěřil a spolehl se na jeho moc.

Abram uvěřil Bohu a bylo mu to počítáno za spravedlnost. Porozuměl jsi, co to znamená, být přijat Bohem? Co z Abramova příběhu ti dává naději? Která jeho životní rozhodnutí tě směřují k tomu, abys udělal ve svém životě určité změny?

Přehled dne: Abram je nejen bohatý kočovník, ale i udatný bohatýr
Abram věří, že desetiprocentní rovná daň je požehnáním pro člověka
Abram nemá ani kousek země a má neplodnou manželku. Abram věří, že Bůh splní, co slíbil

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Patriarchové a proroci si přečti text na stranách 83–93. (PP 125–136)

Po Božím zaslíbení, že z Abramova potomstva se stane velký národ, Abram žádal znamení, potvrzení tohoto zaslíbení. (Gn 15,7.8)

„Hospodin se snížil k tomu, aby uzavřel smlouvu se svým služebníkem, a použil při tom takové formy, jež byla mezi lidmi zvyklostí při uzavírání slavnostních závazků. Na pokyn Boží obětoval Abraham jalovici, kozu a skopce, každé to zvíře tříleté, rozpůlil jejich těla a položil kusy v malé vzdálenosti vedle sebe. K nim přiložil hrdličku a holoubě, jež však nerozdělil. Když tak učinil, prošel s úctou mezi obětními kusy a vzdal Bohu slavnostní slib věčné poslušnosti . . . Při západu slunce upadl v hluboký spánek . . . I uslyšel hlas Boží, který mu oznámil, že se nestane hned vlastníkem zaslíbené země, a naznačil utrpení jeho potomků, dříve než vejdou v Kanaán. Ukázal Abrahamovi cestu k vykoupení v smrti Kristově, v jeho velké oběti a v jeho slavném příchodu. Abraham užel také zemi, skvějící se opět krásou ráje, která mu bude dána do věčného vlastnictví jako konečné a úplné splnění slibu.“ (PP 93; PP 137)

Náměty k přemýšlení

- 1. Zamyslete se ve třídě nad poslední otázkou v části na čtvrtek. Jak tomu rozumíme my, novozákonní křesťané, co znamená být před Bohem počítaný za spravedlivého?**
- 2. Znáš někoho, kdo si myslí, že je jako Abram povoláný jít, aniž by přesně věděl kam? Jak mu můžete jako třída pomoci překonat všechny problémy, které taková cesta s sebou přináší?**

Zamyslete se také nad citátem z Průvodce životem – Genesis, str. 41: „Bůh se tě možná snaží vést na místo, kde budeš mít více práce a kde pro něho budeš užitečnější. Nedovol, aby ti pohodlí a jistota tvého současného postavení zabránily splnit Boží plán, který pro tvůj život připravil.“

VÍRA A SLABOST

Čtení Bible na tento týden: Gn 16,1–19,38

Základní verš

„Je to snad pro Hospodina nějaký div? V jistém čase, po obvyklé době, se k tobě vrátím a Sára bude mít syna.“ (Gn 18,14)

Tento týden budeme nadále sledovat Abrama (brzy se bude jmenovat Abraham) a jeho ženu Sáru, jak putují, a to nejen po cestách tehdejších zemí, ale také po cestě duchovní. Uvidíme jejich víru a slabosti v protikladu ke světu, který téměř ztratil poznání Boha a byl pohlcen hříchem a duchovní neznalostí. Nejlepším příkladem toho je „vařící kotel“ Sodomy a Gomory.

Jistý známý francouzský spisovatel napsal: „Tvými hlavními neduhy jsou – pýcha, která tě izoluje od Boha, a zlomyslnost, která tě drží při zemi.“

Jak málo se od té doby změnilo! Naštěstí se nezměnila Boží milost; vždyť Bůh se milostivě sklání k pyšným i k zlomyslným. Při sledování patriarchova příběhu se to velmi dojmavě a bolestně ukáže v smutném vyprávění o Sodomě a Gomoře. I přes Boží lásku a ochotu jim odpustit, pýcha a smyslnost přivedly tento národ až k bodu, odkud už nebylo cesty zpět.

Jak říká Písmo, Bůh „si nepřeje, aby někdo zahynul“ (2 Pt 3,9), a přesto budou tací, kteří zahynou. Je to smutné, když víme, že díky kříži by nemusel zemřít nikdo. V tomto úkolu budeme mluvit o jednom z těchto smutných příkladů.

Cíl úkolu:

1. Podívat se na smlouvy mezi Abrahamem a Bohem jako na něco, co pomohlo rozvinout jejich vzájemný vztah. Uvědomit si, že čím víc Abraham reagoval na Boží vedení, tím byl Bohu blíží, lépe ho poznal a rozuměl mu.
2. Pochopit, že Bůh nepřišel osobně dohlédnout na zničení Sodomy a Gomory, ale přišel proto, aby mohl osobně hovořit se svým přítelem Abrahamem.
3. Na příkladu Sodomy a Gomory zdůraznit, že Bůh nás neodsuzuje proto, že jsme hříšníci, ale že jsme to my sami, kdo se odsuzuje, když nepřijmeme Boží způsob záchrany.

Tento týden se modlíme za Berlínsko-Brandenburgské sdružení v Severoněmecké unii.

HAGAR A IZMAEL

Gn 16

„I vešel k Hagaře a ona otěhotněla. Když viděla, že je těhotná, přestala si své paní vážit.“ (Gn 16,4)

Znovu Bůh Abramovi říká, že bude otcem velkého národa; že jeho dědic „vzejde z tvého lůna“ (Gn 15,4). Ve všech těchto zaslíbeních však něco chybí – ani jednou v nich není vzpomenua Sára, jeho manželka. Zaslíbení říká, že Abram bude otcem velkého národa, ale neuvádí, kdo bude matkou. Sára byla jeho manželka. Abram proto předpokládal, že to ona bude matkou tohoto potomstva.

Přečti si Gn 16. Možná máme pro tyto manžele pochopení, že vzhledem k zaslíbení, které Abram dostal, se uchýlili k tomuto řešení. V čem bylo však toto řešení špatné?

Od Abramova vejití do Kenaanu uplynulo deset let, a nikde ani náznak po zaslíbeném synovi. Patriarcha prožíval pocit bezvýchodnosti. Vždyť jak by on mohl mít dítě. . . Určitě ne se starou a neplodnou Sárą. Bylo to snadné, přistoupit k takovému činu. V té době bylo běžnou praxí, že vdaná žena, která nemohla mít děti, zajišťovala následníka rodu tím, že muži dala svoji služebnou. Děti takto zplozené byly považovány za děti manželky. Abram jednal v souladu s tehdejšími zvyky. Oba však – jako následovníci pravého Boha – měli vědět, že nebylo správné, aby Abram měl ještě jednu ženu. I nám se může snadno stát, že jako následovníci pravého Boha uděláme něco nesprávného jen proto, že to dělají všichni, i když dobře víme, že se to nemá.

Při čtení Gn 16 objevíme jeden důležitý princip – přestoupení Božího zákona přináší trpké ovoce. Co se můžeme naučit z tohoto příběhu?

Přehled dne: Bohatý Abram má skvělé zaslíbení i vyhlídky do budoucnosti
Bohatý Abram ví, že všechno, co má, zdědí jeho syn
Bohatý Abram neví, kdo bude matkou jeho dědice. Stará Sára?

OBNOVENÁ SMLOUVA

Gn 17

„Znamením mé smlouvy mezi mnou a vámi i tvým potomstvem, kterou budete zachovávat, bude toto: Každý mezi vámi, kdo je mužského pohlaví, bude obřezán.“ (Gn 17,10)

Třináct let po narození Izmaela se Bůh zjevil Abramovi a obšírněji mu zopakoval smlouvu, kterou předtím uzavřel s patriarchou.

Porovnej předešlé smlouvy, jež Bůh uzavřel s Abramem, s tím, co mu řekl v Gn 17,1–16. Gn 12,1–3.7; 13,15.16; 15,4–6.13 Proč dal Bůh do smlouvy s Abrahamem obřízku?

Bůh říká Abramovi (již brzy to bude Abraham, „otec mnohých“): „Chod' stále přede mnou, buď bezúhonný!“ (Gn 17,1) Tím mu připomíná, že Boží milosrdenství neruší povolání k věrné poslušnosti. Pak mu odhaluje bližší podrobnosti o slibu, který mu dal poprvé před téměř 25 lety. Nově je součástí smlouvy příkaz obřezat všechny mužského pohlaví.

Dlouhá staletí mnozí přemýšleli, proč Bůh vyžadoval právě obřízku. Stručné vysvětlení tohoto nařízení najdeme v Průvodci životem – Genesis, str. 51: „1) Měla být znamením naprosté poslušnosti všech jeho příkazů. 2) Byla znamením, že dotyčný je součástí jeho lidu, který mu patří podle smlouvy. Když byl člověk jednou obřezán, už se na tom nedalo nic změnit a navždy nesl znamení smlouvy. 3) Jako znamení odříznutí starého hříšného života, očištění srdce ve vztahu k Bohu a zasvěcení člověka Bohu a jeho slibům. 4) Svým vedlejším účinkem snad mohla působit i jako preventivní zdravotní opatření. Obřízka se pravděpodobně ze všech prvků nejvíc podílela na oddělení Židů od ostatních pohanských sousedů. V Abrahamově době to bylo důležité proto, aby se mohlo rozvinout čisté uctívání jediného pravého Boha.“

Porovnej Abrahamovu reakci na zaslíbení o potomstvu z jeho manželky zapsanou v Gn 17,15–19 s Ř 4,16–25. Co se z těchto veršů můžeme naučit o spravedlnosti z víry? Je nám Bůh věrný, i když naše víra není vždy tak neochvějná, jak by měla být?

Přehled dne: Abraham začal s obřízkou jako znamením Božího lidu
Ježíš skončil s obřízkou jako znamením Božího lidu
Abraham zná matku svého dědice. Je jí stará Sára!

Gn 18

„Muži se odtud zvedli a zamířili k Sodomě. Abraham šel s nimi, aby je doprovodil. Tu Hospodin řekl: „Mám Abrahamovi zamlčet, co hodlám učinit?“ (Gn 18,16.17)

V Gn dává Bůh opět zaslíbení o synovi, tentokrát Sáře. Zdálo se jí to nemožné. „Já že bych měla na stará kolena otěhotnět?“ smála se. Ale Bůh odpověděl: „Je snad něco nemožného u Hospodina?“ Je snad pro Boha příliš těžké změnit špatnou situaci, ve které se možná právě nacházíš? Zbav se nevěry a pochybností a nech mocného Boha, aby působil i ve tvém životě.

Jestliže pro Boha není nic příliš těžké, proč pro něj nebylo možné zachránit Sodomu a Gomoru?

Jedním z nejpřekvapivějších momentů tohoto známého příběhu je zjištění, kdo rozmlouval s Abrahamem. Výraz přeložený jako „Hospodin“ je známý tetragram – jméno složené ze čtyř souhlásek (JHVH), což je svaté jméno Boha. Toto slovo je použito v tisících dalších verších, v nichž se mluví o Bohu.

V tomto příběhu došlo k tomu, že mnoho století před Ježíšovým vtělením se Bůh zjevil na zemi – a to v lidské podobě. (Gn 18,1–8) Vidíme, jak neuvěřitelně úzké je spojení mezi Bohem Stvořitelem a padlým stvořením. Když vezmeme do úvahy nepředstavitelnou velikost vesmíru, rozsáhlost a složitost celého stvoření, v pokoře a vděčně přijmeme další příklad úžasné lásky, kterou má Bůh k nám. Sám se zjevil v lidské podobě a rozmlouval s Abrahamem, hříšným člověkem! Je to předzvěst toho, co se stalo o staletí později, kdy Ježíš Kristus se nejen stal člověkem, ale vytrpěl smrt za hříchy tohoto padlého světa. Bůh přichází k člověku blíže, než si to většina z nás dokáže uvědomit!

Okusil jsi již Boží blízkost? Jakým osobním a důvěrným způsobem se dotkl tvého života? Co bys možná potřeboval udělat, aby sis začal jeho přítomnost lépe uvědomovat?

Přehled dne: Bůh rozmlouvá s člověkem
Hospodin (JHVH) rozmlouvá s Abrahamem
Přítel rozmlouvá s přítelem

PŘEDVEČER ZÁHUBY

Gn 19,1–14

„Hle, toto byla nepravost tvé sestry Sodomy; pýcha, sytost chleba a sebejistý klid, který měla i se svými dcerami. Ale ruku utištěného ubožáka neposilovala. Povyšovaly se, páchaly přede mnou ohavnost, a tak jsem je odstranil, jak jsem uznal za vhodné.“ (Ez 16,49.50)

Přečti si prvních sedm veršů v Gn 19. Jak vykreslují morální stav Sodomy? Jaký to má význam, že z celého města přišli lidé, staří i mladí? Co nám to připomíná? Gn 6,5

Dokonce i podle moderních norem nemorálnosti, které klesly dosti hluboko, byli obyvatelé Sodomy ničemníci. Jak se mohli lidé takto zvrhnout?

Co se dál dělo podle Ez 16,49.50 v tomto městě? Proč to vedlo k takovému morálnímu úpadku? Na co si ve svých životech musíme dát pozor?

Přestože je psáno, že Lot byl mužem spravedlivým, který trpěl, když viděl, co se páchá v tomto městě, nemohl se vyhnout tomu, aby na něj okolí nemělo vliv. Vzpomeňme na Jana Křtitele, který odešel žít na poušť, aby unikl zkáze, která vládla všude kolem. Jak však může otec vydat své dcery napospas hordě zvrácenců jen proto, aby ochránil dva cizince? „Tehdejším zvykem bylo chránit hosta za každou cenu. Jeho nepochopitelný návrh naznačuje, jak hluboko hříchy obyvatel města pronikly jako běžná záležitost i do jeho života. Ať už měl Lot ke svému jednání jakékoli motivy, z této příhody vidíme, jak strašná byla zvrácenost Sodomy.“ (Průvodce životem – Genesis, str. 55) Lot věděl, čeho jsou ti lidé schopni. Jak ukazují verše 9–14, dva andělé museli nadpřirozeným způsobem zasáhnout, aby Lota zachránili.

Pýcha, sytost chleba a pohodlí jistě nezměnily obyvatele Sodomy během krátké chvíle. Tento proces vyžaduje čas. Kterým směrem se ubíráš ty?

Přehled dne: Zobrazení hříšnosti Sodomy a Gomory
Obyvatele měst už neuspokojí jen lidské dcery
Obyvatele měst už neuspokojí jen Boží synové

ZNIČENÍ SODOMY

Gn 19

„Když vzešla jitřenka, nutili poslové Lota: ‚Ihned vezmi svou ženu a obě dcery, které tu máš, abys pro nepravost města nezahynul.‘ Ale on váhal. Ti muži ho tedy uchopili za ruku, i jeho ženu a obě dcery – to shovívavost Hospodinova byla s ním –, vyvedli ho a dovolili mu odpočinout až za městem.“ (Gn 19,15.16)

Rozhovor s Abrahamem (Gn 19,12–29) svědčí o tom, že Bůh usiluje zachránit lidi i oproti jejich vůli. Proč to Bůh dělá?

Abraham se za Lota přimlouval, a tak s ním Bůh jednal milostivě a zachránil jej před hroznou smrtí, určenou obyvatelům Sodomy. Jakub říká, že modlitba zbožného člověka má obrovskou moc. (Jk 5,16) Lot je pobízen k odchodu z města. Jeho svědectví rodině však vyznělo rozporuplně. „Smáli se jeho obavám, které připisovali pověřivosti. Na jeho dcery měli vliv manželé. Dařilo se jim v Sodomě docela dobře. Neviděly známky nebezpečí. Všechno bylo v pořádku, jak má být. Byly zámožné a nemohly věřit, že by bylo vůbec možné, aby krásná Sodoma byla zničena.“ (PP 111; PP 160)

Pozorně si přečti verš 15, zvláště se zaměř na slova „abys pro nepravost města nezahynul“. Před čím nás tato slova varují? Jaký princip o zničení hříchu je zde zmíněn?

Ježíš přišel, aby zničil hřích, ne hříšníky. Ježíš přišel spasit svět, ne jej zničit. Ježíš přišel zničit satana a jeho skutky, ne lid.

Celý plán spasení je zaměřen na vyřešení problému hříchu a na záchranu lidí. V příběhu o Sodomě Bůh usiloval o Lotovu záchranu před zkázou, která dřív nebo později postihne každou nepravost. Jediný způsob, jak můžeme uniknout před touto záhubou, je mít nekompromisní postoj vůči hříchu, držet se Ježíše, našeho Spasitele, a ve víře a poslušnosti se dožadovat jeho bezhříšnosti a dokonalosti. Na konci bude hřích jednou provždy odstraněn. Nadějí evangelia je, že každý se může vyhnout věčné smrti, která je přirozeným důsledkem hříchu.

Co je důležitější: „unikat před záhubou“, nebo druhým pomáhat „uniknout“? Proč je důležitější zachraňovat druhé spíš než sebe?

Přehled dne: Obyvatelé měst nezahynuli proto, že byli hříšní
Zahynuli proto, že nepřijali možnost záchranu
Každý, kdo odmítá záchranu, volí smrt

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Patriarchové a proroci si přečti text na stranách 93–99 a kapitolu „Zkáza Sodomy“, str. 108–118. (PP 137– 144; 156– 170)

„Život v tomto bezbožném městě uprostřed nevíry způsobil, že jeho víra se oslabila. Kníže nebes stál při něm a Lot přesto prosil o svůj život, jako by Bůh, který projevil k němu takovou péči a lásku, ho stále neochraňoval. Měl se plně spolehnout na božského posla, vložit svou vůli a svůj život do rukou Hospodinových a na nic se přitom neptat a o ničem nepochybovat.“ (PP 112; PP 161)

„Náš Spasitel své učedníky upozornil, že těsně před jeho druhým příchodem budou obyvatelé země stejní, jako tomu bylo před potopou. Budou se oddávat jídlu a pití a naplno si užívat radováněk. Vidíme, že se to tak dnes děje. Svět ve velké míře holduje chuti. Sklon řídit se zvyklostmi světa nás přivede do otroctví zvrhlých zvyklostí, které způsobí, že se budeme stále víc podobat odsouzeným obyvatelům Sodomy. Divím se, že obyvatelé této země ještě nebyli zničeni jako lidé Sodomy a Gomory. Známe příčinu tohoto současného úpadku: je jí slepá vášeň, která ovládla rozum. Každá vznešená pohnutka je u mnohých znesvěcena žádostivostí.“ (Ellen a James Whiteovi, Temperance and Bible Hygiene, 53)

Náměty k přemýšlení

- 1. Vraťte se k odpovědím na poslední otázku v části na čtvrtek a spolu o nich uvažujte.**
- 2. Jakým morálním problémem čelí naše společnost? Jak se k nim staví váš sbor? Jak se můžeme my křesťané podílet na vyšším standardu morálky?**
- 3. Znáte někoho, kdo zápasí s hříchem, který mu ničí život? Jak mu můžete pomoci, aby dosáhl vítězství? Čím jej povzbudíte?**

VÍTĚZSTVÍ VÍRY

Čtení Bible na tento týden: Gn 20,1–25,10

Základní verš

„...Právě teď jsem poznal, že jsi bohobojný, neboť jsi mi neodepřel svého jediného syna.“ (Gn 22,12)

V knize „Rady zkušeného ďábla“ představuje anglický spisovatel C. S. Lewis staršího ďábla – Zmarchroba, který píše dopisy svému synovci, mladšímu démonovi. Dopisy jsou plné rad, jak zničit duši mladého muže, který byl tomuto mladému ďáblu přidělený.

V jedné části dává Zmarchrob následující radu. „Mluv s ním o průměrnosti a relativnosti všeho. Když se ti podaří přivést jej k tomu, že si bude myslet, že náboženství je velmi dobrá věc – jenže má své hranice, pak se můžeš začít radovat. Průměrné náboženství je pro nás asi tak dobré, jako žádné – a navíc zábavnější.“ (C. S. Lewis, Rady zkušeného ďábla)

V této radě se skrývá silná myšlenka, jak vyplývá i z toho, co si v tomto úkolu povíme o Abrahamovi. Jeho cesta na horu Móríja a odevzdání svého syna Izáka – to je jeden z nejpůsobivějších a nejvýznamnějších příběhů v dějinách spásy. Ať už byla jeho selhání a prohry jakékoliv, Abraham byl mužem víry. Náboženství pro něj bylo základem všeho. Neměl hranice toho, co je ochoten pro víru udělat, a co nikoli. Odevzdal se Bohu až do té míry, že byl na Boží příkaz ochotný obětovat svého syna.

Cíl úkolu:

1. Nedělat z Abrahama hrdinu víry, na kterého nikdo nedosáhne, ale naopak jej vidět jako věřícího, který se nespokojil s průměrností.
2. Porozumět, že průměrnost ve víře znamená v životě křesťana sobectví, protože čím víc mi jde o moje spasení a moje uspokojení, o to jsem sobečtější a průměrnější.
3. Pochopit, že to, co dokázal a prožil Abraham, prožívá každý křesťan, kterému nestačí průměrný život věřícího, a prosit Boha, aby nás vyléčil ze sobectví tak jako Abrahama.

Tento týden se modlíme za nakladatelství „Publicadora Servir“ v Portugalské unii.

MLČENÍ JAKO LEŽ

Gn 20

„Proto se k ní abímelek nepřiblížil a řekl: ‚Panovníku, což vybijješ pronárod, i když je spravedlivý? Což mi on sám neřekl: »To je má sestra«? Ano, i ona řekla: »To je můj bratr«. Učinil jsem to v bezúhonnosti srdce a čistýma rukama.‘ A Bůh mu ve snu odvětil: ‚Já vím, že jsi to učinil v bezúhonnosti srdce a sám jsem ti zabránil, aby ses proti mně neprohřešil; proto jsem ti nedovolil dotknout se jí.‘“ (Gn 20,4–6)

Zanedlouho po zničení Sodomy a Gomory Abraham putoval na sever do Geraru, jenž se nacházel v úrodném údolí jihovýchodně od Gázy. V městském státě Geraru tehdy vládl Pelišťejec nazývaný abímelek (královský titul).

Jak se opět projevy lidské slabosti tohoto velkého muže víry? Gn 20

V tomto příběhu je mnoho zajímavých postřehů. Jedním z nich je vztah mezi Bohem a takzvaným pohanským panovníkem.

Přečti si opět celou kapitolu a soustřed' se na abímeleka. Jak tento panovník poznal pravého Boha? Která nedávná událost mohla upoutat královu pozornost a přivést jej k víře v existenci a moc Hospodina?

Jak pochopitelné jsou pro nás důvody Abrahamovy polopravdy. Kdyby ho zabili, zaslíbení o velkém národu, jež mělo z něj vyjít, by nedošlo svého naplnění. A navíc – copak skutečně lhal? Vždyť Sára přece byla i jeho sestra. Když to řekl, v jistém smyslu vlastně ani nelhal. . .

Lhát můžeme velmi lehce i tím, že něco nepovíme. V Abrahamově chování můžeme vysledovat příklad člověka, který se snaží dodržet literu zákona (neříct lež), zatímco mu uniká princip, o který v zákoně jde (neklamat).

Někdo jednou řekl, že dokonce i fakta v sobě skrývají určitá vysvětlení a předsudky. Vzpomeň si, kdy jsi určitá „fakta“ vysvětloval ne právě nejčestnějším způsobem? Nemanipulujeme někdy i s Biblií tímto nesprávným způsobem?

Přehled dne: Bůh má i mezi pohany své přátele
Abrahamovy důvody pro oklamání abímeleka
Abraham se učí, že Bohu není třeba pomáhat lží

NAROZENÍ IZÁKA

„Tu Sára řekla: ‚Bůh mi dopřál, že se mohu smát. Se mnou ať se směje každý, kdo o tom uslyší.‘“ (Gn 21,6)

Nakonec, po mnoha letech, zklamáních, vítězstvích a pádech, se narodilo slíbené děťátko. Pojmenovali je Izák, což znamená „směje se“. Mělo jim to připomínat jejich pochybovačný smích, když jim Bůh přislíbil, že budou mít děti. Toto jméno zní v hebrejštině velmi podobně jako slovo, které v Gn 17,17 vyjadřuje, že se Abraham usmál. Jistě mělo toto jméno vyjadřovat i radost, kterou spolu manželé prožívali, když se jim narodilo zaslíbené dítě.

Byl to však jen krátký smích a jen chvilka nezkažené radosti v jejich domě. To, co poté následovalo, je smutným příkladem nevyhnutelných důsledků hříchu, a to i v případě, že byl tento hřích odpuštěn.

Jaké smutné události nastaly po Izákově narození? Jak Bůh zmírnil Abrahamovu bolest, když měl vyhnat svého syna? Gn 21,9–21

Izmael žil se svým otcem Abrahamem 17 let. Jak ho mohl Abraham poslat pryč? Proč to musel udělat? Byla to oběť! Jak velkou cenu musel patriarcha zaplatit za dobře míněnou chybu ze své strany! A Sára, která mu nejprve poradila vejít k Hagar, ho teď nutí k tomu, aby ji vyhnal.

Jak Pavel popisuje nesnášenlivost mezi Abrahamovými duchovními potomky a potomky „z těla“? Co z toho vyvozuje? Ga 4,28–31

Z toho, co Abraham učinil, by nám mělo být jasné, že se nikdy nevyplácí nedůvěřovat Bohu a že neposlušnost přináší bolest a trápení nejen pro viníka, ale často i pro jeho nejbližší. Když si Abraham bral Hagar za manželku, jistě ani netušil, jaké to bude mít následky.

Čeká tě v nejbližší době nějaké vážné rozhodnutí? Jak si můžeš být jistý, že se rozhodneš správně – že se necháš vést Boží vůlí?

Přehled dne: Izák – ☺ – nedovolí Abrahamovi a Sáře zapomenout na jejich vlastní úsměv nad „úsměvným“ Božím zaslíbením

Čím více žen, tím více hádek, neklidu a mužových starostí

Muži, neposlouchejte rady, které říkají, že s jinou ženou to bude lepší

ABRAHAM A IZÁK NA HOŘE MÓRIJA

„A v tvém potomstvu dojdou požehnání všechny pronárody země, protože jsi uposlechl mého hlasu.“ Gn 22,18

Přečti si Gn 22. V čem tě tento příběh oslovil? Co z něj ovlivnilo tvůj život?

Je to jeden z nejdojímavějších příběhů Starého zákona, v kterém vidíme předzvěst smrti Ježíše Krista. Abraham vykonal jeden z největších činů poslušnosti, o jakém kdy lidstvo slyšelo. Během svého života se na mnoha těžkých zkušenostech naučil, jak je důležité Boha poslouchat. Tentokrát poslechl okamžitě a bez výhrad. Poslouchat Boha často znamená vzdát se něčeho, co si moc přejeme. Uvědomme si však, že ve velkém sporu mezi dobrem a zlem jde o mnohem víc.

Dánský autor Sören Kierkegaard v souvislosti s tímto příběhem řekl, že Abraham „přestal smýšlet světským způsobem a nechal se unášet svojí vírou“. Jak často jsme jako křesťané vyzváni přestat přemýšlet světským a sobeckým způsobem a kráčet jen vírou? Jsi ochoten se k tomu rozhodnout?

I když se v tomto příběhu soustředíme na Abrahama, nepřehlédneme Izákův podíl na tomto činu poslušnosti. Ellen Whiteová v knize Patriarchové a proroci píše, že mladý muž mohl utéct, ale neudělal to. Podřídil se, ba dokonce se snažil pomoci zarmoucenému a utrápenému starci udělat, co mu bylo přikázáno. Izákovo podřízení se představuje budoucí podřízení Božího Syna. Ještě jednou se měl v zemi Mórija, na hoře zvané Golgota, Otec vzdát svého života ve svém Synu. Když Mojžíš po těchto událostech nazval toto místo: „Na hoře Hospodinově se uvidí“ (Gn 22,14), my můžeme s úctou a vděčností zvolat: „Na hoře Hospodinově se ukázalo.“

Přehled dne: Bůh ví, co v Abrahamovi je
 Andělé a lidé však také potřebují vědět, že Abraham nezapadl do průměru
 Abraham už nechce zabezpečit pouze svůj rod, ale touží ochránit celé lidstvo tak jako Hospodin
 Abrahamovi záleží víc na druhých a na tom, co řekne Bůh než na sobě a své rodině. Proto jde na horu Mórija

VÍRA A SKUTKY

„Tu Izák svého otce Abrahama oslovil: ‚Otče!‘ Ten odvětil: ‚Copak, můj synu?‘ Izák se otázel: ‚Hle, oheň a dříví je zde. Kde však je beránek k zápalné oběti?‘“ (Gn 22,7)

Přečtěte si Žd 11,17–19. Jak vzhledem k Abrahamovým životním selháním chápat tuto událost?

Spásná víra není jen souhlas s určitými názory. Mezi zavrženými bude mnoho těch, kteří znají definice o Bohu, a dokonce konají v jeho jménu zázraky. Víra znamená podřídit se Bohu. Jen víra, která se projevuje ve skutcích, je spásná.

„Bůh nechtěl tělesnou smrt Izáka, ale požadoval, aby ho Abraham obětoval ve svém srdci a aby dospěl k přesvědčení, že Boha miluje víc než svého zaslíbeného a dlouho očekávaného syna . . . Na této náročné zkušenosti se Abraham ujistil o své oddanosti Bohu. Také si ověřil, že Bůh je schopen opatřit mu vše potřebné.“ (Průvodce životem – Genesis, str. 50)

Jaké je poselství Jakubových slov v Jk 2,17–26?

Jsme spaseni vírou. Skrze ni nás Bůh přijímá bez jakýchkoli výhrad. Je to víra, která se projevuje v našem myšlení i jednání, víra, která umožňuje Bohu, aby na nás pracoval. Hospodinův posel dvakrát zdůraznil Abrahamovu poslušnost a označil ji za důvod vynesených požehnání. (Gn 22,16.18) Abrahamovi se dostalo bohatého požehnání pro jeho poslušnost pramenící z víry. Víra a skutky jsou v životě neoddělitelné.

Co bys měl ve svém životě obětovat – ne abys byl před Bohem spravedlivý, ale abys ukázal, že už jsi ospravedlněn vírou v Ježíše Krista?

Přehled dne: Stále platí, že spasení jsme z víry, a ne ze skutků
Pokud pracujeme svými skutky na svém spasení, a ne na záchraně druhých, „upracujeme“ se k smrti

KONEC JEDNÉ ÉRY

Gn 23,1–25, 10

„Abraham však všechno, co měl, odkázal Izákovi. Synům svých ženin, které měl, dal dary a ještě za svého života je poslal od svého syna Izáka pryč na východ, do země východní.“ (Gn 25,5.6)

Abraham se vrátil do kenaanské země a žil v Kirjat-arbě, místu později známém jako Chebrón. Tady zemřela Sára. I přes svá selhání Sára patří mezi ty, kteří pevně věřili dárci všech zaslíbení a „toužili po lepších vlasti, po vlasti nebeské“. (Žd 11,11–16)

O čem svědčí, že Sára je uvedena v seznamu hrdinů víry v Žd 11. kapitole?

Tři roky po Sářině smrti učinil Abraham potřebné přípravy ke svatbě svého syna. Izák důvěřoval, že Boží prozřetelnost a otec mu najdou vhodnou manželku. Pro otce bylo manželství syna velice důležité.

Proč Abraham naléhal na svého služebníka, aby manželku pro Izáka vybral mezi jeho příbuznými, a ne z kenaanských dcer? Není v tom známka určité výlučnosti nebo nadřazování se nad ostatní? Gn 24,3.4; Dt 7,3.4; 1 Kr 11,4; 2 K 6,14

Poté co Abraham ustanovil Izáka za svého zákonného dědice a ostatní syny poslal pryč s bohatě naloženými dary, zemřel ve věku 175 let. Izmael a Izák pochovali svého otce v hrobce, kterou koupil Abraham od Chetejců a kde pochoval Sáru.

Dříve než bude kniha Genesis pokračovat linií věrných mužů, vyjmenovává generace těch, kteří se nám ztratí z dohledu. Bible se dále soustředí zvláště na Abrahamovu rodovou linii, která – i když se nevyhne obdobím, kdy se Bohu vzdálí – udržuje víru a poznání Hospodina.

Co ze života Abrahama je podle tebe nejtvrďší ranou pro život jeho rodiny? Čeho se podle těchto událostí máme vyvarovat? Jak nám to může pomoci v našem chození s Bohem?

Přehled dne: Abraham má konečně vlastní kousek země – hrob pro Sáru
Abraham rozumí ospravedlnění z víry
Abrahamovým dědicem majetku a zaslíbení je Izák

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Patriarchové a proroci si přečti kapitoly „Zkouška víry“ a „Izákův sňatek“. (PP 100–107; 119–123; PP 145–155; 171–176)

„Poučení, které dostal Abraham o posvátnosti manželského svazku, je poučením pro všechny časy. Hlásá, že práva tohoto svazku a jeho štěstí nutno pečlivě střežit i za cenu velkých obětí. Sára byla jedinou pravou manželkou Abrahamovou. Její práva manželky a matky nebyla oprávněna sdílet žádná jiná.“ (PP 101; PP 147)

„Na stanoveném místě vystavěli oltář a položili na něj dříví. Potom chvějícím se hlasem vyjevil Abraham svému synu božské poselství. S úžasem a hrůzou vyslechl Izák svůj osud, nekladl však odpor. Byl by mohl uniknout svému osudu, kdyby se byl k tomu rozhodl; bolestí usouzený stařec, vyčerpaný bojem těchto tří strašných dnů, nebyl by mohl odolat vůli silného mládence. Izák však byl od dětství vychováván k oddané poslušnosti, a když mu Abraham vyložil úmysl Boží, ochotně se podvolil. Sdílel víru Abrahamovu a pokládal si za čest, že je povolán položit svůj život za oběť Bohu. Snažil se zmírnit otcův žal a dodával mu odvahy, když ho provazy připoutával k oltáři.“ (PP 104; PP 152)

Náměty k přemýšlení

- 1. Mohla „oběť“ Izmaele v předešlé kapitole pomoci Abrahamovi připravit se na oběť a zkoušky, které přišly poté? Co znamená žít vírou?**
- 2. Uvažujte ve třídě o obětování Izáka. Jak tomuto příběhu rozumíme s ohledem na současnou dobu? V čem je pro nás tato Abrahamova a Izákova zkušenost poučením?**
- 3. Co bys poradil věřícímu člověku, který by zamýšlel uzavřít manželství s nevěřícím? Na co bys jej upozornil?**

CENA PODVODU

Čtení z Bible na tento týden: Gn 25,19–29,30

Základní verš

„Hle, já jsem s tebou. Budu tě střežit všude, kam půjdeš, a zase tě přivedu do této země. Nikdy tě neopustím, ale učiním, co jsem ti slíbil.“ (Gn 28,15)

Francouz Jean Jacques Rousseau (1712–1778), považovaný za filozofa Francouzské revoluce, dokazoval, že „v srdcích lidí nejsou žádné vrozené hříchy“; že se všichni narodí čistí, bez jakéhokoli zatížení, a jsou tedy v podstatě dobří. Tvrdil, že lidstvo pokazila společnost. Kdybychom se řídili podle vlastních plánů, pocitů a svědomí, přirozeně bychom dělali to, co je správné.

Tento názor je v rozporu nejen s Písmem, ale i s realitou. „Nejúskočnější ze všeho je srdce a nevyčísitelné. Kdopak je zná?“ (Jr 17,9)

V tomto úkolu budeme dále sledovat generace Abrahamovy rodiny. Víckrát se nám před očima vynoří smutný pohled na zlobu a lstivost lidského srdce. Vládne v něm pýcha, žádostivost a sobectví, a to dokonce (což je ještě horší) pod záminkou hledání a konání Boží vůle.

I uprostřed toho všeho Bůh zjevuje těmto selhávajícím a padajícím svoji lásku, trpělivost a zachraňující a odpouštějící milost.

Cíl úkolu:

1. Všimnout si, že ani prvorozenství se nedá zdědit, a uvědomit si, že ani křesťanství či víra v Ježíše nepřechází automaticky na naše děti.
2. Pochopit, že každý člověk nejvíc potřebuje jistotu, že Bůh stojí na naší straně, i přes všechno, co děláme a jací jsme.

Tento týden se modlíme za Středoněmecké sdružení v Severoněmecké unii.

EZAU A JÁKOB

Gn 25,19–34

„Když chlupci dospěli, stal se Ezau mužem znalým lovu, mužem pole, kdežto Jákob byl muž bezúhonný a sídlil ve stanech.“ (Gn 25,27)

Ezau a Jákob byli sice dvojčata, ale Ezau se narodil jako první, proto ho pokládali za nejstaršího. Dostal zvláštní zaslíbení a výsady, jež vycházely ze smlouvy uzavřené mezi Bohem a Abrahamem. Rodiče o těchto výsadách jistě s Ezauem a Jákobem hovořili. Ezau věděl, že tím získává dvojnásobný díl rodinného dědictví s výhledem na převzetí vedoucí úlohy v rodině (viz poznámka na pátek). Věděl také, že má právo tyto výhody odmítnout a být jich také případně zbaven.

V čem je pro nás Ezauovo jednání poučením? Viz také Žd 12,14–17.

Je zajímavé, že Jákob je v Gn 25,27 charakterizován hebrejským výrazem, jenž znamená úplný, dokonalý, mravně nevinny. Stejný výraz se objevuje i při popisu Jóbova charakteru („bezúhonný“). Přesto ochotně zneužil slabosti svého bratra, aby získal prvorozenství pro sebe. Možná se kvůli zaslíbení, které dostala jeho matka (v. 23), domníval, že musí získat prvorozenství, aby se toto zaslíbení mohlo naplnit. Ať už byly jeho pohnutky jakékoliv, zjevně si této výsady velice považoval.

Ezau však současně dokázal, že není hoden práv prvorozeného, a to nejen kvůli tomu, jak lehkomyšlně uzavřel výměnný obchod, ale také proto, že své rozhodnutí stvrdil přísahou (v. 33) a klidně odešel. Jednal na základě okamžité potřeby, aniž by si uvědomil, jakou cenu za její uspokojení platí. Dalším příkladem jeho slabosti je výběr jeho manželek. (Gn 26,34.35)

Jákob sice toužil po vzácné věci, ale snažil se ji získat ne právě čestným způsobem. Jak se chránit před zdůvodněním, že „cíl světí prostředky“?

Přehled dne: Prvorozený je ten, kdo ponese rodinné duchovní dědictví dále
Dokonalý Jákob si kupuje prvorozenství
Víra se nedědí. Víra se osobně přijímá a prožívá, tak jako prvorozenství

IZÁK A ABÍMELEK

Gn 26

„Nato mu abímelek odpověděl: „Pochopili jsme, že při tobě stojí Hospodin, a proto s tebou chceme uzavřít poctivou a trvalou smlouvu. Přísáhej, že nám neuděláš nic zlého, stejně jako my jsme neškodili tobě. Prokazovali jsme ti vlastně jen dobro a v míru a pokoji jsme tě nechali odejít, neboť Hospodin stojí po tvém boku.“ (Gn 26,28.29 – PBS)

Jako tehdy na začátku Abrahamova pobytu v Kenaanu, i nyní nastal v té zemi hlad. Izák proto odchází na jiné místo. Snad právě kvůli možným obavám a zmalomyslnění s ním Hospodin obnovil stejné smluvní zaslíbení, které dal jeho otci Abrahamovi. (Gn 26,1–5)

Přečti si verše 7–11. Jakou dávnou událost ti tyto verše připomínají?

Po čase Izák zbohatl tak, že to vzbuzovalo závist Pelištejců. Aby uchoval mír a pokoj, odešel do údolí Gera, kde se usídlil jako host. Izák se bál, že by ho muži v Geraru zabili, aby pro sebe získali jeho krásnou manželku Rebeku. Proto tvrdil, že je to jeho sestra. Kde se tomuto jednání naučil? Jakým vzorem jsme my pro své děti či lidi v našem okolí?

Podle jakého patriarchálního zvyku se Izák řídil, když se mu podruhé zjevil Hospodin? Jaký význam má tento zvyk? Co symbolizuje? Gn 26,24.25

Téměř sto let po smlouvě, kterou Abraham uzavřel s abímelekiem, králem Geraru, další abímelek, doprovázen přítelem a hlavním velitelem svého vojska, požádal Izáka, aby spolu uzavřeli mírovou dohodu.

Všimni si, co říká abímelek Izákovi dvakrát. (v. 28.29) Jak se pozná, že při tobě stojí Hospodin? Mohl by někdo podle tvého života o tobě říct: „Jsi Hospodinův požehnaný“? Měj na mysli, co pro tebe Bůh učinil a jak ti dosud žehnal.

Přehled dne: Izák putuje a hledá klidné místo pro život
Hospodin uzavírá smlouvu s Izákem, aby mu požehnal
Abímelek uzavírá smlouvu s Izákem, aby byl požehnaný

NESPOLEHLIVÉ INTRIKY

„Hle, vůně mého syna jako vůně pole, jemuž žehná Hospodin. Dej ti Bůh z rosy nebes a ze žírnosti země, i hojnost obilí a moštu. Ať ti slouží lidská pokolení, ať se ti klanějí národy. Budeš panovat nad svými bratry a synové tvé matky se ti budou klanět. Kdo prokleje tebe, bude proklet, kdo žehnat bude tobě, sám bude požehán.“ (Gn 27,28.29)

V Gn 27,1–7 Izák dovolil, aby jeho chutě ovlivnily jeho srdce i svědomí. Rozhodl se udělit požehnání určené prvorozenému svému staršímu synovi, a to i přes prorocství, které Bůh pověděl při jejich narození. (Gn 25,23), Ezauovu úmyslu zřeknout se prvorozenství i jeho zlomyslné volbě vzít si za manželky Chetejky.

„Rozmluvu však zaslechla Rebeka. Byla si jista, že to odporuje tomu, co jí Bůh zjevil jako svou vůli. Cítila nebezpečí, že Izák vzbudí nelibost Boží a že mladší syn bude zbaven postavení, k němuž ho povolal Bůh. Marně se pokoušela přesvědčit o tom Izáka, a proto se rozhodla uchýlit se ke lsti.“ (PP 126; PP 180)

Přečti si pokračování tohoto příběhu. Všimni si verše 20, zvláště Jákobovy odpovědi na otcovu otázku. Pochopil jsi z ní, proč byla tato lest tak zlá?

Když Izák ucítil vůni Jákobových šatů, v duchu se přenesl z přítomnosti do budoucnosti. Vůně polí mu připomněla nadbytek úrody a hojnost obilí a vína (v. 27–29.37) Jákobovi bylo slíbeno konečné panství nad národy a tento plán byl později mnohokrát vysloven izraelskými proroky a básníky. Inspirovaná prorocká svědectví předvíдалa konečný úspěch a vládu Božího lidu.

Pozorně si přečti požehnání, které uděлил Izák Jákobovi. (v. 28.29) Proč po něm Jákob tak velice toužil?

I když je to Bůh, kdo uděluje dary a požehnání, neznamená to, že je všichni lidé použijí k jeho slávě. Jaká požehnání jsi dostal od Boha? Jak jsi je použil? Měl bys něco změnit na způsobu, jak tyto dary využíváš?

Přehled dne: Starý a slepý Izák slepě trvá na požehnání Ezaua
Stará a vychytralá Rebeka vymyslí plán, jak požehnat Jákoba
Nejen láska prochází žaludkem, ale i požehnání prvorozeného

CENA PODVODU

Gn 27,30–46

„Právem dostal jméno Jákob (to je Úskočný). Už dvakrát se mnou jednal úskočně. Připravil mě o mé prvorozenství a nyní i o požehnání.“ A otázal se: „Pro mne už požehnání nemáš?“ (Gn 27,35.36)

Už dvakrát Jákob zneužil slabosti jiných, aby získal, co chtěl. Přesto je jedním z patriarchů, jehož život zřetelně hovoří o Boží milosti, zvláště k těm, kteří skutečně litují svých hříchů. Jak to však Bible na mnoha místech dosvědčuje, odpuštění hříchu ještě neznamená zrušení jeho důsledků.

Ten podvod byl skutečně nerozumný; vždyť bylo jasné, že se jim to nepodaří zakrýt, že Ezau se vrátí ze svého lovu a Izák se to nakonec doví. Jákob zaváhal, když se dozvěděl o matčině plánu. Svými námitkami dal Rebece poslední možnost, aby se nad svým jednáním zamyslela. Avšak Rebece byla svým nápadem natolik pohlcena, že už nedokázala jasně posoudit, jaké důsledky tím přivodí. Dobře se zamyslete, než se rozhodnete něco vykonat!

Asi nejsmutnější na tomto příběhu (včetně 25. kapitoly) je to, že v něm nejsou nevinní. Všichni čtyři – Izák, Rebece, Jákob i Ezau – se dopustili provinění.

Ke každému jménu napiš, čím se ten člověk provinil. Co bylo v pozadí všech těchto činů?

Izák _____

Rebece _____

Jákob _____

Ezau _____

Skutečným motivem bylo ryzí sobectví. To, po čem toužili, chtěli pro sebe. Nevadilo jim dosahovat svých cílů jakýmkoliv prostředky. Dokonce se v některých případech domnívali, že jednají podle toho, co si přeje Bůh! Podívejme se však, jak to dopadlo. Ve verši 45 Rebece ujišťuje Jákoba, že až Ezau opustí hněv, pošle pro něj a Jákob se vrátí ke své rodině. Ve skutečnosti však už nikde nečteme, že by se Jákob ještě někdy setkal se svou matkou.

Vítězství nad sobectvím dosáhneme jedině odložením svého Já pod křížem Golgoty. Jak využíváš Boží moc, která je nám v tom pomoci? (viz také 1 K 10,31)

Přehled dne: Jákob dokáže využít slabosti ostatních pro své cíle
 Jákob pomáhá „Boží slabosti“ při naplnění zaslíbení
 Bůh si nepřeje, abychom mu pomáhali při plnění jeho zaslíbení
 Bůh si přeje, abychom se drželi jeho příkázání

JÁKOBŮV ŽEBŘÍK

Gn 28

„Hle, já jsem s tebou. Budu tě střežit všude, kam půjdeš, a zase tě přivedu do této země. Nikdy tě neopustím, ale učiním, co jsem ti slíbil.“ Tu procitl Jákob ze spánku a zvolal: „Jistě je na tomto místě Hospodin, a já jsem to nevěděl!“ (Gn 28,15.16)

Přečti si otcovské rady a požehnání, s jakým Izák vyslal Jákoba do Mezopotámie. (Gn 28,1–5) Proč je kladen na manželství takový důraz?

Po všem tom Istivém jednání Jákob opouští domov. Je však zřejmé, že Bůh s ním ještě neskončil. Ve snu se tomuto mladému muži zjevuje a dává mu nádherné ujištění.

Proč toho Bůh tolik slíbil zrovna Jákobovi – Úskočnému? Uvědomujete si velikost Boží milosti?

Ellen Whiteová píše, že dříve než Jákob tu noc usnul, „s pláčem a v hluboké pokoře vyznal se ze svého hříchu a prosil o nějaký důkaz, že ho Bůh neopustil“ (PP 129; PP 183). Napsala, že sen byl odpovědí na jeho pokání.

Sen o žebříku, po kterém vystupovali a sestupovali andělé, byl částečným zjevením plánu spasení. Bez ohledu na to, jak velmi oddělil hřích lidstvo od nebe, Ježíš přemostil tuto propast; On je tím žebříkem mezi nebem a zemí; jeho dokonalá spravedlnost je dostlačující, aby smířila hříšný svět se svatým Bohem a ospravedlnila všechny, kdo vírou přijímají Kristovu oběť za své viny.

Dávno před křížem nám tak bylo ukázáno úzké spojení mezi nebem a zemí. Nejsme opuštění, nejsme ponecháni sami sobě. Boha se osobně dotýká všechno, co se tady na zemi děje.

Bez Božího zjevení bychom mohli propadnout zoufalství. Boží zjevení však novým způsobem vysvětluje události v našem světě. Zažil jsi v osobním životě s Bohem blízkost nebe a země? Jak ti Bůh ukázal, že stojíš při tobě?

Přehled dne: Jákob opouští svého otce
Nebeský Otec neopouští Jákoba
Žebřík je ujištěním pro Jákoba, že Boží vztah k němu se nezměnil

DOPORUČENÉ STUDIUM

Prvorozenství

„Sdělili tato zaslíbení také Ezaovi a Jákobovi. Naučili je považovat prvorozenství za věc velmi důležitou, protože zakládalo nárok nejen na dědictví pozemských statků, ale i duchovního prvenství. Ten, kdo je má, bude knězem své rodiny a z jeho potomků vzejde Vykupitel světa. Na nositeli prvorozenství spočívaly ovšem také povinnosti. Ten, kdo nabude tohoto požehnání, musí svůj život zasvětit službě Boží, musí poslouchat božských ustanovení, jako jich byl poslušen Abraham. Musí se radit s vůlí Boží při svém sňatku, ve svých rodinných záležitostech a v otázkách veřejného života.“ (PP 124; PP 177.178)

V knize Patriarchové a proroci si přečti text na stranách 124–133 (PP 177–189).

„Jákobovi a Rebece se plán zdařil, avšak tímto podvodem způsobili si jen nesnáze a starosti. Bůh prohlásil, že Jákob získá prvorozenství, a jeho slovo by se vyplnilo v době, kterou Bůh sám stanoví, kdyby byli bývalí vytrvalí ve víře a vyčkali, až sám zasáhne. Avšak stejně jako mnozí z těch, kteří se dnes vydávají za dítky Boží, nebyli ochotni přenechat řízení rukám Božím.“ (PP 126.127; PP 180)

„V tomto vidění byl Jákobovi odhalen plán vykoupení, nikoli ovšem v jeho úplnosti, nýbrž jen v těch částech, které byly pro něho v oné době potřebné. Tajemný žebřík, jenž se mu zjevil ve snu, byl týž žebřík, o němž se zmínil Kristus ve své rozmluvě s Natanaelem, když pravil: ‚Od tohoto času uzříte nebe otevřené, a anděly Boží vstupující a sestupující na Syna člověka.‘ (J 1,52) Až do vzpoury člověka proti správě Boží bylo mezi Bohem a člověkem volné obcování. Hřích Adama a Evy však oddělil zemi od nebe, takže člověk už nemohl obcovat se svým Stvořitelem. Svět nebyl však ponechán v pusté beznaději. Žebřík představuje Ježíše, ustanoveného prostředníka k obcování. Kdyby byl Kristus svými zásluhami nepřeklenul propast způsobenou hříchem, nebyli by se služební andělé mohli stýkat s padlým lidstvem. Kristus spojuje člověka, slabého a bezmocného, se zdrojem věčné síly.“ (PP 130; PP 184)

Náměty k přemýšlení

1. **Uvažujte ve třídě nad vašimi odpověďmi na poslední otázku z části na čtvrtek.**
2. **Jak se může někdo domnívat, že pokud koná Boží vůli, může použít jakékoli prostředky, i kdyby byly v rozporu s tím, co Bůh učí? Je snadné podlehnout této myšlence? Jaké známe další příklady tohoto selhání, ať už v Bibli nebo ze života? Jsme v pokušení, jako církev i jako jednotlivci, dělat to také tak?**

Z JÁKOBA SE STÁVÁ IZRAEL

Čtení z Bible na tento týden: Gn 29–33

Základní verš

„Nebudu tě už jmenovat Jákob (Úskočný), nýbrž Izrael (to je Zápasí Bůh), neboť jsi jako kníže zápasil s Bohem i s lidmi a obstáls.“ (Gn 32,28)

Dvacet let Jákob sloužil v Mezopotámii. Byla to doba plná žárlivosti, závisti, soupeření a intrik. Ráchel a Lea se nechaly pohltit krutou a nemilosrdnou rivalitou. Ve svém soutěžení, která porodí více dětí, daly obě Jákobovi za ženu své služebné, což vedlo ke smutným a leckdy hořkým následkům. Tcháň a zeť vynikali v pokusech oklamat jeden druhého, protože Lábanovi šlo jen o vlastní prospěch a zisk. Biblický příběh zaznamenává spíše víru v „zázračné nápoje“ a lidské intriky než víru v Hospodina.

V kapitolách, které odhalují, jak marné je spolehnout se na lidské síly, se zároveň ukazuje platnost Božích zaslíbení, jeho přijetí a odpuštění. I uprostřed všech těch smutných příběhů o lidské nevěře, lži a závisti vidíme Boží milosrdenství. Je to úžasným a mocným svědectvím o Boží lásce a shovívavosti vůči chybnému člověku.

Nejlépe to vidíme v Jákobově nočním zápasu. Tady opět zjišťujeme, jak blízko Bůh přichází k těm, kteří jej ve víře a pokoře hledají. Při potoku Jabok se z kajícího Jákoba stává Izrael. Tím i přes nedokonalé lidské bytosti, s nimiž musí Bůh pracovat, vítězí Boží plán.

Cíl úkolu:

1. Podívat se na Jákoba jako na věřícího, který nemá žádné zázračné duchovní dary, nevytváří žádné úchvatné dílo, nežije z nějakých duchovních senzací, ale žije v neuchtající touze po Bohu.
2. Uvědomit si, že zásadní a hluboké změny lidského charakteru přicházejí po letech života s Bohem, a mít trpělivost se změnami v životech druhých lidí i ve vlastním životě.
3. Neztratit každodenní touhu po společenství s Bohem a vyjádřit, že i přes selhání i obyčejnosti života se nikdy nevzdáme přednosti chodit s Bohem Jákobovým, Izákovým a Abrahamovým.

Tento týden se modlíme za Jihotransylvánské sdružení v Rumunské unii.

RODINNÉ STRASTI

„Vy samy víte, že jsem vašemu otci sloužil ze všech sil. Ale váš otec mě obelstil, desetkrát změnil mou mzdu. Bůh mu však nedovolil, aby mi provedl něco zlého.“ (Gn 31,6.7)

V příběhu o Jákobovi, Ráchel a Lei (Gn 29) se událo mnoho podvodů, třebaže Jákob je v těchto případech jejich obětí, ne pachatelem. Možná že i to, že se sám stal podvedeným, mu bylo poučením.

Jákobovo manželství se dvěma sestrami bylo narušeno intrikami, žárlivostí, hašteřením a smutkem. Ve společnosti, v níž děti znamenaly Boží přízeň a zaručovaly manželovu lásku, požehnal Bůh Leu několika dětmi. Hospodin nakonec vyslyšel i Rácheliny prosby a dal jí vlastní dítě. Avšak tím, že dříve dala Jákobovi svoji služebnou, si připravila mnoho bolesti. Jména všech dětí odrážejí pocity Ley a Ráchel při jejich narození a svědčí o sporu, který mezi nimi byl.

Přečti si Gn 30,1–4. Kde jsme se s něčím podobným už setkali? Co znamená, že děti opakují hříchy svých rodičů?

O jaké hříšné touze čteme v Gn 30,5–13?

Na konci tohoto textu se dozvídáme, že Jákob je otcem dětí od čtyř různých žen, neboť i Ráchel nakonec počala a porodila Josefa. (Gn 30,22–24) Teď tedy žil v domově se čtyřmi ženami, matkami jeho dvanácti dětí, které miloval víc než jiné a které měly vyšší postavení než jiné. To jsou spolehlivé podmínky pro neshody, žárlivost a intriky. Jákob mohl vědět, jakou hořkost a závist tyto vztahy přinášejí. Ani on nedokázal důvěřovat Božím zaslíbením (Gn 28,10–22) a uchýlil se k mnohoženství.

Je obtížné spoléhat se na Boha, když se zdá, že se nic neděje. Ovšem ještě těžší je život s následky našeho neprozřetelného jednání. Jak se můžeme naučit důvěřovat Bohu a jeho zaslíbením?

Přehled dne: Jákob využíval slabosti druhých

Nyní došlo na jeho slabosti. Jiní využívají jeho slabosti pro své cíle

Jákob potvrzuje výrok: Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá

JÁKOBOVA MZDA

Gn 30,25–43

„Tu řekl Hospodin Jákobovi: „Navrať se do země svých otců a do svého rodiště; já budu s tebou.““ (Gn 31,3)

Jak se Lában a Jákob pokoušeli přelstít jeden druhého, poté co Jákob požádal o dovolení odejít se svojí rodinou do rodné země? Gn 30,26–43

Tato forma odměny by znamenala, že Jákob u Lábana zůstane dalších šest let. (Gn 31,41) Jákobova žádost se zdá být velkorysá, když si uvědomíme, že na Blízkém východě jsou „kozy obyčejně černé nebo tmavohnědé, jen zřídka bílé nebo strakaté“ (1BC 394). Pokud měla Lábanovi zůstat všechna jednobarevná zvířata, zdálo se, že ve výhodě je Jákobův tchán.

Jakým způsobem se Lában snažil zabránit styku flekatého a strakatého dobytka s jednobarevným zvířectvem? Gn 30,35.36

K jakému starověkému pověřčivému zvyku při páření se Jákob uchýlil, když Lában zmařil všechny možné pokusy tím, že oddělil stádo? v. 37–43

Jákob ani Lában si neuvědomovali, že i jednobarevná zvířata nesou v sobě genetické znaky barvy, která se u nich neprojeví, ale kterou mohla přenést na své potomstvo. Jákob byl v rozpacích a nevěděl, co si má počít. Mylně se domníval, že když se samice v době páření bude dívat na pruhý, projeví se to na jejím potomstvu.

Bůh Jákobovi i přes jeho pověřčivé domněnky požehnal a Jákob uznal, že za svůj úspěch vděčí Hospodinu. Snem, popsáným v Gn 31,10–12, chtěl Bůh patriarchovi vysvětlit, jak se to stalo, že jednobarevný pár měl flekaté a strakaté potomstvo. Bůh využil této příležitosti a požehnal Jákobovo stádo ne kvůli jeho vynalézavosti, ale aby zmařil Lábanovo vydírání a chamtivost.

Bůh zůstal s Jákobem i přes všechny jeho chyby. Jakou naději je to pro nás, neméně chybující?

Přehled dne: Velký spor dvou podvodníků – Jákob, nebo Lában?
Velký spor genů – strakaté, nebo jednobarevné?
Bůh rozmnožil Jákobova stáda, aby ho zbavil Lábana

JÁKOBŮV ÚTĚK DO KENAANU

Gn 31

„Ráchel i Lea mu odpověděly: ‚Máme vůbec ještě v domě svého otce dědičný podíl? Cožpak pro něho nejsme jako cizí? Vždyť nás prodal a stříbro shrábl.‘“ (Gn 31,14.15)

Co přinutilo Jákoba nakonec odejít? Gn 31,1–16

„Odchod z domova nebyl pro Ráchel a Leu obtížný, protože jejich otec Lában s nimi nakládal stejně nepoctivě jako s Jákobem. Podle tehdejších zvyků měly dostat zisk z Jákovova věna, což odpovídalo čtrnácti rokům pilné práce. Když mu Lában nedal, co jim po právu patřilo, věděly, že po svém otci nikdy nic nezdedí.“ (Průvodce životem – Genesis, str. 82) Ráchelina krádež otcových domácích būžků svědčí o tom, že za jejím krásným zevnějškem se skrývalo poloobrácené srdce. Ani po tolika letech se plně nepodřídila Bohu, kterého uctíval její manžel.

Jakou pokryteckou žalobu vznesl Lában proti Jákobovi, když ho téměř po 500 km dohonil? Gn 31,22–30

Vědom si své nevinosti dovolával se Jákob trestu smrti pro toho, u koho se tito būžkové najdou. I když byl takovýto trest v souladu s mezopotamskými zákony, bylo to nerozumné a unáhlené rozhodnutí, stejně jako dříve v případech Jákovových synů. (Gn 44,9) Ráchelina lest dokazuje, že byla Lábanovou dcerou, že měla něco z jeho povahy. Protože však Lában nebyl schopen dokázat žádné ze svých obvinění, Jákob s hněvem pokáral svého tchána a svůj úspěch připsal Bohu svých otců.

Pozorně si přečti Jákovovu odpověď Lábanovi. (v. 36–42) Co nám prozrazuje o Jákovově charakteru? Jak nám to pomáhá vysvětlit, proč ho Bůh požehnal?

Jákob se nakonec plně spolehl na Boha. I když se v životě dopustil vícero chyb, poznal Hospodina a jeho působení ve vlastním životě. I přes svá selhání usiloval o to, žít vírou. Pro všechny z nás je velmi důležité, abychom prožili stejnou zkušenost a aby „Strach Izákův“ (v. 42) byl s námi.

Přehled dne: Ráchelino cestovní pojištění – otcovi domácím būžkám
Lában dobře vychoval svou dceru, takže je teď Istivější než on sám
Bůh se znovu zastal Jákoba a Lában odchází s prázdnou

JÁKOB A EZAU

Gn 32,1–32

„Sám se ubíral před nimi a sedmkrát se poklonil až k zemi, než k svému bratrovi přistoupil. Ezau se k němu rozběhl a objal ho, padl mu kolem krku a políbil ho; oba zaplakali.“ (Gn 33,3.4)

Ve chvíli, kdy se Jákob rozloučil s Lábanem, se po mnoha letech konečně stal sám sobě pánem. Šel svou cestou, když tu se setkal s Božími posly. I když text neříká, zda a o čem spolu hovořili, jejich přítomnost na tomto místě mu dodala odvalu a jistotu. Snad jej to mohlo podnítit k tomu, aby vyslal posly ke svému bratru.

Všimni si, že v poselství se patriarcha nazývá „otrok Jákob“. (v. 4) Proč asi se takto označil? Gn 25,23; 27,29.30

Když se poslové vrátili, přinesli zlé zprávy. Neměli pro Jákoba žádnou odpověď na přátelské poselství, které mu poslal. Namísto toho mu oznámili, že Ezau mu jde v ústrety se 400 muži. Nemůžeme se divit, že „na Jákoba padla veliká bázeň a tíseň“.

Přečti si Jákobovu modlitbu. (v. 9–12) Jakého zaslíbení se v ní domáhal? Jak tato modlitba dokazuje jeho závislost na Bohu?

Tato modlitba ve chvíli Jákobovy tísně je beze sporu velmi upřímná. Přesto v ní Jákob použil i určitou diplomacii a moudrost. Dále připravil dary, jimiž chtěl udobřit svého bratra. Všichni se potřebujeme modlit a spoléhat se na Boha; ale zároveň máme udělat všechno, co je v našich silách a v souladu s Boží vůlí, aby byla modlitba vyslyšena.

Přejdi přímo ke Gn 33. V čem je zřetelné, že se oba bratři za ta léta, co se neviděli, zcela změnili?

Jistěže za ty roky oba duchovně vyzráli. Je ale také pravda, že i čas hojí rány. Čím můžeš zmírnit bolest – zatímco čas natírá svůj hojivý balzám – sobě i jiným, kteří jsou zasaženi minulými křivdami a hříchy?

Přehled dne: Jákoba čeká setkání s bratrem, kterého rozhněval
Jákob se modlí. Jákob cítí vinu za minulost a snaží se udobřit si Ezaua
Jákob a Ezau – po letech jsou to jiní lidé, ač jsou stejnými bratry

JÁKOBOVA NOC BOJE A VÍRY

„Už v mateřském životě úskočně jednal se svým bratrem, ale v mužném věku jako kníže zápasil s Bohem ... Plakal a prosil o smilování.“ (Oz 12,4.5)

„Neznámý řekl: ‚Pust’ mě, vzešla jitřenka.‘ Jákob však odvětil: ‚Nepustím tě, dokud mi nepožehnáš.‘“ (Gn 32,27)

V čem tě oslovil příběh zaznamenaný v Gn 32,23–32? Co ti přinesl do tvých vlastních „zápasů“ s Bohem? Viz Oz 12,4.

Ellen Whiteová píše, že Jákob zápasil s Kristem, „andělem úmluvy“ (PP 139; PP 197). V biblickém textu se dvakrát uvádí, že to byl Bůh, kdo se té noci zjevil Jákobovi a zápasil s ním. Opět vidíme, jak blízko je Bůh ochoten přijít k svému lidu.

Jaký význam má to, že Jákob dostal nové jméno?

Když si Jákob uvědomil, že bojoval s nadpřirozenou bytostí, prosil o požehnání. (v. 26) Jeho prosba a vytrvalost byly odměněny vzácným darem – novým jménem. Už se více nebude jmenovat Jákob („Uchvatitel“, „Úskočný“, „Ten, co drží patu“), ale Izrael (to znamená „Bůh zápasí“).

Co pro nás dnes znamenají Jákobova slova vyřčená poté, co získal požehnání? (v. 31 – ČEP, v. 30 – PBK)

Když bylo po boji, Jákob se podivil, že viděl Boha tvář v tvář, a přece nezemřel. V jistém smyslu se stejná příležitost nabízí celému lidstvu ve smrti Ježíše Krista. Ježíš byl Bůh v těle a svým životem a zástupnou obětí smířil nebe se zemí. Díky tomu můžeme my všichni „vidět Boha tvář v tvář“, a přece nezemřít. Naše minulé hříchy, podobně jako hříchy Jákobovy, už nemusí znamenat naše odsouzení před tvář toho, kdo je „oheň stravující“ (Žd 12,29).

Jak jsi zápasil s Bohem? Co znamená zápasit s Bohem? Můžeš z tohoto boje odcházet jako Jákob – značně kulhající?

Přehled dne: Jákob bojoval boj víry

Nejtěžší není bojovat s Hospodinem. Nejtěžší je bojovat se svým sobectvím

Jákob se zařadil mezi ty, co se vymykají průměru, za Abrahama a Izáka

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Patriarchové a proroci si přečti text na stranách 133–142 (PP 190–203).

„Ačkoli Jákob odešel ze syrské nížiny podle božského pokynu, nevracel se zcela bez obav cestou, jíž se před dvaceti lety ubíral jako uprchlík. Stále myslel na svůj hřích, který tehdy spáchal, když se dopustil podvodu na svém otci. Uvědomoval si, že jeho dlouholeté vyhnanství bylo přímým následkem tohoto hříchu, a dnem i nocí o tom přemýšlel. Výčitky svědomí ho zarmucovaly po celou cestu. Když se před ním v dáli vynořily pahorky jeho domoviny, byl patriarcha hluboce dojat. Celá minulost mu živě vyvstala před očima. A vzpomínaje na svůj hřích, pomyslel také na přízeň, kterou mu Bůh prokázal, i na zaslíbení božské pomoci a božského vedení.“ (PP 137; PP 195)

Jákobovi dostalo se požehnání, po němž jeho duše toužila. Jeho hřích, jehož se dopustil tím, že podvodem zbavil Ezaua prvorozenství, byl mu odpuštěn. V jeho životě nastal rozhodný obrat. Pochybnosti, zmatek a výčitky svědomí, které mu do této chvíle ztrpčovaly život, zmizely; všechno se změnilo. Sladké bylo usmíření s Bohem. Jákob se už neobával setkání se svým bratrem. Bůh, který mu odpustil hřích, pohne také srdcem Ezaovým, aby přijal jeho pokoru a lítost.“ (PP 139; 198)

Náměty k přemýšlení:

- 1. Uvažujte o tom, jak se Jákob připravoval na setkání s Ezauem. Proč se tolik snažil udobřit si jej svými dary? Nemělo mu zaslíbení, které mu Bůh dal, stačit k tomu, aby kráčet vírou vpřed?**
- 2. Podělte se o svoji zkušenost s tím, jak čas hojí některé bolestivé rány. Jak můžeme pomoci lidem, kterým zhojení jejich ran trvá příliš dlouho?**

Z VĚZENÍ DO PALÁCE

Čtení z Bible na tento týden: Gn 37,2–41,40

Základní verš

„V tomto domě není nikdo větší než já. Nevyňal z mé správy nic, jen tebe, protože jsi jeho manželka. Jak bych se tedy mohl dopustit takové špatnosti a prohrěšit se proti Bohu!“ (Gn 39,9)

Jákobův život pokračuje náhlými zvraty a změnami, v kterých opět vidíme zkaženost lidstva v protikladu k Boží dobrotě a milosrdenství.

Gn 34 připomíná znásilnění Jákobovy dcery Díny knížetem té země a následné vyvraždění všech mužů města dvěma z Jákobových synů – Šimeónem a Lévim. Jákob ve strachu před odplatou uteče a vrátí se do Bétel (Gn 35), kde i přes všechny strašné události se mu opět zjevuje Bůh a potvrzuje smluvní zaslíbení: „Já jsem Bůh všemohoucí. Plod a množ se; vzejde z tebe národ a společenství pronárodů, i králové vzejdou z tvých beder. Zemi, kterou jsem dal Abrahamovi a Izákovi, tu dám tobě; tvému potomstvu dám tuto zemi.“ (v. 11.12)

Dále se v kapitole mluví o narození Benjamína a Ráchelině smrti. Je tu také zmínka o Rúbenovi, který „ležel s ženinou svého otce Bilhou“. Kapitola končí Jákobovým setkáním s Izákem, jenž umírá ve věku 180 let. Pochovávají jej jeho dva synové.

V Gn 36 je rodokmen Ezaua, část rodiny, která se v podstatě vytrácí ze scény. Písmo se potom vrací k Jákobovi a jeho vyvolenému potomstvu.

Jestliže i přes toliké hříchy Bůh dokáže naplnit svou vůli, představ si, co by se stalo, kdyby všichni ti, kteří vyznávají jeho jméno, by ho skutečně poslouchali tak, jak si přeje!

Cíl úkolu:

1. Přesvědčit se na příbězích Jákobových synů, že být Božím vyvoleným neznamená procházet se růžovou zahradou, a zavázat se Bohu, že jsem připraven zvládnout v životě všechno, jen když On bude se mnou.
2. Uvědomit si, že i když život s Bohem není lehký (viz Josef), život bez něj je těžší a horší (viz Juda). Děkovat Bohu za to, že vždy najde způsob, jak může být oslaven v našich životech.

Tento týden se modlíme za Sdružení Středního Porýní v Jihoněmecké unii.

„Když bratři viděli, že ho otec miluje nade všechny bratry, začali ho nenávidět a nepromluvili na něho pokojného slova. Jednou měl Josef sen a pověděl jej svým bratrům; nenáviděli ho pak ještě více.“ (Gn 37,4.5)

Přečti si Gn 37 a potom odpověz na následující otázky:

1. Proč Josefovi bratři tolik nenáviděli Josefa?
2. Čím Josef ještě více přiostrčil tuto situaci?
3. Je zvláštní, že ze všech bratrů právě Rúben byl ten, kdo se snažil jednat správně. (v. 21.22) Máš pro to nějaké vysvětlení?
4. Přečti si verše 25–28. Proč se rozhodli Josefa nezabít?
5. Promítni si v mysli Jákobův život. Do jaké míry si zapříčinil tuto tragédii svými chybami?

Tento příběh – jakkoli je děsivý – by nás vzhledem k tomu, co víme o této rodině, neměl příliš překvapovat. Pro tyto lidi byla hned od prvních dní charakteristická žárlivost, násilí a podvody všeho druhu. Tito chlapci – i když je vychovával otec, který uctíval pravého Boha a který od něj dokonce dostal zvláštní zjevení – dokázali, že neznají Boha a neprožili obrácení srdce. A to je nevyhnutelné pro všechny, kdo mu chtějí opravdově sloužit.

Všimni si, kam až dovedl tyto lidi nezvládnutý hřích (v tomto případě žárlivost, závist). Co všechno může způsobit hřích, s kterým si člověk zahrává?

Přehled dne: Otcův mazánek leží všem v žaludku
Překupníci jsou vždy dobrým řešením, jak se někoho zbavit a ještě na tom vydělat
Ani věřícímu nejsou cizí hříchy světa

HŘÍCH S KENAANKOU

„Když už ji vedli, poslala svému tchánovi vzkaz: ‚Jsem těhotná s mužem, jemuž patří tyhle věci.‘ A dodala: ‚Pohleď jen pozorně, čím je toto pečetidlo, šňůrka a hůl!‘ Juda si je pozorně prohlédl a řekl: ‚Je spravedlivější než já; nedal jsem ji svému synu Šelovi.‘ A už k ní nikdy nevešel.“ (Gn 38,25.26)

Co se odehrává v Gn 38? Jaký charakter zde Juda odkrývá?

Příběh v Gn 38 přerušuje příběh o Josefovi. Bůh dává do protikladu nemravnost Josefova zrádce Judy s morálním charakterem zrazeného – Josefa.

Gn 38 nám ukazuje, „že Jákobovým synům, protože zapomněli na svaté povolání svého pokolení, hrozilo nebezpečí, že zahynou v nevěře a hříších Kenaanských. Kdyby Bůh ve svém milosrdenství nezasáhl tak, že celý dům Jákobův se musel přestěhovat do Egypta, vyvolené pokolení by podlehl zkaženému vlivu kenaanských zvyků. Kapitola 38 je proto neoddělitelnou součástí raných dějin Izraele.“ (1BC 434)

Judův skutek byl jistě hříšný. Jak přesto Juda projevuje určitý morální postoj?

Juda byl odhalen, nezbyvalo než se veřejně přiznat. A podobně jako v případě úkladů proti Josefovi, za svým pohoršujícím a narušeným jednáním projevuje čestnost a upřímnost. Upřímně přiznává svůj čin i to, že vůči Támar zanedbal svou povinnost. Jeho následné chování k ní a zvláštní postavení v Kristově rodokmenu naznačují, že z jeho strany došlo k důkladné nápravě tohoto činu. Měl lepší charakter než ostatní starší bratři; proto byl oprávněn plnit vůdcovskou roli v rodině a jeho potomci se stali vůdci Izraele.

Proč musíme být velmi opatrní v posuzování jiných lidí? Mt 7,1 Jak rozlišit posuzování chování od posuzování člověka? Nezapomínáte na tento rozdíl?

Přehled dne: Juda si zpřijemňuje stříhání a pasení ovcí milostnými dobrodružstvími Támar nychytá Judu „na hruškách“
Pod nánosem hrubosti se skrývá spravedlivé a pokorné srdce

JOSEF V EGYPTĚ

Gn 39

„Josef proto získal jeho přízeň a posluhoval mu. Potífar ho ustanovil správcem svého domu a svěřil mu všechno, co měl.“ (Gn 39,4)

Karavana, jež koupila Josefa za otroka, procházela kolem pahorků, kde stály Jákobovy stany. Při pohledu na ně přepadl tohoto mládence „nesmírný strach a zármutek“ (PP 151; PP 213). Josef si připomínal Jákobovy příběhy o Boží lásce a věrnosti. Vzpomínal na Boha Abrahama a Izáka a rozhodl se, že mu bude důvěřovat a jednat jako občan nebeského království. Josefovým odchodem do Egypta připravovala Boží prozřetelnost cestu k budoucí záchraně Jákobovy rodiny. Touto smutnou cestou pouští se začíná neuvěřitelný příběh o tom, co může Bůh učinit prostřednictvím člověka, který mu chce navzdory všemu zůstat věrný.

Je s podivem – když vzpomeneme žádostivost, která se projevila u některých členů rodiny (Gn 35,22; 38,16.18), a uvážíme, že tehdy bylo mnohoženství běžnou praxí – že Josef odolal neustálému obtěžování pánovy manželky. Bylo to mocné svědectví o jeho statečnosti, pevném charakteru a víře.

Josef byl nespravedlivě prodán do otroctví a potom nespravedlivě uvězněn. A přece v Gn 39 třikrát čteme, že „Hospodin byl s ním“. Jak s ním mohl být Bůh, když se mu dělo tolik příkoří?

Problémy a zkoušky nejsou známkou toho, že na nás Bůh zapomněl. Josef nebyl schopný pochopit Boží prozřetelnost; nemohl tehdy vědět to, co tak jasně vidíme, když čteme tento příběh. Z jeho pohledu nic nedávalo smysl. Přesto zůstal Bohu věrný, ať už okolnosti byly jakékoliv.

Jak vás inspiruje Josefova důvěra v Boha, která není závislá na nepříznivých vnějších okolnostech?

Přehled dne: Josef se dostal do Egypta, aby tu počkal na svoji rodinu
Josefův život je ve znamení toho, že člověk mění a Pán Bůh mění a že Boží cesty jsou nevyzpytatelné
Ať už jsme kdekoli, prožíváme jakoukoli situaci a cítíme se všelijak, když je s námi Hospodin, máme všechno, co potřebujeme

ČÍŠNÍK A PEKAŘ

Gn 40

„Nejvyšší číšník si však na Josefa nevzpomněl; zapomněl na něj.“ (Gn 40,23)

Oba – číšník i pekař – zastávali na dvoře faraonově vysoké postavení. (por. Neh 1,11) Pekař připravoval jídla pro krále a číšník ochutnával všechno jídlo a pití, než ho dostal farao, pro případ, že by něco z toho bylo otrávené. Tito muži, kteří se těšili takové důvěře, se museli provinít závažným zločinem, když se ocitli ve vězení. Možná je farao podezřívá, že se proti němu spikli. Později byl číšník propuštěn a pekař popraven.

Co nového nám verše 6–8 odhalují o Josefově charakteru a povaze?

Dokonce i v ponurém a tvrdém vězení Josef nejen pomáhal druhým, ale seznamoval je i s Bohem (v. 8). Vzdal Hospodinu slávu za to, že mu dal vysvětlit sny. Nesnažil se využít situaci k sebevyvýšení, ale použil ji k mocnému svědectví o Bohu.

Josef se se svým nespravedlivým údělem nesmířil. Co z jeho slov naznačuje, že cítil pobyt ve vězení jako křivdu a rád by se z něj dostal ven?

Bez ohledu na svou víru Josef stále hledal lidskou pomoc, aby si zajistil vysvobození. Neznal budoucnost, neznal Boží záměry; ale dělal, co mohl, aby se z této situace dostal. Jak se však v této kapitole ukáže, nebylo mu to nic platné. Když byl hlavní číšník propuštěn, na Josefa zapomněl. Přiznejme si však, že nemohl jen tak předstoupit před faraona a říci: „Hej, faraone, ve vězení je jakýsi Hebrejec, který dobře vykládá sny. Co kdybys ho propustil?“ Podle Gn 41 se o něm číšník zmínil, ale až k tomu nastal ten správný čas. Do té doby – a byly to další dva roky – musel Josef tvrdě pracovat ve vězení a zápasit s pochybnostmi a zklamáním.

Jak snadno mohl Josef přijít o víru a naději! Jak si udržujeme víru a naději, když jsme podobně jako Josef trpce zklamáni událostmi v životě?

Přehled dne: Josef se všude snaží být aktivní a užitečný

Josefovy sny se splnily, jen z toho nic nemá, kromě vězení

Josef se drží svých snů a Boha, i když čas plyne neuvěřitelně pomalu

JOSEFOVO VYSVOBOZENÍ

Gn 41,1–40

„Když nastalo jítro, byl (fara) tak rozrušen, že si dal zavolat všechny egyptské věštky a mudrce. Vyprávěl jim své sny, ale žádný mu je nedovedl vyložit.“ (Gn 41,8)

V této kapitole se můžeme dozvědět něco o egyptském prostředí. Čteme o kravách, které se ochlazovaly tím, že se z poloviny ponořily do řeky, o šáchoru, vlhkomilné travní rostlině, kterou krávy spásaly. Když Josefa narychlo vytáhli z vězení, nechává se ostříhat a oholit (Semité jsou rozpoznatelní na egyptských kresbách podle dlouhých vousů). Egyptané považovali Nil za zdroj života: obraz chudých krav vycházejících z řeky je musel vylekat.

Jak si nakonec nejvyšší číšník vzpomněl na Josefa?

Josef zůstal ve své víře pevný. Ve verši 16 důrazně odmítá, že by on sám disponoval touto výjimečnou schopností, a veškerou zásluhu připisuje Bohu. Je to pozoruhodné; vzhledem k okolnostem by bylo pro něj velmi snadné upřít faraonovu pozornost na sebe a zasloužit si tak jeho přízeň. Namísto toho opět vidíme Josefovou víru.

Poté, co Josef vyložil faraonovi sen, jakým jiným způsobem svědčí o svém Bohu?

Podle Josefa byly všechny události, které předpověděl, výsledkem Božího jednání. Ve všem, co se mělo stát, viděl Boží ruku. Jeho slova opět dokazují, že věřil v Boží svrchovanost a moc: proto si dokázal udržet víru i ve vězení.

Josef se rychle dostal na výsluní – z vězení do faraonova paláce. Jedenáct let byl otrokem, dva roky vězněm. Faraonovi předkládá nejen výklad snu, ale i praktické kroky, jak se katastrofě vyhnout. Vytvořil plán na záchranu Egypta na čtrnáct let dopředu! A stal se z něj jeden z nejvlivnějších mužů Egypta. Buď připraven na příležitosti, které se ti mohou naskytnout. Ať jsi v jakékoli situaci, nezapomínej myslet na druhé a sloužit jim. Udělej si čas, abys Boží rady a vedení dokázal převést do praktického plánu.

Přehled dne: Tak jako Daniel v Babylonu, i Josef v Egyptě zahanbí všechny profesionální věštky a astrology
Josef potřetí správcem. Potřetí dělá všechno za svého pána
Setkání s Hospodinem přinese člověku vždy pozhnání, i kdyby to byl největší pohan

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Josef vyšel ze žaláře a byl povýšen na vládce celé země egyptské. Bylo to velmi vysoké postavení, bylo však spojeno s obtížemi a nebezpečím. Nikdo totiž nemůže stát ve velké výšce bez nebezpečí. Tak jako bouře ušetří skromnou květinku v údolí, kdežto mohutný strom na vrcholu hry vyrve z kořenů, tak ty, kdo si zachovávají svou počestnost ve skrovných podmínkách, může do propasti strhnout pokušení, které provází světský úspěch a pocty. Povaha Josefova však obstála ve všech zkouškách, ať byl v neštěstí, anebo žil v blahobytu. Byl stejně věrný Bohu, ať žil v paláci faraonově, anebo v žalářní kobce. Žil jako cizinec v pohanství zemi, daleko od svých příbuzných, vyznavačů Boha, nepozbyl však víry, že jeho kroky řídí božská ruka, a všechny své povinnosti věrně plnil, opíraje se stále o Boha.“ (PP 156.157; PP 222)

Náměty k přemýšlení

- 1. V tomto úkolu sehrávaly sny a jejich výklad velkou roli, protože v této části starověkého světa a v této kultuře se sny pokládaly za znamení od boha. Mluví i dnes Bůh k člověku prostřednictvím snů a jejich výkladů? Kdyby byl Josefův příběh zařazen do současného prostředí, do naší kultury, jak by Bůh zjevil sebe a své plány?**
- 2. Podělte se o své „josefovské“ příběhy a bolestné zkušenosti, které – když se na ně zpětně podíváte – zjevují úžasnou Boží prozřetelnost.**
- 3. Někteří lidé prožívají trpké zkušenosti a jejich víra se jimi posilní; jiní v nich víru ztrácejí. Jak je to možné? Na čem to závisí?**

KONEC POČÁTKU

Čtení z Bible na tento týden: Gn 41,41–50,26

Základní verš

„Bůh mě poslal před vámi, aby zajistil vaše potomstvo na zemi a aby vás zachoval při životě pro veliké vysvobození.“ (Gn 45,7)

„V dějinách světa to bývá tak, že výsledkem lidského snažení je často něco zcela jiného, než čeho měl člověk v úmyslu dosáhnout; co očekával a co si přál. Lidé uskutečňují své plány, a přesto dosahují jiných výsledků; uskuteční něco, co je původně ani nenapadlo a co vůbec nebylo jejich záměrem.“ (G. W. F. Hegel)

Bez ohledu na naše nejlepší – anebo i nejhorší – lidské úmysly; bez ohledu na to, co cítíme jako podvod, zklamání, hříchy a neštěstí, „výsledkem lidského snažení je často něco zcela jiného, než čeho měl člověk v úmyslu dosáhnout“. Za tím stojí Bůh, který uskutečňuje své plány v lidských dějinách.

Většina z nás tento příběh zná a ví, jak dopadne. Boží prozřetelnost odhalená na stránkách knihy Genesis nás až tak nepřekvapuje. Ale ode všech, kteří prožívali tyto příběhy, to vyžadovalo velkou důvěru, věřit, že Bůh všechno vyřeší tak, jak slíbil. Vždyť mnohé situace byly přímo zoufalé! Proto je u Žd 11 psáno, že „Abraham věřil...“, „Sára věřila...“, „Izák věřil...“, „Jáko věřil...“ Byla to víra, která se v důvěře opírala k tomu, co nemohla dobře pochopit, ba ani zahlédnout, víra, která se opírala jen o Boží zaslíbení.

Cíl úkolu:

1. Získat jistotu, že Bůh dokáže nepříjemné situace změnit na triumf s dlouhodobými pozitivními důsledky pro jeho lid a pro všechny ostatní.
2. S nadějí a radostným očekáváním hledět do budoucnosti, protože tentýž Bůh, který se postaral o patriarchy, se stará i o nás. Těšit se z toho, že nás dovede do zaslíbené země, tak jako přivedl Izrael do Kenaanu, jak sám slíbil.

Tento týden se modlíme za Sdružení Severního Porýní a Vestfálska v Severoněmecké unii.

PROZŘETELNOST SE ODHALUJE

Gn 41,41–42,23

„Rúben jim odpověděl: „Cožpak jsem vám neříkal, abyste se na tom hochovi neprohřešovali? Neposlechli jste, a teď jsme voláni za jeho krev k odpovědnosti.““ (Gn 42,22)

Během jedné noci se z Josefa, otroka ve vězení, stává druhý nejvyšší panovník v Egyptě. Nyní ho čekají zcela nové a nepředstavitelně těžké úkoly.

Gn 41,50–52 ukazuje, jak se Josef šil se svojí novou situací. Jména, která dal svým dvěma synům, odrážejí jeho osobní zkušenost. Jméno Manases je odvozeno od hebrejského slovesa „dát zapomenout“ a vyjadřuje myšlenku, že jeho prvorozený pomohl otci zapomenout na krutou minulost. Efrajim, jméno druhého syna, znamená „dvakrát plodný“ a Josef jím vyjadřuje radost z tohoto nového a úspěšného období jeho života.

Při čtení dalších veršů 41. kapitoly a prvních 17 veršů 24. kapitoly je nám odhaleno působení Boží prozřetelnosti. Snílkovy sny (Gn 37,19) se staly skutečností způsobem, který mohl zařídít jen svrchovaný Pán. Příběh Josefa je nádherným svědectvím o Boží moci splnit, co řekl, a to způsobem, jenž zdaleka převyšuje naše lidské chápání. Hlad, který přivedl bratry do jeho rukou, byl nepochybně uskutečněním Boží vůle.

Která slova Josefových bratrů svědčí o tom, že je po celá ta léta trápilo vědomí viny? Gn 42,21–23

Hluboké trápení, které prožíval jejich otec kvůli ztrátě Josefa, těmto bratrům neustále připomínalo závažnost jejich hříchu. Nejhorší na tom bylo, že se otci nemohli přiznat; nemohli mu říct, že není mrtvý. Tu situaci by Jákob nevydržel, jistě by se jej vydal hledat, a to by pro starého muže znamenalo jisté strádání, ne-li smrt.

Proč je důležité při malých i velkých rozhodnutích nepřestoupit principy zjevené v Božím slově?

Přehled dne: Manases – nikdy se nedá zapomenout na rodinu, i kdybych už žádnou neměl
Efrajim – ani úspěch mi nepřinese pokoj a uspokojení, dokud nespočinu tam, kam patřím
Otec a synové se dočkají. Smutné vzpomínky budou vymazány. Budou zase spolu

JOSEF A JEHO BRATŘI

Gn 42–43

„Nato Rúben svému otci pravil: „Můžeš usmrtit dva z mých synů, jestliže ti Benjamína nepřivedu. Svěř mi ho, já ti ho přivedu zpátky!“ (Gn 42,37)

Josef použil lsti, aby bratry něco naučil a aby získal informace o své rodině.

Jak bratři zareagovali, když ve svých pytlích našli peníze? Gn 42,24–28 Co to naznačuje o jejich víře a chápání Boha?

Jak je nám ve verších 36–38 odhalen Rúbenův charakter?

„Od chvíle, kdy Josef spatřil své bratry naposled, uplynula již léta a za tu dobu se povaha synů Jákobových změnila. Bývali závistiví, neukáznění, prohaní, krutí a pomstychtiví; nyní však, když se setkali s protivenstvím, projevíli se jako nesobečtí, svorní, oddaní svému otci a uznávající jeho autoritu.“ (PP 160; PP 225)

Jákobova odpověď na Rúbenovu nabídku prozrazuje bol, který prožíval po Josefově ztrátě. Až když byl hlad tak krutý, že ztráceli možnost jej přežít (Gn 43,8), souhlasil s tím, že jeho nejmladší syn půjde s nimi.

Jaký záměr sledoval Josef, když bratrům připravil hostinu? Gn 43,31–34

Když bratři zasedli za stůl, byli překvapeni, že je posadili v pořadí podle jejich stáří. Nejmladší Benjamín však dostával nejvíc jídla. Tak „chtěl Josef zjistit, budou-li bratři svému nejmladšímu bratru závidět a nenávidět ho, jako kdysi záviděli jemu“ (PP 163; PP 228). Oni však svorně jedli a pili a radovali se (Gn 43,34) a to bylo pro Josefa důkazem, že se změnili.

Není pochyb o tom, že bratry změnilo trápení, které prožili. Jak změnilo trápení tebe? Může Bůh použít trápení, aby v někom dosáhl potřebných změn?

Přehled dne: Josef zjišťuje, jací jsou jeho bratři
Josef i jeho bratři se změnili – k lepšímu
Přiznat svá selhání a nést jejich následky bez reptání je nejlepší prostředek k našemu uzdravení a změně

RODINA JE OPĚT SPOLU

Gn 44–47

„Faraó se Jákoba otázal: ‚Kolik je let tvého života?‘ Jákob mu odvětil: ‚Dnů mého putování je sto třicet let. Léta mého života byla nečestná a zlá, nedosáhla let života mých otců za dnů jejich putování.“ (Gn 47,8.9)

Josef si ještě nebyl svými bratry dostatečně jist. Čekala je poslední zkouška. (Gn 44) Judovo vyznání a ochota dát sebe namísto svého bratra byly pro Josefa důkazem, že jeho bratři se stali novými lidmi. Až teď jim Josef prozradil, kým vlastně je.

Přečti si, co Josef pověděl svým bratrům. (Gn 45,1–13) Která jeho slova svědčí o tom, že jeho víra zůstala i po letech pevná?

Josef věřil Hospodinu i v obtížných dobách a za to získal zvláštní odměnu – to, čemu dříve nerozuměl, najednou pochopil! Bůh jej poslal napřed, aby je zachoval při životě, aby zachránil Egypt a aby zajistil vznik izraelského národa. Bůh je svrchovaný. O jeho plánech nerozhodují lidské činy. I když se nacházíme v nepříznivých okolnostech, dokonce i když nám chce někdo ublížit, pamatujme, že nakonec se to vše může stát Božím nástrojem a zamýšlené zlo se obrátit v dobro.

Zbývá část 45. kapitoly popisuje přípravy na opětovné setkání celé rodiny. V Gn 46 čteme, že když se Jákob (Izrael) doslechl o Josefovi, vydává se na dlouhou cestu do Egypta. Na cestě se zastavuje v Beeršebě, kde jeho děd Abraham uctíval Hospodina a kde jeho otec postavil oltář, když byl znovu ujištěn o smluvních požehnáních. (Gn 21,33; 26,23–25) Také Jákob na tom místě obětuje Bohu a dostává ujištění, že se splní onen slib daný těmto patriarchům – že v Egyptě se z jeho potomků vytvoří mocný a veliký národ. (Gn 46,1–4)

Proč Josef chtěl, aby jeho rodina řekla Egyptanům, že jsou pastýři – že vykonávají práci, kterou Egyptané opovrhují? (v. 31–34)

Jákob a jeho potomci se přestěhovali do Egypta, chtěli však žít samostatně. Josef si dobře uvědomoval špatný vliv Egypta. Poradil bratrům, aby faraona informovali, že jsou pastevcí. Ačkoli faraó mohl mít k pastevcům určitou náklonnost (sám pocházel z kočovného kmene), v egyptské kultuře bylo pastevectví považováno za podřadné zaměstnání. Faraó jim projevil svoji štědrost a zároveň byli odděleni od Egyptanů a tím si chránili duchovní jednotu své rodiny.

Přehled dne: Bratři nemohou uvěřit vlastním očím, že jejich bratr je živý a stojí před nimi. Josefovy sny se naplnily a bratři se sklánějí před Josefem i před Bohem. Po 130 nedobrych letech čeká Jákoba na stará kolena 17 šťastných roků.

OTCOVO POŽEHNÁNÍ

Gn 47,28–49,28

„Izrael se usadil v egyptské zemi, na území Gošenu. Zabydleli se v ní, rozplodili se a velmi se rozmnožili.“ (Gn 47,27)

Po sedmnácti šťastných letech, které strávil v kruhu svých nejdražších, Jákob cítil, že se blíží ke konci svého života. Zavolal své syny k sobě, aby se s nimi rozloučil.

S jakým přesvědčením Jákob umíral? Byl si vědom toho, že Bůh do detailu splnil všechna svá zaslíbení? Gn 47,27

Jákob se pravděpodobně poprvé v životě přesvědčil o tom, že Bůh dokáže splnit všechno, co slíbil. Jistě to bylo pro tohoto starce útěchou v jeho vysokém věku.

Před svou smrtí Jákob všem svým synům požehnal a potom vyslovil předpověď o jejich budoucnosti. (Gn 49) Moc Boží jej nutila vyslovit pravdu, i když byla pro něj samotného bolestivá. Jákob vzal právo prvorozenému Rúbenovi a vyslovil kletbu za hřích Léviho a Šimeóna. Dějiny pokolení Léviho dále ukazují, že i kletba se může změnit v požehnání.

První kniha Mojžíšova obsahuje podrobné životopisy mnoha velkých mužů a žen, kteří prožili svůj život s Bohem. Někdy byli úspěšní, jindy zase selhávali. Stránky Písma neskrývají chyby svých nejváženějších a nejobdivovanějších hrdinů ani jejich vítězství dosažené v Boží moci. Byli to lidé stejní jako my. (Jk 5,17; Sk 14,15)

Jákob ve svém proslovu naznačil úděl každého pokolení. A přece každé pokolení tvoří jedinci se svobodnou vůlí a schopností se rozhodovat, zvláště ve vztahu k Bohu. I každý z nás má svobodnou vůli rozhodnout se. Boží předpovědi o národech a jejich budoucnosti nejsou totožné s předurčením jednotlivců ke spasení nebo zatracení. To, že Bůh dopředu ví, jak se rozhodneme, neznamená, že tato rozhodnutí předurčil.

Podle čeho se v životě rozhoduješ? Jak tvá rozhodnutí ovlivňují tvůj charakter? Co bys na své povaze rád změnil?

Přehled dne: Zasej myšlenku, sklídíš čin
Zasej čin, sklídíš zvyk
Zasej zvyk, sklídíš charakter
Zasej charakter, sklídíš osud

KONEC POČÁTKU

Gn 49,29–50,26

„Josef jim však odvětil: ‚Nebojte se. Což jsem Bůh? Vy jste proti mně zamýšleli zlo, Bůh však zamýšlel dobro; tím, co se stalo, jak dnes vidíme, zachoval našivu četný lid.“ (Gn 50,19,20)

Kniha Genesis začala stvořením, pak hovořila o pádu do hříchu, potopě, smluvních zaslíbeních, jež dal Bůh Abrahamovi a jeho potomstvu. I když bylo mnohdy těžké pochopit, jak by se mohla tato zaslíbená naplnit, teď, když tato kniha končí, vidíme, že se plní všechno, co Hospodin slíbil – Abrahamovy děti tvoří velký národ a žijí „jako hosté v zemi, která nebude jejich“. Je to lid, který bude jednoho dne povolán vyjít z Egypta, aby v něm „došly požehnání všechny pronárody země“.

Přečti si Josefovou odpověď bratrům. (v. 19.20) Co v ní je hlavním tématem nejen knihy Genesis, ale i celé Bible? Jakou naději z těchto veršů můžeme čerpat?

Možná to tak mnohdy nevidíme (stejně těžké to bylo pro Abrahama na hoře Mórija nebo pro Josefa ve vězení), ale je to Bůh, kdo naplňuje své záměry a obrací zlé situace v dobré, aby „zachoval na živu četný lid“ (v. 20). Důvěřuješ Bohu natolik, že trpělivě čekáš, až se zlo, které tě potkalo, obrátí v dobro? Nezapomeň, že Bůh, který se zjevoval v životě praotců, jak jsme to četli v První knize Mojžíšově, je tentýž, který se zjevuje i v knize Zjevení. Tam se dočítáme o nás a naší době. (Zj 12,17)

Kniha Genesis začala zázrakem – zázrakem stvoření. Zázrakem bude i jeho spasení. Víme, že zázrak – o kterém se poprvé dočítáme v Gn 3,15 a potom v Gn 22 – ukazuje na ukřižování a vzkříšení Ježíše Krista, který přijde po druhé na tuto zem. Naše příběhy nalézáme v kapitolách knihy Zjevení. Nezbyvá než vytrvat, žít vírou a v důvěře očekávat konec všech konců – a zároveň slavný počátek nového nebe a nové země.

Přehled dne: Jákob je pochován. Rod zachován, potomstvo zabezpečeno
Nastalo úplné smíření mezi bratry. Minulost je vyrovnána a odpuštěna
Boží sliby se naplňují. Izrael o pět století později vejde do zaslíbené země
Boží sliby se plní. Boží lid vejde do nebeského Kanánu

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Patriarchové a proroci si přečti kapitulu „Josef a jeho bratři“. (PP 159–173; PP 224–240)

„Jáko b zhrěšil a těžce trpěl. Mnoho let útrap, dřiny a bolesti bylo mu údělem ode dne, kdy pro svůj velký hřích musel uprchnout ze stanu svého otce. Stal se uprchlíkem bez domova, odloučen od své matky, kterou už nikdy živou nespatriřil; sedm let pracoval pro tu, kterou miloval, a nakonec byl hanebně podveden, dvacet let se dřel ve službách chamtivého a hrabivého příbuzného; dožil se majetku a viděl dorůstat své syny; avšak málo radosti zažil ve svárlivé a rozdělené domácnosti. Soužil se pro hanbu své dcery, pro mstu jejích bratrů, pro smrt Ráchelinu, pro nepřirozené provinění Rúbenovo, pro hřích Judův, pro krutou zlobu a zášť, již byl vydán Josef – jak dlouhý je černý seznam špatností, jichž byl svědkem! Znovu a znovu sklízel ovoce svého prvního zlého skutku. A znovu a znovu viděl, jak jeho synové opakují hřích, jichž se sám dopustil. Ať však zkouška byla sebetrpčív, své poslání splnila. Tresty, i když byly těžké, přinesly „rozkošné ovoce spravedlnosti“ (Žd 12,11).“ (PP 171; PP 237)

Náměty k přemýšlení

- 1. Jakou důležitou myšlenku jste objevili v knize Genesis, jež byste chtěli vztáhnout na svůj život?**
- 2. Mnoho bolesti a starostí, o nichž jsme četli, si lidé způsobili sami svým nerozumným rozhodnutím nebo chybným jednáním. Stejně se to děje i dnes. Měli bychom se k lidem, kteří si sami zavinili své trápení, chovat rozdílně? Jak jim můžeme pomoci?**
- 3. Popros všechny členy třídy, aby si každý vybral příběh z knihy Genesis, který mu pomohl zvládnout osobní životní situaci či lépe porozumět někomu druhému.**

POUŽITÉ ZKRATKY

ČEP	Český ekumenický překlad	BC	The Seventh-day Adventist Bible Commentary, sv. 1.-9.
PBK	Překlad Bible kralické	PBS	Překlad Starého zákona pořízený překladatelskou skupinou Mezinárodní biblické společnosti
SNC	Slovo na cestu (moderní překlad Nového zákona)		

DÍLA E. G. WHITEOVÉ

AA	The Acts of the Apostles –	SA	Skutky apoštolů
SA	Skutky apoštolů (1969)	PP	Patriarchs and Prophets –
Ed	Education –	PP	Patriarchové a proroci (1969)
VYCH	Výchova		

DALŠÍ CITOVANÁ LITERATURA

Průvodce životem – Genesis, International Bible Society a Luxpress, 1998

ZKRATKY BIBLICKÝCH KNIH – PODLE ČEP

Starý zákon:	2 Pa	Druhá Paralipomenon	Na	Nahum	Fp	Filipským	
Gn	První Mojžíšova (Genesis)	Ezd	Ezdráš	Abk	Abakuk	Ko	Koloským
Ex	Druhá Mojžíšova (Exodus)	Neh	Nehemjáš	Sf	Sofonjáš	1 Te	První list Tesalonickým
Lv	Třetí Mojžíšova (Leviticus)	Est	Ester	Ag	Ageus	2 Te	Druhý list Tesalonickým
Nu	Čtvrtá Mojžíšova (Numeri)	Jb	Jób	Za	Zacharjáš	1 Tm	První list Timoteovi
Dt	Pátá Mojžíšova (Deuteronomium)	Ž	Žalmy	Mal	Malachiáš	2 Tm	Druhý list Timoteovi
Joz	Jozue	Př	Přísloví			Tt	Titovi
Sd	Soudců	Kaz	Kazatel	Nový zákon:		Fm	Filemonovi
Rt	Rút	Pis	Píseň písní	Mt	Matouš	Žd	Židům
1 S	První Samuelova	Iz	Izajáš	Mk	Marek	Jk	List Jakubův
2 S	Druhá Samuelova	Jr	Jeremjáš	L	Lukáš	1 Pt	První list Petřův
1 Kr	První Královská	Pl	Pláč	J	Jan	2 Pt	Druhý list Petřův
2 Kr	Druhá Královská	Ez	Ezechiel	Sk	Skutky apoštolů	1 J	První list Janův
1 Pa	První Paralipomenon	Da	Daniel	Ř	Římanům	2 J	Druhý list Janův
		Oz	Ozeáš	1 K	První list Korintským	3 J	Třetí list Janův
		Jl	Jóel	2 K	Druhý list Korintským	Ju	List Judův
		Am	Ámos	Ga	Galatským	Zj	Zjevení Janovo
		Abd	Abdijáš	Ef	Efezským		
		Jon	Jonáš				
		Mi	Micheáš				

SBÍRKY VE 4. ČTVRTLETÍ 2006

Dary z misijních sbírek v 4. čtvrtletí 2006 budou použity na finanční zajištění misijních projektů divizí, unií a sdružení. Část prostředků zůstává na misijní projekty v naší unii. Na odvodech ze sbírek sobotní školy se do celosvětového rozpočtu jednotlivá sdružení podílejí v roce 2006 takto:

České a Moravskoslezské sdružení 75 %
Slovenské sdružení 55 %

Dary 13. soboty 4. čtvrtletí roku 2006 jsou určeny pro Středovýchodní Africkou divizi. Toto oddělení Generální konference tvoří tyto země: Kongo, Rwanda, Burundi, Uganda, Tanzanie, Eritrea, Džibuti, Somálsko, Keňa a Tanzanie.

V roce 2006 všechna sdružení přispívají na misijní činnost v této oblasti 50 % vybraných finančních darů. Druhá část vybraných darů je z 25 % určena na podporu práce v oddělení knižní evangelizace a 75 % na částečné pokrytí nákladů v Domově s pečovatelskou službou Zlín.

ZÁPADY SLUNCE

říjen	
<i>den</i>	<i>hodina</i>
6. 10.	18. 29
13. 10.	18. 14
20. 10.	18. 00
27. 10.	17. 47

listopad	
<i>den</i>	<i>hodina</i>
3. 11.	16. 35
10. 11.	16. 24
17. 11.	16. 14
24. 11.	16. 07

prosinec	
<i>den</i>	<i>hodina</i>
1. 12.	16. 02
8. 12.	15. 59
15. 12.	15. 59
22. 12.	16. 01
29. 12.	16. 06